Ex dono Auctoris Em.mi Cardinalis Monti

Jo. Dom Campiglia inv et delin — P. Ant. Pazzi Sculp

ELOGIA
S.R.E. CARDINALIUM
PIETATE DOCTRINA LEGATIONIBUS

AC REBUS PRO ECCLESIA GESTIS

ILLUSTRIUM

A PONTIFICATU ALEXANDRI III.

AD BENEDICTUM XIII.

APPOSITA EORUM IMAGINIBUS

QUAE IN PINACOTHECA

PHILIPPI CARDINALIS DE MONTIBUS

SPECTANTUR

Romae Typis Antonij de Rubeis apud Pantheon 1751.
Superiorum permissu

Philippus Morghen fec.

ELOGIA
S.R.E. CARDINALIUM

PIETATE DOCTRINA LEGATIONIBUS

AC REBUS PRO ECCLESIA GESTIS

ILLUSTRIUM

A PONTIFICATU ALEXANDRI III.

AD BENEDICTUM XIII.

APPOSITA EORUM IMAGINIBUS

QUAE IN PINACOTHECA

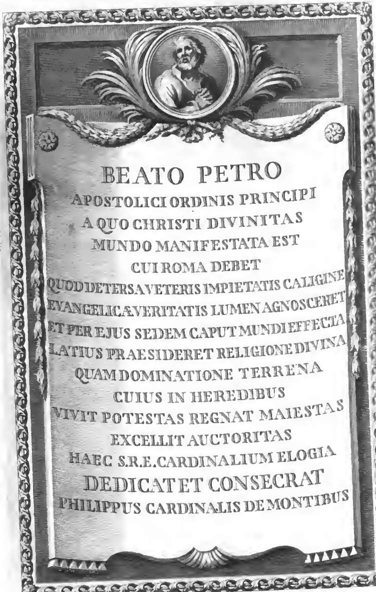
PHILIPPI CARDINALIS DE MONTIBUS

SPECTANTUR

Romae Typis Antonij de Rubeis apud Pantheon 1751.
Superiorum permissu

Philippus Morghen Sc.

BEATO PETRO
APOSTOLICI ORDINIS PRINCIPI
A QUO CHRISTI DIVINITAS
MUNDO MANIFESTATA EST
CUI ROMA DEBET
QUOD DETERSA VETERIS IMPIETATIS CALIGINE
EVANGELICÆ VERITATIS LUMEN AGNOSCERET
ET PER EJUS SEDEM CAPUT MUNDI EFFECTA
LATIUS PRAESIDERET RELIGIONE DIVINA
QUAM DOMINATIONE TERRENA
CUIUS IN HEREDIBUS
VIVIT POTESTAS REGNAT MAIESTAS
EXCELLIT AUCTORITAS
HAEC S.R.E. CARDINALIUM ELOGIA
DEDICAT ET CONSECRAT
PHILIPPUS CARDINALIS DE MONTIBUS

P R AE F A T I O.

IMagines ad vivum expressas Illustrium Virorum, qui de Ecclesia benemeriti, & in S. R. E. Cardinalium Collegium cooptati, praeclara posteris exempla reliquerunt, pertinaci multorum annorum studio perquisitas, seu pictas, seu delineatas in Bibliotheca nostra

dedicavimus, imitati Antiquos, quibus mos fuit in Bibliothecis ſimulacra eorum exponere. *Plin. l.* 35. *num.* 2.
„ quorum immortales animae in locis
„ iiſdem loquuntur. Aſinii Pollionis
„ hoc Romae inventum, qui primus
„ Bibliothecam dicando, ingenia ho-
„ minum Rempublicam fecit. Ale-
„ xandriae, & Pergami Reges, qui
„ Bibliothecas magno certamine inſti-
„ tuere .... imaginum amore flagraſ-
„ ſe quondam teſtes ſunt & Atticus
„ ille Ciceronis, edito de his volumine,
„ & M. Varro benigniſſimo invento,
„ inſertis voluminum ſuorum foecun-
„ ditati non nominibus tantum ſeptin-
„ gentorum illuſtrium, ſed & aliquo
„ modo imaginibus, non paſſus inter-
„ cidere figuras, aut vetuſtatem aevi
„ contra homines valere „. Addit de Attico Cornelius Nepos, *in ejus vita*:
„ Verſibus, qui honore, rerumque ge-
„ ſtarum amplitudine ceteros Roma-
„ ni Populi praeſtiterunt, expoſuit,
„ itaut ſub ſingulorum imaginibus fa-
„ cta, magiſtratuſque eorum non am-

„ plius

„ plius quaternis, quinisque versibus
„ descripserit ; quod vix credendum
„ sit, tantas res tam breviter potuisse
„ declarari.

Eos vero, qui amplitudine ceteros praestiterunt, minime dubium est Senatores fuisse, nempe ex amplissimo eo Ordine, cujus statutis, ac legibus Orbis terrarum regebatur. Cum autem eliminata superstitione facta est Roma „ Civitas Sacerdotalis, & Regia „ ut inquit Leo Magnus: *In Serm. 1. in Nat. SS. Petr. & Paul.* Sacrum Cardinalium Collegium Romano Pontifici ad regendam universam Ecclesiam adjunctum Sacer Senatus appellatus est, Othone Frisingensi teste, & S. Petrus Damiani, magnum hujusce Senatus decus, Collegas suos vocabat „ Spirituales universae Ecclesiae „ Senatores „ quo celsissimae Dignitatis titulo eos hortabatur, atque excitabat „ ad spiritualis Imperii Chri-
„ sti decus amplificandum, totum ut
„ terrarum Orbem Christo substerne-
„ rent; nec in Christianae Reipubli-

„ cae

„ cae gloria, & ſanctimonia promo-
„ venda minus ferverent, quam Ro-
„ manus olim Senatus ad propagan-
„ dum terreni imperii principatum.

Et ſane Cardinales Romanae Eccleſiae, quae ceterarum caput eſt, veluti primaria ampliſſimi corporis membra, parteſque praecipuae fere ab incunabulis Catholicae Fidei Summo Pontifici de rebus maximis deliberanti praeſto ſemper fuerunt; imo quod praeclariſſimum eſt, ac prope divinum, cum Capite conjuncti ſpeciem exhibent univerſalis cujuſdam, domeſticique Concilii, cujus eſt de moribus, de diſciplina, de Fide ipſa ſumma auctoritate decernere, ac definire. Quamobrem omni aetate ex omnibus terrae partibus Romam appulſi praeſtantiſſimi homines, in Romanum Clerum adſcripti ſunt, ut ex centro unitatis patriae ſuae quiſque, atque adeo univerſae Reipublicae Chriſtianae pro rerum, temporumque opportunitate conſulerent. „ Ad hanc enim Eccle-
„ ſiam, inquit S. Irenaeus, *Contra hae-*

re-

reſes l. 3. c. 3. „ propter potiorem prin-
„ cipalitatem neceſſe eſt omnem con-
„ venire Eccleſiam; hoc eſt eos, qui
„ ſunt undique Fideles, in qua ſem-
„ per ab his, qui ſunt undique, con-
„ ſervata eſt ea, quae eſt ab Apoſto-
„ lis traditio.

Alexandro III. Pont. Max. acceptum referre debet maximum ſplendorem ſuum Sacer Cardinalium Senatus, ad quem unum, ut motuum, atque ſchiſmatum cauſas, occaſioneſque e medio tolleret, amoto, & excluſo inferiori Clero, tranſtulit eligendi Pontificis poteſtatem. Decrevit enim: *Mabil. Comment. in Ord. Rom. p.* 115.
„ ut a ſolis Cardinalibus, quod Ni-
„ colaus II. jam ſtatuerat, ſed obtine-
„ re nequiverat, Pontifex eligeretur,
„ itaut ex tribus duae partes in unum
„ conſpirarent. Nec difficile fuit Ale-
„ xandro Clerum ab electione remo-
„ vere, aſſumtis in Ordinem Cardi-
„ nalium, qui inter Clericos praeci-
„ pui erant, vel eorum officiis peni-
„ tus extinctis.

Neque vero ullum hoc majus eſt in Chriſtiana Republica decus, neque munus in univerſa Religione hoc praeclarius, aut praeſtantius. Nam teſte Card. Valerio *In Opuſc., cui titulus Cardinalis* „ Electio Summi Pon-
„ tificis omnium conſultationum eſt
„ maxima. Agitur enim de homine
„ ad altiſſimum faſtigium evehendo;
„ de divino homine ex multis diligen-
„ do; eodemque tempore agitur de
„ Dei gloria procuranda, & de Chri-
„ ſtiani populi ſalute. Qua in re quan-
„ tum ſit momenti, teſtantur hiſto-
„ riae, cum multae in Eccleſia Dei
„ progreſſiones factae ſint Sanctiſſi-
„ morum Pontificum exemplo, & ope-
„ ra; & cum interdum non optimo-
„ rum quorundam Pontificum indul-
„ gentia, nonnulla ſcandala in popu-
„ lo Dei ſint orta, itaut jure optimo
„ Bonus Pontifex ſalus populi Chri-
„ ſtiani dici poſſit.

Hinc exorſi ſumus ſeriem hanc Cardinalium a Pontificatu Alexandri III., veluti a memorabili epocha, qua mi-

rifi-

rifice aucta eſt eorum dignitas, quaque inpoſterum Pontifices admonerentur, eos ſolos ad tantum honoris gradum evehendos eſſe, quorum vita ceteris Clericis norma eſſe poſſet, quique virtutum inſignibus, ſanctaque morum diſciplina oculos omnium in ſe facile converterent. Et profecto nulla aetas fuit adeo infelix, nullum ſeculum adeo ſterile viris probis, quod non aliquem S. R. E. Cardinalem eximia virtute praeſtantem protulerit. Quod quidem argumentum eſſe nemo non videt, Sanctitatis Eccleſiae, in qua nulla temporum iniquitate, nullaque vitiorum colluvione exempla innocentiae, veraeque pietatis defuerunt. Protexit enim Eccleſiam Deus, protegetque juxta fidem promiſſionis ſuae uſque ad conſummationem ſeculi, adeout, ſi alicubi laborare Fides poſſit, aut labefactari Religio, Romae ſane, nempe in Petra fundamentali Eccleſiae, utraque ſalva ſemper fuerit, ſemperque futura ſit firmiſſima.

Prae-

Praeſentiſſimam hanc Dei opem, perpetuamque cuſtodiam teſtantur cum plurima alia, tum maxime Nomina Cardinalium hoc volumine deſcriptorum. Alii enim vitae ſanctitate, & gloria miraculorum floruerunt: alii ſtudio Sacrarum Literarum, omnique Eccleſiaſticarum Legum, Decretorumque cognitione: alii bene imperandi arte, & in adminiſtranda republica ſapientia ſingulari. Hi bellica laude jura Eccleſiae ſartatecta cuſtodierunt: illi politicis negotiis praeſtantes Imperium Sacerdotio ſine querela parere docuerunt: multi Pontificum in tribulatione ſocii, eos in Paſtorali cura mirifice adjuverunt, & in explicanda in Conſiſtorio ſententia ſua eam prudentiam, gravitatem, fortitudinem adhibuerunt, quae tantos in tanto conventu Senatores maxime deceret: nonnulli denique Apoſtolico robore muniti pro Aris tuendis labores omnes ſuſceperunt, nec opes, nec vitam ipſam pro incolumitate Eccleſiae profundere dubitaverunt.

Quid

Quid multa? Omnes eo animo fuerunt, eaque ſententia, ut quum ad hunc honoris gradum perveniſſent, crederent non tam dignitatis nomen habere ſe, quam laboris neceſſitatem, non otii locum eſſe, quem occuparent, ſed negotii. Noverant in magna fortuna minimam licentiam eſſe, quum nihil ad laudem, vel obtrectationem tam obvium ſit, quam exterior ſpecies; in qua eo diligentius eſt vigilandum, quo difficilior ejus eſt moderatio. „ Magnum enim eſt, inquit Ci-
„ cero, tueri perſonam Principis in Re-
„ publica, quae non animis ſolum, ſed
„ etiam oculis debet ſervire Civium.

Propoſueram ſola Cardinalium Elogia ſcribere, ſed non abs re putavi futurum, ſi inter eos adnumerarem Othobonum Fliſcum, Franciſcum Piccolomineum, Marcellum Cervinum, Jo. Baptiſtam Caſtaneum, Jo. Antonium Facchinettum, & Alexandrum Mediceum, qui in Pontificum ſerie, Hadrianus V., Pius III., Marcellus II., Urbanus VII., Innocentius IX.,

Leo XI. appellantur ; quandoquidem notiores ſunt, illuſtrioreſque rebus geſtis ante Pontificatum, quam in Pontificatu ipſo, quem vix adepti, e vivis erepti ſunt. Conceptam itaque ex eorum creatione laetitiam mors inopinata cum publico luctu, deſiderioque commutavit. De Cervino Pontifice Max. loquens Panvinius „ In illo, „ inquit, magnum ſanctitatis ſpecimen „ in tam corrupto ſeculo maxime relucebat, qui nobis non ullo ſuo damno, ſed noſtro maxime tam cito „ fuerit ereptus, majore profecto, & „ Reipublicae Chriſtianae jactura, „ quam ullo ſuo detrimento. Fuiſſet „ enim, ſi quiſquam alius, Chriſtianae Reipublicae neceſſarius Pontifex miſeris hiſce, & calamitoſis temporibus „. Quae Panvinii ſententia in trium ſequentium Pontificum tempora cadere poteſt opportune, juſteque : non enim ea fuerunt feliciora temporibus Marcelli II., neque Marcello II. Urbanus VII., Innocentius IX., & Leo XI. putandi ſunt in-

tegri-

tegritate, zelo, caritate fuiſſe inferiores.

At neque omnes, de quibus hìc agitur, Cardinales numeris omnibus abſoluti fuerunt. Aliqui enim ambitione laborare viſi ſunt, nonnulli faſtu, luxuque tumeſcere; multi denique, ut ceteris hominum conditionibus accidit, vitiis non carere. Iſtaec qui queritur, animum convertat ad Collegium Apoſtolicum, in quo ipſo contentio facta eſt, quis eorum videretur eſſe major. Senatus Cardinalium, uti advertit Guido Card. Bentivolus in ſuis Comment., conſtat plerumque ex Viris Principibus, & ſaepe Regio ſanguine ortis, quos nullum Religioſorum hominum tyrocinium ſubegit, nulla Thebaidos diſciplina exercuit. Magnis patrimoniis, opulentiſque Sacerdotiis ditati, ſumma auctoritate ornati, magnis provinciis praefecti, rem magnam ſane praeſtiterunt, quod de tanto gradu vertigo aliqua in praeceps eos non dejecit, non peſſumdedit vis potentiae, aut illecebra voluptatum.

Op-

Optimus ille eſt, qui minimis urgetur. Praeterquamquod ſi quid vitii fuit in aliquo eorum, qui hic laudantur, aut res praeclare ab eo geſtae, aut inſignis aliqua in Eccleſiam ejus beneficentia, aut virtus denique quaepiam ſingularis apud aequos rerum judices illud obtegere non potuerunt ſolum, ſed etiam debuerunt.

Antiqua quidem eſt Romanorum Pontificum querimonia, quod quum Sacrum Senatum ſuppleturi ſint, aut impleturi, non occurrant magnam eam curam ſibi animo volventibus Viri ſimiles Albergatis, Ximeniis, Turnoniis, Polis, Borromaeis, Baroniis, Bellarminis, aliiſque ejuſmodi hominibus egregiis, & excellentibus, quibus factae a ſuperioribus aliquibus Pontificibus creationes maxime illuſtratae ſunt. At remiſſius de ea re querendum eſſe admonet, quod in Geſtis Caroli Magni literis proditum eſt. Rem narrat, & quidem memoratu digniſſimam Sancti Galli Monachus „ *Rer. Gall. Script. To. v.* his verbis:

„ Glo-

„ Gloriosissimus Carolus per totum
„ Regnum suum studia literarum flo-
„ rere conspiciens, sed ad maturita-
„ tem Patrum praecedentium non per-
„ venire condolens, & plusquam mor-
„ tale laborans, in hanc taediatus
„ vocem erupit: O utinam habe-
„ rem duodecim Clericos ita doctos,
„ omnique sapientia sic perfecte in-
„ structos, ut fuerunt Hieronymus,
„ & Augustinus. Ad quod doctissimus
„ Albinus ex ipsorum comparatione
„ merito se indoctissimum judicans,
„ in quantum nullus mortalium in
„ conspectu terribilissimi Caroli au-
„ dere praesumeret, maxima indi-
„ gnatione concepta, sed parumper
„ ostensa, respondit: Creator caeli,
„ & terrae similes illis plures non ha-
„ buit, & tu vis habere duodecim?

Erat in animo Cardinalium no-
strorum Imagines tabellis expressas
proponere, ut hìc quoque exhibiti
cum moribus vultus, integram spe-
ctatoribus voluptatem afferrent. Ve-
rum cum illae nonnisi difficili labore,

longoque tempore incidi queant, ut ab hoc abſtinerem, conſuluit ingraveſcens aetas, iis vitae incommodis, difficultatibuſque affecta, quae me vel maxime invitum in otium redegerunt, de quo tamen non minus, quam de negocio reddenda ratio eſt ab iis, qui ad hunc Honoris Gradum aſcenderunt, ad quem evexit me communis Patriae amore, & conſtanti amicitia, qua a prima uſque aetate me illi devinctum fuiſſe jure, & merito gloriari poſſum, BENEDICTUS XIV., is nempe Pontifex Maximus, qui cum adhuc in Purpura eſſet, prae magnis, abſolutiſque virtutibus ſuis ſuprema Tiara digniſſimus ab omnibus bonis praedicabatur. Nec ſpem eorum fefellit Apoſtolica ejus ſolicitudo, a qua fructus ampliſſimus in univerſam Eccleſiam redundat. Recenſere hic ſupervacaneum eſt ejus perſpicaciam, zelum, ſolertiam, quae ſumma in eo eſſe nemo ignorat; & praecipue omnigenam doctrinam, quam Eterodoxi ipſi admirantur, pa-

lam

lam confitentes, nullum multis ab hinc annis BENEDICTO XIV. doctiorem, & sapientiorem Apostolicam Sedem occupavisse.

Ex Ciacconii Chronologia praecipue cum notis Oldoini supputavimus tempus, quo Cardinalis quisque creatus est. Alicubi tamen abivimus in Balutii sententiam in notis ad Vitas Pontificum, qui Avenione sederunt, mutuatis indidem Titulis, atque Diaconiis in ipsos collatis, cum creati sunt, necnon Episcopatibus suburbicariis, ad quos postremo promoti sunt. Praeterivimus mutationes Titulorum, Diaconiarum, aut, ut ajunt, optionum, & eorumdem Episcopatuum „ quarum mutationum „ verba sunt Panvinii „ *L. De VII. Urbis Eccles. C. 3.* „ initium ortum est tempore Alexan„ dri V. in Concilio Pisano Anno 1410. „ in quo cum ob schisma contigisset „ Sacerdotia Cardinalitia duos ad mi„ nus habere Cardinales, unum unius „ obedientiae Avenionensis, alterum „ alterius Romanae, sublato schisma-

„ te,

„ te, unitiſque utriuſque Collegii Car-
„ dinalibus, & novo Pontifice creato,
„ has mutationes fieri tunc neceſſe
„ fuit, ut unus ex duobus, qui in
„ ſchiſmate Epiſcopatum Tuſculanum
„ obtinebat, eo alteri dimiſſo, Sabi-
„ num tunc vacantem optaret. Ita in
„ Titulis, & Diaconiis factum eſt.
„ Quae res quamquam neceſſaria tunc
„ eſſet, in exemplum tamen tracta,
„ poſtea frequentari coepta eſt, atque
„ hac ratione factum videmus, ut ali-
„ quando Cardinalis Diaconus initio
„ creatus tres, & quatuor Diaconias,
„ poſt Presbyter factus totidem Titu-
„ los, demum Epiſcopatus omnes coo-
„ ptârit.

Neque ex Ciacconio ſolum, & Ba-
lutio Elogiorum materiam hauſimus,
ſed etiam ex Epiſcopo Aeduenſi, *Flor.
Hiſt. Sac. Coll. Card.*, Petramelario,
Georgio Eggs, Sandero, Nicio Ery-
thraeo, necnon ex aliis bonae no-
tae Scriptoribus peculiarium vitarum,
quas nobis pro rerum opportunitate
Bibliotheca noſtra ſuppeditavit. Hoc

prae-

praemonere nedum honeſtum eſt, ſed & juſtum, ac neceſſarium. Nam quorum authoritate niſi ſumus, eorum ſaepe non verbis ſolum, ſed & ſententiis ipſis uſi ſumus, quum res geſtas Cardinalium noſtrorum nullo aptiori, decentiorive apparatu lectiori exhiberi poſſe animadverteremus. Itaque quemadmodum Magnorum Virorum Virtutes Elogia merentur, ita laudis plurimum tribuendum eſt iis, quorum opera, ac ſtudio profeciſſe nos non modice ingenue confitemur.

Si forte quis in his Elogiis minus animadverterit obſervatam legem a M. Tullio *L. 2. de Orat.* hujuſmodi lucubrationibus praeſcriptam „ O-„ mnium ſententiarum gravitate, in-„ quit ille, omnium verborum pon-„ deribus eſt utendum. Accedat opor-„ tet, oratio varia, vehemens, ple-„ na animi, plena ſpiritus, plena ve-„ ritatis „ ultimam ſententiae partem ſane non deſiderabit. Omnia enim, quantum in nobis fuit „ plena ſunt „ veritatis „. Hanc enim, ut in omni

vita, sic & in omnibus lucubrationibus unice coluimus, & amavimus. Collegimus enim ex probatioribus, synchronisque auctoribus gesta, & dicta illustrium horum Cardinalium, rati in ejusmodi opere non mediocrem esse utilitatem: quod, & sentit Aeduensis Episcopus eodem in argumento versatus, *Flor. Hist. Sac. Coll. Praefat.* his verbis „ In quo opere „ edendo non parva, aut levis utilitas est proposita, ut nempe habeant semper ad manum ipsi Eminentissimi Cardinales, quos ex Antecessoribus suis vitae duces, ac praeceptores sequi, & imitari, & „ in exemplum sibi proponere debeant „; prae oculis semper habentes, sese a divina Providentia Ecclesiae gubernaculis admotos esse; illius scilicet Navis, in qua, ut monet S. Ambrosius *In Luc. Lib.* 4. *Cap.* 5. „ navigat prudentia, abest perfidia, „ fides spirat.

Im-

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendiſs. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

F.M. de Rubeis Patriarcha Conſtantinopolitanus Viceſg.

IMPRIMATUR.

F. Joſeph Auguſtinus Orſi Ord. Praed. Sac. Pal. Apoſt. Mag.

S. GALDINUS MEDIOLANEN.

EJUSDEM ECCLESIAE ARCHIDIAC. ET CANCELLARIUS
AB ALEXANDRO III. ANNO MCLXV. CR. PR. CARD.
TIT. SANCTAE SABINAE,
SED UT BARON. SCRIBIT,
SANCTAE SUSANNAE AD DUAS DOMOS.
OBIIT MEDIOLANI 18. APR. 1176.

Ex nobili Selarum gente ortus, & literarum ſtudiis ſua tempeſtate clarus, ad ampliſſimos honorum gradus iter ſibi virtutis pariter, & doctrinae meritis aperuit. Cum Eccleſia Schiſmaticorum diſcordia agitaretur, ad Alexandrum III. tunc in Galliis profugum ſe contulit, a quo in Italiam reduce Presbyter Cardinalis ordinatus, Mediolanenſi Eccleſiae Paſtor praeficitur. In Gallia Ciſalpina Sedis Apoſtolicae Legatus conſtituitur. Patriam ab Aenobarbo dirutam reſtauravit, Alexandriam ad Tanarum flumen in honorem Alexandri III. a fundamentis extruxit, Ticinum Friderici partes ſecutum Interdicto ſubjecit: omnes Italiae Praeſules ab Aenobarbo electos exautoravit; denique pacem inter Fridericum & Urbem Mediolanenſem feliciter componens, Clero decorem, populo tranquillitatem, Deo cultum honoremque reſtituit. Eximius Orator cum ad populum verba faceret non hominis, ſed Dei ſpiritus in eo loqui videbatur. Adverſus Catharorum haereſim luculentam orationem habens, rupta vena, conſummato ſui certaminis curſu in ipſo ſuggeſtu, adſtante Clero ſuo, & populo ſpiritum Deo reddidit. Ob virtutes, & miracula inter Sanctos relatus.

CHUNRADUS DE WITTELESBACH GERMANUS

AB ALEXANDRO III. ANN. MCLXIII CR. PR. CARD. TIT. SANCTI MARCELLI,

DEINDE EPISCOPUS SABINENSIS.

OBIIT IN BAVARIA AN. 1186.

FAmilia opibus, & potentia clariſſima natus, e qua Bavariae Duces, & Palatini Rheni originem ducunt, primum Archiepiſcopus Salisburgenſis creatus, deinde promovente Friderico I. ejus conſanguineo ad Moguntinam Eccleſiam translatus eſt. Ab eodem Imperatore paulo poſt Sede pulſus, quod rejiceret Anti-Papam dictum Victorem IV. confugit ad Alexandrum III. in Gallia tunc Turonenſe Concilium habentem; a quo creatur Cardinalis S. Marcelli, retento Eccleſiae Moguntinae Titulo; mox Epiſcopus Sabinenſis, tum Soranae Eccleſiae Adminiſtrator: primus omnium Cardinalium, qui novo exemplo pluribus ſimul praefuit Eccleſiis. Foedus Alexandrum inter, & Fridericum Venetiis initum teſtimonio ſuo firmavit. Sub Coeleſtino III. praeclara ſunctus Legatione in Syria, ut Regni Proceres in Saracenos excitaret, Leonem in Armeniae Regem ſacravit, & diademate ornavit, quod rem chriſtianam mirifice promoveret. Aliam quoque obiit Legationem in Hungaria, ut res inter Emericum, & Andream Belae filios de Regno certantes componeret; deinde in Germania, ut partes Othonis IV, cui Pontifex favebat, ab una parte Electorum in Imperatorem electi tueretur contra Philippum Svevum ab altera parte electum: quae duo Chunradus egregie praeſtitit, ejuſque opera in Hungaria Emericus regnavit. Cum rediret ad Eccleſiam ſuam, morbo correptus in Bavaria plenus dierum, & operum bonorum in pace quievit.

B. HENRICUS IN CASTRO MARSIACO

PROPE CLUNIACUM NATUS

ABBAS CLARAVALLEN.

AB ALEXANDRO III. CR. CARD. EPISCOP. ALBANEN.

OBIIT ATREBATI 14. JUNII 1188.

MOnaſtico habitu in Claravalle ſuſcepto, ob praeclaras animi dotes votis omnium in ejuſdem monaſterii Abbatem aſſumptus ita ſe praeclare geſſit, ut virtute ad D. Bernardum proxime accedere videretur. Ab Alexandro III. ad Lateranenſe Concilium vocatus, Epiſcopus Albanen., licet invitus conſecratur. Legatus ad Provincias Tranſmontanas adverſus Albigenſium conatus, Lugdunenſem & Narbonenſem Archiepiſcopos, quod remiſſius agerent, in ſpiritu vehementi de gradu movit, & in Abbates plures ac multarum Eccleſiarum Praeſules animadvertit. Defuncto Ferrariae Urbano III. cum Cardinales fere omnes Henricum Pontificem acclamarent, vir ſanctus invicto animo ſupremam hanc dignitatem rejecit, auctorque fuit electionis Gregorii VIII, a quo Legatus ad Fridericum Aenobarbum, eum toties relapſum ſacra ſua eloquentia demum Clementi III. reconciliavit. Pace Eccleſiae reddita Fridericus ipſe Signo Crucis in Infideles ab Henrico inſignitus eſt. Galliae, & Angliae Reges amicitiae foedere conjunxit, & gravia diſſidia inter Eccleſiam Atrebatenſem, & Flandriae Comitem compoſuit. Atrebati in morbum incidit, & morti proximus in Templum ferri ſe juſſit, & ante Aram D. Andreae ſacramentis munitus placidiſſime animam Deo reddidit. Vir mirae ſanctitatis, profundae humilitatis, zelique plane Apoſtolici. Ejus Corpus ad Claramvallem delatum inter SS. Bernardum, & Malachiam tumulatum eſt.

GUILIELMUS E COMITIBUS BLESIAE ET CAMPANIAE

ARCHIEPISCOPUS RHEMEN.

AB ALEXANDRO III. ANN. MCLXIII. CR. PR. CARD. TIT. SANCTAE SABINAE,

MOX EPISCOPUS PRAENESTIN.

OBIIT RHEMIS ANN. 1202.

Theobaldi V. Comitis Campaniae, & Blesensium cognomento Magni filius, Carnotensem, mox Senonensem, demum Rhemensem rexit Ecclesiam. Ab Alexandro III. in Lateranensi Concilio Cardinalis renunciatur. Tutorem egit Philippi Augusti, quem Rhemis in Regem coronavit, eique iter Hierosolymitanum instituenti in Aede Dionysiana tribuit sacrae peregrinationis insignia. Haereticos quamplurimos in Belgio, qui Infantium Baptisma, & sacram Eucharistiam respuebant, de medio debitis poenis sustulit. Sub Alexandro III. Legationem obivit apud Henricum II. Angliae Regem pro Sancto Thoma Cantuariensi Archiepiscopo, de cujus pretiosa morte duas scripsit ad Pontificem Epistolas. Innocentii III. Legatus Coloniam Agrippinam contendit, ut Schisma in Ecclesia Moguntina post discessum Cardinalis Chunradi de Wittelesbach exortum, extingueret. Ad Ecclesiam suam redux Legatione in Galliis ad extremum usque vitae spiritum functus est. Eidem Alexander III. Epistolam Decretalem dedit, qua illi, ac Successoribus vetus Privilegium coronandi, & ungendi Reges Francorum innovavit, & confirmavit.

S. ALBERTUS EX DUCIBUS LOTHARINGIAE INFERIORIS

EPISCOPUS LEODIENSIS

A COELESTINO III. ANNO MCXCII. CR. CARD. DIACONUS.

OBIIT RHEMIS 24. NOV. 1193.

GOdefridi III. Lotharingiae, & Brabantiae Ducis ex Margarita Limburgica filius ob morum integritatem quamquam juvenis fit ex Archidiacono Episcopus Leodiensis omnibus ferme Cleri, populique suffragiis. Henricus VI. Imperator usurpato Ecclesiae jure Lotharium Hobstadium Praepositum Bonnensem, repudiato Alberto, Episcopum pronuntiat. Albertus de accepta injuria Romanum Pontificem appellat, & dissimulata dignitate, ignotusque in exotica veste iter Romam suscipit periculis omnibus praeponens Ecclesiae libertatem. Causam suam dicit coram Coelestino III. Summo Pontifice, qui non tanti faciens generosi Juvenis nobilitatem, quanti eloquentiam, ac singularem sapientiam, non solum Leodiensium de eo judicium confirmat, sed & ei mitram imponens inter Cardinales annumerat. Pretiosis donatum muneribus Rhemos misit ad Guilielmum Cardinalem, & Archiepiscopum, qui eum jussu suo in Leodiensem Praesulem consecraret. Quod cum factum esset, Henricoque percrebuisset, furore actus satellites Rhemos mittit, qui Albertum interceptum prope Urbis moenia multis vulneribus confodiunt. Martyr Ecclesiasticae libertatis pluribus miraculis claruit, quibus titulis in Martyrologio Romano celebratum die XXI. Novembris Paulus V. in universa Ecclesia coli praecepit; quo tempore sacrum ejus corpus auctore Flandriae Praefecto Alberto Austriaco Rhemis Bruxellas solemni pompa translatum est.

LEO BRANCALEO ROMANUS

CANONIC. REGUL. CONGREG. S. FRIGDIANI LUCEN.

AB INNOCENTIO III. AN. MCC. CR. DIAC. CARDINALIS TIT. S. LUCIAE IN SEPTEMSOLIO.

OBIIT ROMAE ANNO 1230.

EX Cappellano Pontificis in Cardinalium coetum cooptatus in Germaniam, & Saxoniam Sedis Apostolicae Legatus cum Hugolino Episcopo Ostiensi, qui postea fuit Gregorius IX. exaequata potestate mittitur, ad pacem inter diffidentes Germaniae Principes Caesaream Coronam ambientes, conciliandam. Philippum Sveviae Ducem recepto prius juramento de exequendis Pontificis mandatis Ecclesiae vinculo solverunt ea lege, ut Brunonem Coloniensem Archiepiscopum carcere detentum dimitteret, & cum Othone IV., cum quo de Imperiali dignitate certabat, concordiam statueret. Tandem adnitentibus Legatis pax firmata est, statutumque, ut Otho Philippi filiam in uxorem duceret. In hac difficili Legatione injunctum sibi officium ita prudenter, & moderate uterque gessit, ut Innocentius eosdem summis efferret laudibus, praesertim quod manus suas ab omni munere excussissent. Leonem Innocentius in Hungariam, & Bulgariam legavit, ut Calojoannem Bulgarorum Principem Romani Pontificis nomine Regio Diademate insigniret, eumdemque vexillo, in quo Signum Crucis, ac Claves geminae praeferebantur, donaret. S. Francisco, ejusque sacrae familiae, quoad vixit, mire addictus fuit, illud praecipue curans, ne quovis modo Minores alicubi molestiis, aut injuriis afficerentur: dictus propterea Zelator Ordinis, Defensor virtutis, Christi pauperum Pater, & Patronus.

NICOLAUS DE ROMANIS ROMANUS

AB INNOCENTIO III. ANNO MCCV. CR. CARD. EPISC. TUSCULANUS.

OBIIT ROMAE ANNO 1219.

Literis, & vitae integritate conſpicuus Innocentii III. ab Epiſtolis, & ſacrificiis ſeptennio fuit. Ab eodem Purpura donatus in Angliam ſumma cum poteſtate legatur. Honorifice exceptus, inter Regnum, & Sacerdotium pacem firmavit. Joannes Rex ante aram Eccleſiae principem coram Clero, & populo Diadema, Regnumque Pontifici Romano per ejus Legatum obtulit, ac Diploma Regium de conſtitutis Angliae, & Hiberniae Regnis Sedi Apoſtolicae vectigalibus renovavit, edito inſuper ſolemni juramento. Vacantibus Angliae per id tempus Eccleſiis dignos Praeſules, quamvis diſſentiente Stephano Cantuarien. Archiepiſcopo, praefecit. Collecto deinde Londini Concilio, aliorumque Optimatum conventu, latam ante ſex annos Interdicti ſententiam ſolemni ritu ſuſtulit. Ad promovendum ſacrum bellum in Oriente iterum ſub Honorio III. Angliam petiit: Legatione quoque functus eſt in Pruſſia, & apud Fridericum II Imperatorem, a quo, antequam Romam ad recipiendam Coronam perveniret, declarationem impetraret Siciliae Regnum Imperio nunquam ſore conjunctum, ac fidelitatis Sacramentum ab eodem, & a Principibus Germaniae exigeret. Quae omnia Legatus plena fide peregit. Maxima fuit Sancto Dominico familiaritate devinctus, ejuſque opera & ſtudio cum Hugolino, & Stephano de Foſſanova Cardinalibus ſacras Virgines in Urbe nimia licentia ab inſtituto deſciſcentes corripuit, & ſub arctam vivendi formam redegit.

GREGORIUS DE CRESCENTIO ROMANUS

AB INNOCENTIO III. ANNO MCCVI. CR. DIAC. CARD. TIT. S. THEODORI.

OBIIT ANNO 1225.

EX Canonico Vaticanae Baſilicae inter Cardinales relatus ab Innocentio, Latii, & Campaniae Legatus conſtituitur. Quo etiam munere apud Fridericum Svevum Siciliae Regem functus eſt utrobique ſumma cum laude. Saevientibus in Dania inteſtinis diſcordiis, quae facilius religione, quam armis ſopiendae eſſe videbantur, Gregorius Apoſtolicus Legatus ab Honorio III. decernitur, eique Daniae, Svetiae, ac Bohemiae Regibus exorantibus, componendi Eccleſiarum Septemtrionalium turbas cura committitur, data etiam ſumma illi poteſtate ad pervicaces in officium revocandos. Hinc Legati Apoſtolici in Polonia munere auctus, ab univerſis Reipublicae Ordinibus Cracoviae magno honore ſuſceptus nonnullos Clericorum abuſus ſuſtulit, & opportunas edidit pro eorum regimine Conſtitutiones. Rebus illis in Regionibus prudenter compoſitis, Romam reverſus Vir ſummo conſilio, & integritate conſpicuus diem clauſit extremum magno apud ſuas, nec minori apud exteras gentes deſiderio ſui relicto.

RAINERIUS CAPOCCIUS VITERBIEN.

ORDINIS CISTERCIENSIS

AB INNOCENTIO III. AN. MCCXII. CR. DIAC. CARD.
TIT. SANCTAE MARIAE IN COSMEDIN.

OBIIT VITERBII 27. MAJI 1252.

EX Abbate Trium Fontium in Sacrum Collegium cooptatus, ſub Honorio III. Hetruriae Legatus Viterbium ab Imperatore Friderico II. ereptum Eccleſiae Romanae reſtituit. A Gregorio IX. Eccleſiaſtici exercitus Legatus factus Montem Phyſconem rebellem, Tuſciam, & Sabinorum Provinciam domuit. Legationem quoque geſſit Provinciae Patrimonii, Marchiae Anconitanae, & Ducatus Spoletani, quem a direptoribus defendit. In Italiam cum Stephano Tit. S. Calliſti ex Concilio Lugdunenſi Legatus privationis Friderici ab omni honore, & Imperio ſententiam promulgavit. Hetruriae & Patrimonii Rector, & S. R. E. Archidiaconus, multis praeclariſque ſummae virtutis, gloriae militaris, ac pietatis monumentis claruit. Sancti Dominici amicus ejus Ordinem mirifice juvit, ac promovit: Deiparam ſingulari cultu ſemper proſequutus eſt, eique Eccleſiam S. Mariae ad Gradus extra Viterbii moenia caelitus ſibi demonſtrato loco, excitavit, ante cujus aram tumulatus eſt.

JOANNES COLUMNA ROMANUS

AB HONORIO III. ANNO MCCXVI. CR. CARDIN.

TIT. SANCTAE PRAXEDIS.

OBIIT ROMAE ANNO 1245.

Nobilitatis Romanae, & Ecclesiastici Ordinis decus fuit, & ornamentum; quippe qui in Oriente pro Sede Apostolica Legatus, Petro Altisiodorensi Constantinopolitano Imperatori undique infestis bellis lacessito, praesentissimo fuit adjumento. Christiani Exercitus Dux, & Classis Legatus ab Honorio III, qui eum Cardilem creaverat, renunciatus in Aegypto Pelusium ad Nili ostium, & Damiatem validissimum oppidum expugnavit. Deinde Hierosolymam Religionis gratia profectus, a Saracenis captus, diuturnaque servitute, & gravissimis tormentis afflictus pene martyrium consummavit. Certis conditionibus liberatus, in hostes iterum cum Joanne Hierosolymitano Rege movit, victorque Sacram Columnam, cui Salvator noster Christus Jesus dum flagellis caederetur, alligatus fuisse memoratur, Barbarorum manibus ereptam, Romam asportavit, qua Urbem, & Titulum suum S. Praxedis exornavit. Ad Lateranum Occidentem versus Hospitales domos effusa liberalitate in peregrinorum, egenorumque perfugium cum singulari pietatis laude aedificavit. Sub Gregorio IX. Ecclesiastici exercitus Legatus plura Neapolitani Regni, ac Piceni a Friderico II. Imperatore occupata loca recepit. Vir eximius, qui egregiis virtutibus Romanam Purpuram maxime exornavit.

B. CONRADUS DE URACH GERMANUS

ORDINIS CISTERCIENSIS

AB HONORIO III. ANNO MCCXIX. CR. CARDINALIS EPISCOPUS PORTUENSIS.

OBIIT IN PALESTINA 30. SEPTEMBRIS 1227.

EGinonis Comitis de Urach Suitonum Dynaftae filius cum fratre fuo adhuc puer obfes datus eft Philippo Svevo Imperatori defignato: quo mortuo liberi ut fe voto folverent, ambo Ciftercienfi Ordini nomen dederunt. Conradus virtute, & doctrina clarus totius Ordinis Abbas eligitur; dignus, quem & Honorius III. Romana Purpura ornaret. Legationes obivit in Gallia adverfus Albigenfes, & in Hifpania & Germania, fubfidia conquirens pro vindicanda a Saracenis Paleftina. Hinc per Italiam collapfis Ecclefiafticae difciplinae rebus ftrenue confuluit. Oblatum Epifcopatum Leodienfem, & Archiepifcopatum Bifuntinum, imo ipfum Romanum Pontificatum poft mortem Honorii III. conftanter recufavit. Auctor fuit, ut Cardinalis Hugolinus, qui Gregorius IX. dictus eft, eligeretur: quo fedente Concilia habuit Moguntiae, Leodii, & Coloniae pro Cleri reformatione, graviffimas in reprimendis fchifmatibus perpeffus calamitates. In Paleftinam cum Crucefignatis trajecit, ibique laborum, ac vitae finem fecit, prolata hac fententia: *Utinam ufque in hanc horam fub difciplina vixiffem regulari, & cum culinae hebdomadariis ibidem fcutellas laviffem.* Corpus ejus, ut praeceperat, ad Claramvallem delatum eft, & nomen in faftis Ciftercienfibus Beati titulo cohoneftatum.

OTHO E MARCHIONIBUS MONTISFERRATI

A GREGORIO IX. AN. MCCXXVII. CR. CARD. DIAC.

TIT. S. NICOLAI IN CARCERE TULLIANO,

DEINDE EPISCOPUS PORTUEN.

OBIIT LUGDUNI 1251.

Otho Guilielmi III. Montisferrati Marchionis filius, vir aeque generis nobilitate, ac doctrina praeclarissimus, a Gregorio IX. Cardinalis creatus in Angliam, & in Scotiam Legatus mittitur ad corrigendos mores, restituendamque Ecclesiasticam disciplinam. Eo appellentem non Antistites solum, & Optimates, sed Rex ipse Henricus III. honorificentissime exceperunt. Coacto Londini Concilio Procerum dissensiones compescuit, Cleri mores correxit, ac omnium Sacerdotiorum decimas ad bellum Asiaticum gerendum obtinuit. In Italiam rediens ab Entio Friderici II. notho captus cum Jacobo Cardinali de Pecoraria, & Neapolim perductus, graviora passus est, quam si in Saracenorum manus incidisset. Mortuo Gregorio IX. Fridericus ad eligendum Pontificem Cardinales Romam emisit ea lege, ut electo Pontifice ad carcerem redirent. Cum autem comitia diutius protraherentur, ne obsides alii apud Fridericum acerbius quid paterentur, Otho e Conclavi ad carcerem sponte regressus est. Cujus fidem quamquam admiraretur Fridericus, non tamen eum dimisit ante duos annos, hocque praestitit vix motus precibus Balduini Constantinopolitani Imperatoris. Cum Innocentio IV. ad Concilium Lugdunense profectus est, & Lugduni excessit e vita vir optime meritus de Ecclesia, ejusque libertate.

JACOBUS DE VITRIACO

E VICO ARGENTOLI

PARISIEN. DIOECESIS EPISCOPUS AECONITANUS

A GREGORIO IX. CR. EPISCOPUS CARD. TUSCULANUS.

OBIIT ROMAE 30. APRILIS 1234.

EX Academia Parisiensi, ubi sacris literis operam dabat, ad B. Mariam Nivellanam, Ogniacensem dictam in Brabantia agentem spiritu Dei duce se contulit; qua magistra perfectioris vitae institutum aggressus Canonicis Regularibus Ogniacensibus annumeratus est. Ab Innocentio III. inter religiosos viros ob excellentem in dicendo facundiam delectus, Legatus Apostolicae Sedis ad Belgicas Provincias, & Imperium Germanicum destinatur, ut Apostolica auctoritate Crucem contra Albigenses per fines Tolosatium grassantes promulgaret. Profligatis haereticis divino Spiritu impellente in Palestinam navigavit, ubi multa pro Religione praeclare, & feliciter gessit, ac sustinuit. Ptolemaidis Episcopus, deinde Patriarcha Hierosolymitanus eligitur. Quam dignitatem Romam reversus in manibus Honorii III. sponte resignavit, obtenta repetendae solitudinis facultate. A Gregorio IX. Romam revocatus, Purpura, & Episcopatu Tusculano donatur. Multa scripsit cum Historica, tum Theologica, quae pietatem non minus, quam sapientiam ejus testantur. Ejus corpus Roma Ogniacum delatum est, ubi cum Dei ancilla Maria Ogniacensi in pace requiescit.

JACOBUS DE PECORARIA PLACENTINUS

ORDINIS CISTERCIEN.

A GREGORIO IX. AN. MCCXXXIV. CR. EPISCOPUS CARDINALIS PRAENESTIN.

OBIIT ROMAE 27. MAJI 1244.

IN fortem Domini a puero vocatus, & Clero adfcriptus, primum Archidiaconus Ravennaten., deinde valere juffis nobilibus parentibus apud Claramvallem Ciftercienfe Inftitutum profeffus eft. Coenobii Romani Trium Fontium Abbatem electum Gregorius IX. Epifcopum Praeneftinum renunciavit, plurefque ei Legationes commifit, duas videlicet in Infubriam pro pace inter eos populos inteftinis odiis mifere difciffos, & Fridericum II. concilianda. Aliam pariter in Hungaria obivit ad Regem, & Regnum anathemate percuffum Ecclefiae communioni reftituendum. Hinc in Tufciam velut arbiter pacis inter Florentinos, & Senenfes profectus eft. Ampliffimam poftmodum in Galliam, & Hifpaniam Legationem fufcepit ad reprimendos Albigenfes, & ad Epifcopos, & Abbates ad Concilium generale convocandos, quod contra eumdem Fridericum relapfum Gregorius indixerat. Provinciam periculofiffimam intrepide arripuit Jacobus, qui fub peregrini hominis vefte Roma digreffus in Galliam fofpes pervenit; unde celebratis Conciliis Italiam repetens in Corfico mari cum aliis Apoftolicis Legatis a Pifanorum, qui Caefari favebant, claffe interceptus, Neapolim ductus eft in captivitatem, quam per biennium toleravit duriffimam. Sacri Cardinalium Collegii rogatu cum captivitatis fuae fociis abire permiffus, ut vinculis folutus fuit, Friderico plurima illi dona offerenti, atque ut fecum amicitiam iniret, enixe roganti, infracto Apoftolici pectoris robore refpondit: *Se tamdiu illi addictum fore, quamdiu ipfe Romanae Ecclefiae jura fervaret illibata*. Romam reverfus ab Innocentio IV. Lugdunum ob Friderici perfecutionem fe recipiente, S. Sedis Vicarius declaratur. Innumeris pro Ecclefia toleratis calamitatibus exceffit e vita. Ex ejus Teftamento corpus ad Claramvallem translatum eft.

S. RAYMUNDUS NONNATUS PORTELLI

IN DIOECESI ORGELLEN. NATUS

A GREGORIO IX. AN. MCCXXXVII. CR. DIAC. CARD. TIT. S. EUSTACHII.

OBIIT CARDONAE IN CATALAUNIA AN. 1240.

Ex nobilibus parentibus, & e mortuae matris diffecto latere editus Nonnatus cognomento dictus est. Tantam illico pietati operam dedit, ut omnes in puero adultam virtutem admirarentur. Familiari B. Virginis colloquio admonitus Ordini de Mercede Redemptionis Captivorum nomen dedit. Caritate praesertim erga Christianos, qui sub jugo barbarorum miseram vitam ducebant, enituit; ad quos redimendos in Africam saepe navigavit. Cum multos a servitute liberasset, ne consumta pecunia aliis in abnegandae Fidei periculo deesset, sese in pignus dedit: qua in captivitate dici vix potest quot pertulerit cruciatus, labiis interea perforatis, & repagulo ferreo occlusis, ne Verbum Dei praedicaret. Nihilominus expeditius loqui non sine Saracenorum admiratione auditus, plures suis concionibus ad Christum convertit. Reducem ex Africa Gregorius IX. Sacro Cardinalium Collegio adscripsit. Raymundus tanta auctus dignitate in Coenobio suo tamquam omnium minimus vitam traducebat, cum a Pontifice Romam vocatur. At dum se ad iter pararet, in morbum incidit, & Angelicis manibus Sacra Synaxi refectus ad beatam Patriam evolavit. Corpus ejus ad Sacellum S. Nicolai, ubi sanctitatis fundamenta jecerat, Dei nutu delatum crebris miraculis & magna confluentium populorum veneratione celebratur.

OTHO A CASTRO RODULPHI

GALLUS BITURICEN.

AB INNOCENTIO IV. CR. CARDINALIS, ET EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT URBEVETERI 25. JANUARII 1273.

ILlustri gente Rodulphaea procreatus inter viros aevi sui doctrina, & eloquentia claros emicuit. Primum Canonicus, & Cancellarius Ecclesiae Parisiensis, deinde caelestis contemplationis desiderio accensus in Coenobio Cisterciensi Grandis-Sylvae Monachum professus, ibidem paulo post in Coenobiarcham electus, mox ab Innocentio IV. Episcopus Cardinalis Tusculanus renunciatus est. Parisios, soluto Concilio Lugdunensi, ab eodem Pontifice Legatus missus Sanctum Regem Francorum Ludovicum IX. ense, & sacro vexillo donatum ad suscipiendam adversus Saracenos Crucem, & expeditionem transmarinam excitavit. Illum Rex pientissimus amore, & veneratione prosequutus est, & virum secundum cor suum appellavit. Erat enim Otho morum candore, consilii maturitate & sanctimonia vitae Ludovico non multo inferior. Ad eum plura Innocentius scripsit, dum in Oriente Legati partes ageret, Regique sanctissimo individuus comes adhaereret; quae omnia ad mentem Pontificis perfecit. Orientalem Tartarorum Regem literis suis ad Fidem Orthodoxam conversum Christo peperit, ad quem deinde, ne forte in errorem relaberetur, insignes aliquot Viros zelo Fidei, & doctrina praestantes misit. Ante susceptum in Syriam iter Sacellum Lutetianum, quod S. Ludovicus regio splendore ad excipiendam Spineam Christi Coronam a Balduino Imperatore Constantinopolitano acceptam, adjunctis pro majori parte sacris Dominicae Passionis Reliquiis, construxerat, solenni ritu consecravit. Urbeveteri finem vitae fecit non sine luctu Ecclesiae, & bonorum omnium.

HUGO A SANCTO CARO BURGUNDUS

ORDINIS PRAEDICATORUM

ARCHIEPISCOPUS LUGDUNEN.

AB INNOCENTIO IV. ANN. MCCXLIV. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE SABINAE.

OBIIT URBEVETERI ANN. 1264.

CUm ab Academia Parisiensi, in qua Theologiae Cathedram obtinebat, fama ejus doctrinae, & pietatis ad aures Gregorii IX. pervenisset, una cum Fr. Petro altero Ordinis Praedicatorum Alumno, & Fr. Aymone, ac Rodulpho Minoritis, viris doctrina & virtutibus conspicuis Constantinopolim destinavit, ut Ecclesiae Graecae cum Latina concordiam, & unionem procurarent. Ab Innocentio IV. Archiepiscopus Lugdunensis, mox in Concilio Lugdunen. creatus Cardinalis mittitur in Germaniam ad Imperii Proceres acturus, ut deposito in eodem Concilio Friderico II. alius Imperator Ecclesiae opportunus eligeretur. Qua Provincia ex voto Pontificis rite administrata, Romam se contulit, adeoque se praestitit Romano Pontifici fidelem in dandis consiliis, ut ingens auri pondus ad reticendam veritatem oblatum magno animo spreverit, nihil antiquius ducens Dei gloria, & Christianae Reipublicae utilitate: quibus conservandis, promovendisque (spretis ubique periculis) ingenium, vires, & animam, ubi occasio esset, paratissimus obtulit. Verbi Dei praeco fuit eximius, & admirandis Commentariorum voluminibus in universam sacram Scripturam, necnon Concordantiis Bibliorum opere laboriosissimo, & omnium, quae facta sunt, utilissimo maxime commendandus.

PETRUS CAPOCCIUS ROMANUS

AB INNOCENTIO IV. ANNO MCCXLIV. CR. DIAC. CARD.

SANCTI GEORGII IN VELABRO.

OBIIT ROMAE 20. MAJI 1259.

VIr consilio, prudentia, pietate nulli secundus Populi Romani, qui adversus Gregorium IX. arma sumserat, audaciam repressit. Ab Innocentio IV. Purpura donatus, Legationis munere functus est apud Danos, Polonos, Pomeranos, & Germanos, ut Imperii Principes ad novam Regis Romanorum electionem, mortuo Henrico Thuringiae Landgravio, convocaret. Ejus suasu Willelmus Hollandiae Comes electus est. Siculam postea obivit Legationem & in veste Sacerdotali Crucis vexillum ferens thorace munitus, ac ense milites ad arma provocavit, atque eos in certamine antecedendo, dato signo, Friderici copias fudit, ac dispersit. Interim cum intestino bello Germania flagraret, hinc a Willelmo Rege, inde a Conrado, Innocentius ad Willelmi res promovendas, & in ejus fidem Germaniam alliciendam, Petrum Legatum iterum misit, eaque auctoritate instruxit, ut eos, qui Conradi partes abjicerent, Fidelium communioni sublato anathemate restitueret, illatas ab iis Ecclesiae injurias remitteret, ac in rebelles novum exercitum conscriberet. Eum Innocentius semel, iterumque in literis suis pacis Angelum appellat. Maxima in Deum, & res divinas pietate excelluit. Xenodochium S. Antonii Abbatis in Urbe erexit, & dotavit, multaque alia piae munificentiae monimenta reliquit.

OTHOBONUS DE FLISCO JANUEN.

ARCHIDIACONUS CANTUARIEN.

AB INNOCENTIO IV. ANNO MCCLII. CR. DIAC. CARD.

TIT. SANCTI HADRIANI,

QUI POSTEA HADRIANUS V.

OBIIT VITERBII 18. AUGUSTI 1276.

EX Comitibus Lavaniae Innocentii IV. fratris filius, ſedente Urbano IV. ad reprimendos Manfredi conatus Peruſinae ditioni praefectus, glorioſam victoriam de hoſtibus reportavit. Clemens IV. triſtem Angliae ſtatum regnante Henrico III. miſeratus Othobonum in Angliam Legatum miſit, ut viros Principes cum Rege reconciliaret, conflata inter eos impia foedera diſſolveret, rebelles incuſſo cenſurarum metu ad officia compelleret, Praeſules Romam ad dicendam cauſam evocaret. Quae omnia ex Pontificis voluntate perfecit. Eduardum, & Edmundum Henrici Regis filios Cruce ad tranſmarinam expeditionem inſignivit. Londini celebre habuit Concilium congregatis Angliae, Scotiae, & Hiberniae Epiſcopis. Romam redux ab eodem Clemente in Hiſpaniam mittitur, ut afflictis Caſtellae, & Aragoniae rebus conſuleret. Tot meritis praeclarus defuncto Innocentio V. ſufficitur, ſeditque menſe uno, & ſeptem diebus. Supremam hanc dignitatem ita verebatur, ut diceret: *Nullum ſe ab hoſte quolibet infenſiſſimo majus ſupplicium expetere poſſe, quam ut ſummum Pontificatum aſſequeretur*. Breve hoc ei ſupplicium fuit: nam prae aegritudine nec Sacerdotio initiari potuit, (erat enim Diaconus) nec coronari. Brevi hoc tempore non defuit rebus Paleſtinae, pro quibus promovendis non modicam pecuniae vim ſtatim coegit, ac ſuppeditavit.

MATTHAEUS RUBEUS URSINUS ROMANUS

AB URBANO IV. ANNO MCCLXII. CR. DIAC. CARD. TIT. S. MARIAE IN PORTICU.

OBIIT PERUSIAE 12. NOVEMBRIS ANNO 1306.

ADoleſcens Clericali militiae adſcriptus expectationem, quam de ſe excitaverat, inſigni non minus doctrina, quam vitae probitate ſuperavit. Patrimonio S. Petri praefectus, conſcripto juſſu Pontificis milite, Petri a Vico hominis audaciſſimi, qui a partibus Manfredi tyranni ſteterat, ac Terras Patrimonii Eccleſiae infeſto Germanorum equitatu quaquaverſum afflixerat, impetus fregit, ac repreſſit. Poſt Nicolai III. obitum, cum Cardinales Pontificem electuri Viterbium conveniſſent, Matthaeus, & Jordanus Cardinales ex Nicolai familia a factioſis civibus tumultu concitato, arctae cuſtodiae traditi ſunt. Inde quum evaſiſſent, Matthaeus, ut erat vir mitiſſimi ingenii, Viterbienſibus a poenis, & cenſuris condigne illatis abſolutionem ab Honorio IV, & veniam duris quidem, quod ita Pontifici viſum eſt, conditionibus impetravit. Anagnia Romam armato milite deduxit Bonifacium VIII. hoſtium inſidias declinantem. Interfuit raro exemplo creationibus XIII. Romanorum Pontificum, nempe qui ab Urbano IV. uſque ad Clementem V. ad Petri Cathedram evecti fuerunt. Vir egregius, munitus Apoſtolica fortitudine, & longa aetate ſemper uſus pro bono Eccleſiae.

S. BONAVENTURA FIDANZA

BALNEOREGII IN HETRURIA NATUS

MINISTER GENERALIS ORDINIS FRATRUM MINORUM

A B. GREGORIO X. AN. MCCLXXIII. CR. EPISCOPUS CARDINALIS ALBANENSIS.

OBIIT LUGDUNI 14. JULII 1274.

Doctrinae singulari, & rerum Divinarum cognitioni Angelicos mores adjunxit. Galliam fere omnem, ac Italiam, bonamque Germaniae partem Ordinis sui Minister Generalis nullo usus vehiculo, aut equo peragravit, ut Fratres Minores ad paupertatem, & religiosae vitae observantiam vel suo hoc exemplo impelleret. Coruscantibus ejus virtutibus, a Beato Gregorio X. absens Purpura, & Infula Albanensi donatus Romam contendit ad Pontificem, ut tantum ab se honorem deprecaretur, quem ex obedientia accipere coactus est. Auctus nova hac Dignitate Vir Apostolicus susceptas eousque pro Ecclesia curas, novis, iisque gravissimis laboribus cumulavit. Ejus praesertim opera, & studio Graeci in Concilio Lugdunensi XIV. Generali ad Sanctae Romanae Ecclesiae unionem redierunt, ibique ad caelestem patriam migravit. Quid de S. Bonaventura satis? Elatus est funere post hominum memoriam honorificentissimo. Nam ejus exequias Summus Pontifex, & uterque Imperator cohonestarunt, Gregorio ipso coram Concilii Patribus sess. x. contestante, Ecclesiam in Bonaventurae obitu inaestimabile damnum passam esse. Orationem funebrem pronunciavit Petrus de Tarantasia Cardinalis Episcopus Ostien. Ordinis Praedicatorum, postea Innocentius V. Sixtus IV. solennes illi Sanctorum honores decrevit. Doctorem Ecclesiae Sixtus V. declaravit, appellatum jam antea Doctorem Seraphicum, ob caelestem ardorem, quo omnia ejus opera plena sunt, quemque in pie legentium animis facile possint excitare.

LATINUS FRANGIPANES
VEL
MALABRANCA URSINUS
ORDINIS FRATRUM PRAEDICATORUM
A NICOLAO III. AN. MCCLXXVIII. CR. EPISCOPUS
CARDINALIS OSTIENSIS.

OBIIT PERUSIAE 2. AUGUSTI 1294.

DOctor Parisiensis Ordinem Praedicatorum ingressus est, & a Nicolao III. ejus avunculo in Ursinorum familiam adoptatus, non tam sanguinis propinquitate, quam virtutis splendore Episcopus Cardinalis Ostiensis creatur. Sedis Apostolicae Legatus ad Florentinos, ut pacem inter Guelphos, & Ghibellinos componeret, perniciosam discordiam gravibus eloquentissimisque concionibus sedavit. Ne vero facile in aperta iterum odia erumperent, mutuis utramque factionem matrimoniis, a quibus hactenus abhorruerant, conjunxit, ac devinxit. Urbis Magistratum ex octo primariis Guelphis, sexque Ghibellinis constituit, eisdem formarite administrandae Reipublicae praescripta. Generalis Inquisitor Fidei grassantes per Insubriam haereses eradicavit, bona Ecclesiae malae fidei possessoribus erepta, Sedi Apostolicae vindicavit. Pauperum amator studiosissimus, consanguineis ac propinquis nihil ultra vitae necessaria elargitus est. Monasterium Sanctae Sabinae in Urbe insigni Bibliotheca ornavit, annuisque redditibus ditavit. Post diuturnam Sanctae Sedis vacationem promotor fuit Sancti Caelestini ad Pontificatum, ei, ut jam incoeperat, futurus strenuus administrator, nisi illum brevi mors abripuisset. Latino defuncto de abdicatione S. Caelestini agi coeptum est. Vir fuit magnae doctrinae, auctoritatis, & prudentiae, qui non dubia sanctitatis fama decessit.

GERARDUS BLANCHUS E GAINACO

DIOECESIS PARMENSIS

PROTONOTARIUS APOSTOLICUS

A NICOLAO III. CR. PR. CARD. TIT. SS. XII. APOST.

DEINDE EPISCOPUS SABINEN.

OBIIT ROMAE 1. MARTII 1310.

Obscurum genus virtute sua, & doctrina praesertim jurisprudentiae, Nicolaus vero III. purpura condecoravit. Legatus primo missus est in Hispaniam cum Hieronymo Cardinali Asculano pro firmanda pace inter Reges Galliae, & Castellae: deinde cum Benedicto Cajetano Cardinali ad Francorum, Anglorum, & Aragonum Reges, ut simultates, quae inter illos vigebant, sedaret, eorumque arma in Saracenos vertenda curaret. Aliam quoque illi Martinus IV. demandavit Legationem ad Carolum Siciliae Regem, arduam sane eo tempore, quo Siculi Petrum Aragoniae Regem in Insulam caesis Gallis receperant. Cum e vita Carolus excessisset, ne Regnum detento ab Aragoniis in carcere Carolo II. sine certo moderatore fluctuaret, ab Honorio IV. Gerardus Sedis Apostolicae cum Roberto Comite Atrebaten. Siciliae procurator instituitur. Carolo libertate donato Gerardus Regno prudentissime administrato Romam redit, unde a Nicolao Legatus secundo ad Francorum, & Anglorum Reges mittitur, ut gravissima diffidia inter eos exorta, ac proxime in apertum bellum eruptura extingueret: quod intra semestre spatium egregie perfecit. In Siciliæ Legatione celebre decretum edidit in Clericos concubinarios, Parmensi Ecclesiae multa beneficia contulit, & Coenobium, ac Templum Sancti Martini a fundamentis erexit. Pietas in Deum, singularisque in agendis rebus sapientia eum seculi sui primarium lumen effecerunt.

JOANNES CHOLETUS GALLUS

EX OPPIDO NOINTEL DIOECESIS BELLOVACEN.

A MARTINO IV. AN. MCCLXXXI. CR. PR. CARD.

TIT. S. CAECILIAE.

OBIIT BELLOVACI 2. AUGUSTI 1292.

EX Canonico Bellovacensi Sacrorum Canonum scientia clarissimus in Sacrum Collegium cooptatur. Legationis munere jubente Martino functus est ad Eduardum Anglorum Regem, ut indictum singulare certamen inter Carolum Neapolitanorum, & Petrum Aragonum Reges impediret. Eduardus Reges a concepto certamine amoliri, atque propositis pacis conditionibus conciliare strenue, sed frustra contendit. Recusantem Petrum Martinus veluti Siciliae invasorem anathemate percussit, & Joannem Legatum in Galliam II. misit, ut eumdem ab honore regio dejectum publica praeconis voce denuntiaret, Aragoniam Romanae Ecclesiae nomine Carolo Valesio Philippi Francorum Regis filio vectigalem traderet, ac legitimum ejus possessorem institueret. Legatus Cruce primo contra Petrum praedicata cum Crucesignatis militibus, & eodem Philippo Rege in Aragoniam movit. Rebus prospere gestis, mandante Pontifice Joannes Sanctium Castellae, & Philippum Pulchrum Galliae Reges inter se diffidentes reconciliavit. Collegium Choleteum sui nominis Lutetiae Parisiorum fundavit, & liberalissime dotavit: a quo plures egregii viri de virtute, & literis optime meriti prodierunt. Erecta fuerat in ejus sepulchro argentea statua, quae temporum calamitate in aeream versa est.

GUILIELMUS DE LONGIS DE ADRARIA BERGOM.

A S. CAELESTINO V. ANNO MCCXCIV. CR. DIAC. CARD. TIT. S. NICOLAI IN CARCERE TULLIANO.

OBIIT AVENIONE 9. APRILIS 1319.

CAroli II. Regis Neapolitani a secretis, & consiliis, & Cancellarius, eo rogante Purpura decoratus est. In Concilio Viennensi Bonifacii VIII. famam a Rege Francorum Philippo impetitam, tuendam in Jure Canonico suscepit. Id vero adeo felici successu cum Richardo Senensi, & Fr. Gentili de Montefloris Cardinalibus praestitit, ut multi Gallorum Praesulum, qui Regi adhaeserant, ejusque causam propugnaverant, palam convicti, Bonifacium ab impactis calumniis immunem proclamaverint. Sub Bonifacio VIII. plures Legationes felici exitu obivit, ac multa in patria sua sacra aedificia erexit, annuoque censu dotavit. Decessit sanctis operibus, & virtutibus clarus.

GENTILIS DE MONTEFLORIS PICENUS

ORDINIS FRATRUM MINORUM

A BONIFACIO VIII. ANNO MCCXCVIII. CR. PR. CARD.
TIT. SS. SILVESTRI, ET MARTINI.

OBIIT AVENIONE 27. OCTOBRIS 1312.

EX Lectore Sacri Palatii inter Cardinales cooptatus a Clemente V. in Hungariam Legatus indictis omnium Ordinum Comitiis Hungaros, qui Carolum Martellum Regem Apostolica sententia confirmatum rejecerant, anathemate perculsos absolvit, omniumque animos mira concordia conjunctos ad parendum Regi adduxit, constitutis poenis in eos, qui deinceps novas res molirentur. Matthaeum Palatinum ob admissa in Deum, Regem, populumque Hungaricum flagitia sacris interdixit. A Bonifacio Fidei custos contra haereses constitutus, strenue institit sectae Fraticellorum funditus extirpandae. In Concilio generali Viennensi Bonifacii VIII. causam coram Philippo Galliarum Rege petitis ex Jure Canonico argumentis acerrime defendit. Rebus pro Ecclesia fortiter gestis, doctrina, & pietate clarissimus Avenione obiit, ejusque corpus Assisium delatum in Sacello, quod in Templo Sancti Francisci extruxerat, tumulatum est.

A. Gramignani fe.

LUCAS DE FLISCO EX COMITIBUS LAVANIAE

A BONIFACIO VIII. ANNO MCCXCVIII. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. MARIAE IN VIA LATA.

OBIIT AVENIONE 31. JANUARII 1336.

HAdriani V. Pontificis ex Fratre Nepos, Bonifacio VIII. Anagniae capto, populum ad arma excitavit, ac praecipuus auctor fuit, ut pulsis hostibus Pontifex liberaretur. Clementis V. jussu cum aliis quatuor Cardinalibus Legationis munere functus est apud Henricum VII. Imperatorem, quem comitatus Janua Romam, servata ab vastatione militum Italia, in Basilica Lateranensi coronavit. Sub Joanne XXII. Legationem apud Galliae, & Angliae Reges suscepit, ut eos bello inter se decertantes amicitiae foedere conjungeret, utque atrox bellum sedaret in Anglia, Scotia, & Hibernia excitatum a Roberto Bruisio, qui Scotiae Regnum excusso Eduardi Angliae Regis jugo invaserat. Patriam suam multis beneficiis devinxit, in eaque Templum Deiparae extrui jussit, fundato ingenti aere Collegio Canonicorum, aliorumque Sacerdotum, qui in eo rem Divinam perpetuo facerent. Obiit Avenione, & corpus ejus Januam translatum in Templo S. Laurentii magnifico sepulchro conditum est.

NICOLAUS DE FLEAUVILLA SEU FARINULA
R O T H O M A G E N.

ORDINIS FF. PRAEDICATORUM

A CLEMENTE V. AN. MCCCV. CR. CARDINALIS
T I T. S A N C T I E U S E B I I.

OBIIT LUGDUNI 14. FEBRUARII 1323.

VIr animi, corporisque dotibus mire ornatus in Ordine Praedicatorum primae notae Theologus, Concionatorque egregius evasit. Philippo Pulchro Regi fuit a consiliis, & confessionibus, cujus postulatu a Clemente V. Cardinalis creatus est; primus ex Regiis Ministris, qui hac Dignitate fuerit decoratus. Praeter sermones plurimos librum scripsit de Ritibus, cum mos Caeremoniarum splendidior non adhuc vigeret. In gerendis magnis, atque arduis Ecclesiae negociis excelluit. Legatione functus est apud Regem Galliae, ut ad felicem exitum perduceret sacram expeditionem in Palaestinam. Clarus meritis, ac virtutibus e vita decessit, & in Templo Ordinis sui Lugduni tumulatus est.

JOANNES CAJETANUS DE URSINIS ROMANUS

A JOANNE XXII. AN. MCCCXVI. CR. DIAC. CARD.

TIT. SANCTI THEODORI.

OBIIT AVENIONE 27. AUGUSTI 1335.

EX Protonotario Apoftolico Cardinalis creatus, majorum fuorum virtutes aemulatus nihil geffit non eis dignum. In Italiam Legatus decernitur ad comprimendam Ludovici Bavari audaciam, aliorumque rebellium conatus. Praefuit Aemiliae, Piceno, Hetruriae, Umbriae, & Sardiniae. Florentiae concione habita in amplissimo foro, Caftruccium Lucenfium tyrannum Sedi Apoftolicae infenfiffimum, & Guidonem Tarlatum Aretinum Epifcopum Ghibellinorum ducem anathemate damnavit, utrumque bello perfequendi cura Carolo Roberti Neapol. Regis filio demandata. Bavari in Italiam adventu populus Romanus ad res novas excitatur, quem cum fruftra ad officium revocare ftuduiffet, Urbem interdicto fuppofuit. Redux in Hetruriam, ictas a Pontifice cenfuras in Bavarum publicavit. Eo in Germaniam redeunte Legatus cum copiis Ecclefiae, & Regis Roberti Romam reverfus, Ludovici acta omnia abrogavit, & Urbem Ecclefiaftico Interdicto folvit, Civibus in Pontificis fidem revocatis. Italiae rebus pro temporis conditione compofitis, Avenionem rediit, ubi vitae ftrenue & laudabiliter actae finem impofuit.

BERTRANDUS DE TURRE GALLUS CADURCENSIS

ORDINIS FRATRUM MINORUM

ARCHIEPISCOPUS SALERNITANUS

A JOANNE XXII. AN. MCCCXX. CR. PR. CARD.
TIT. SS. SILVESTRI, ET MARTINI IN MONT.

DEINDE EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT ANNO 1334.

EX Praefectura Ordinis sui in Aquitania ob vitae integritatem, miramque in concionando facundiam a Joanne XXII. ut Italiae malis succurreret, cum Guidone Ordinis Praedicatorum Nuntius mittitur. Res enim tunc tota Italia sus deque ibant, & omnia odiis, & armis personabant. Ita pertinaces erant in exitioso proposito Principum animi, ut Caduceatores vel eloquentissimi nihil apud eos praeter breves inducias, obtinerent. Bertrandus a laborioso hoc negocio ad Archiepiscopatum Salernitanum evehitur, pauloque post ad Cardinalatum. Michaele de Caesena Schismatico a supremo Magistratu Ordinis Minorum amoto in ejus locum substituit Pontifex Bertrandum, qui nihil non egit, ut pristinam in Seraphico Ordine disciplinam restitueret. Adeo scientia, sermone, scriptis claruit, ut *Doctor famosus* communiter appellaretur.

ANNIBALDUS CAJETANUS SEU DE CECCANO ROMANUS

ARCHIEPISCOPUS NEAPOLITANUS

A JOANNE XXII. AN. MCCCXXVII. CR. PR. CARDINALIS TIT. S. LAURENTII IN LUCINA, DEINDE EPISC. TUSCULAN.

OBIIT APUD S. GERMANUM 17. JUL. 1350.

MAgno ingenio, parique ſcientia praecipue Juris Divini ornatus primum Archiepiſcopus Neapolitanus, deinde Cardinalis creatus eſt. Duas Legationes obivit alteram cum Petro Praeneſtino, alteram cum Stephano SS. Joannis, & Pauli Cardinalibus ad Philippum Galliae, & Eduardum Angliae Reges, ut pacem inter eos ſtatuerent. Primo inducias ad triennium impetrarunt, ſecundo eluſa omni eorum opera ingens utrinque bellum exarſit. Hinc in Germaniam profectus eſt ad conjungendos contra Ludovicum Bavarum Principes, quod cum ſatis feliciter praeſtitiſſet, deſperatis pene Regni Neapolitani rebus conſulturus mittitur, quo in negocio diu plurimumque laboravit, pactis tandem induciis metu cenſurarum Apoſtolicarum inter Ludovicum Regem Hungariae, & Reginam Neapolis Joannam. Ineunte anno Jubilaei Clemens VI. Pontifex Annibaldum Urbi praefecit, qui exacto iniquo Tribuno plebis Nicolao Laurentii filio, divina, & humana adminiſtraret. Legatus Praefecturam aggreſſus ad S. Laurentium in Piſcibus duabus ſagittis impetitur ictu vacuo: auctores ſceleris incerti; omnis tamen ſuſpicio in Tribunum recidit, qui anathemate percuſſus aufugit in Bohemiam. Celebrato Jubilaeo Legatus decernitur ad Regem Hungariae, ut eum a mente gerendi belli Neapolitani deduceret. Dum iter ſuſcipit ad Legationem per Campaniam, ibi inopinato morbo non ſine veneni ſuſpicione extinguitur, magno Chriſtianae Reipublicae incommodo; Vir, inquit Guilielmus Ciſengrenius, ſuae aetatis eloquentiſſimus, Poeta gravis, Theologus, ſacrarum legum exercitatiſſimus, Vitas BB. Petri & Pauli Apoſtolorum doctiſſimis commentariis heroico verſu conſcripſit.

JOANNES COLUMNA ROMANUS

A JOANNE XXII. ANNO MCCCXXVII. CR. CARDIN.
TIT. S. ANGELI IN FORO PISCIUM.

OBIIT AVENIONE 3. JULII 1348.

STephanum Columnam belli gloria, opibus, & rebus geſtis inclytum Patrem habuit. A Joanne Pontifice Cardinalis renuntiatus juſſus eſt contra Nicolaum a Laurentio tyrannum Urbis praefecturam adminiſtrare, & locum Judicis ſupremum in Cauſis Civilibus tenere. Hoc in munere tantam praeſetulit morum integritatem, prudentiam, & aequitatem, ut vulgo juſtitiae norma indigitaretur. Fridericum Auſtriae Ducem adverſus rebelles Ludovici Bavari acies conſtanter & diu juvit, egitque ita ſolerter, ut Ludovicus ex Italiae finibus ſemel iterumque eliminaretur. Ejus conſilio Pontifex ſelectos aliquot ex Ordine Minorum Fratres in Armeniam ad praedicandum Chriſti Evangelium miſit. Viros doctrina, & eruditione praeclaros doctus ipſe, eruditiſſimuſque in deliciis habuit, & praeſertim Fr. Petrarcham, qui eidem trium fratrum, totidemque nepotum funera aequo animo ſerenti plaudens in haec verba ſcripſit = Habent, magne Princeps, qui nobiſcum vivunt, habebunt, qui naſcentur poſtea, quod in te ſuſpiciant, quod laudent, quod efferant, quod mirentur, infractum malis animi robur, & generoſam vere Romani ſpiritus majeſtatem.

TALAYRANDUS EX COMITIBUS PETRAGORICEN.

EPISCOPUS ANTISIODOREN.

A JOANNE XXII. AN. MCCCXXXI. CR. PR. CARD.

TIT. S. PETRI AD VINCULA,

DEINDE EPISCOPUS ALBANEN.

OBIIT AVENIONE 17. JANUARII 1364.

REgum consanguineus, & amicus rogatu Philippi VI. Regis Galliae, qui duos postulabat, solus in numerum jam plenum Cardinalium cooptatur. Monitis a Clemente VI. Electoribus Imperii, ut alium in Ludovici Bavari locum substituerent, agente potissimum Talayrando Carolus IV. Romanorum Rex electus est. Ut bellum inter Gallos, Anglosque saevissime coortum sedaret, eum Innocentius VI. Legatum misit cum Cardinali Capoccio. Imminente in Pictaviensi agro pugnae discrimine ad utraque castra commeantes, annitebantur ad continendas adversas acies; sed irrito conatu, facessere jussi a Joanne Rege, qui, Francis magna strage profligatis, captus, mox in Angliam ductus poenas dedit contumaciae. Innocentius cogitans ea, quae pacis erant, simulque liberaturus Joannem, Talayrandum cum socio eodem in Angliam trajicere jussit, quorum opera tandem induciae inter Reges statutae sunt. Pace Bituricensi firmata, Rex Joannes Urbanum V. Avenione invisit, & decreta contra Saracenos transmarina profectione, Dux ipse constituitur cum Talayrando, qui a latere Legatus Regem comitaretur. Magnum opus utriusque mors, quae eodem anno contigit, abrupit. Petrarcha Talayrandum appellat oculatissimum, ac lucidissimum Ecclesiae sydus. Fundavit Collegium Tolosae, Petragoriis Sacellum S. Antonii cum XII. perpetuis Sacerdotiis, & nobile Coenobium Carthusianorum apud Claramvallem.

PETRUS BERTRANDUS SENIOR

IN VICO ANNONIACI DIOECESIS VIENNEN. NATUS

EPISCOPUS AEDUEN.

A JOANNE XXII. AN. MCCCXXXI. CR. PR. CARD.

TIT. S. CLEMENTIS

OBIIT AVENIONE 23. JULII 1348.

PIetate, ac doctrina praeſertim U. J. clariſſimus in Pariſienſi Senatu Conſiliarius fuit, & unus apud Regem e ſanctiori Conſilio. Creatus Epiſcopus Aeduenſis pro Eccleſiaſtica juriſdictione coram Rege Philippo VI., Galliaeque Epiſcopis, ac Principibus in conventum Anno 1329. vocatis docte feliciterque diſſeruit adverſus Petrum de Cugneriis, qui in Pariſienſi Senatu Advocatus, rejectis Conciliorum Decretis, ac Patrum ſanctionibus, petulantiſſimo auſu Immunitatem Eccleſiaſticam evertere nitebatur. Rex rejecta Cugnerii impia ſententia, juſſit, ut Clerus juriſdictione, & libertate Eccleſiaſtica veluti prius, & ut ratio poſtulabat, frueretur. Ex quo Philippus a Sede Apoſtolica Catholici nomen obtinuit, & Petrus ejuſdem Regis petitione in Sacrum Cardinalium Collegium cooptatus eſt. Scripta ab eo egregia volumina diu, uti theſaurus, Pariſiis aſſervata, & inedita malo fato anno 1575. perierunt. Praeter multa multis in locis ſacra aedificia excitata, Collegium Auguſtodunenſe Pariſiis fundavit, magnoque cenſu locupletavit.

GUILIELMUS CURTUS TOLOSANUS

MONACHUS CISTERCIENSIS

EPISCOPUS ALBIEN.

A BENEDICTO XII. AN. MCCCXXXVIII. CR. PR. CARD.

TIT. SS. QUATUOR CORONATORUM,

DEINDE EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT AVENIONE 12. JUNII 1361.

BEnedicto XII. consanguinitate proximus Cisterciensi Ordini nomen dedit. Motus ejus virtute, & doctrina Patruus illum ex Abbate Episcopum Albiensem creavit, deinde Purpura decoravit, Cardinalem Album, ab habitu Cisterciensi cognominatum. Clemens VI. Legatum misit in Italiam amplissima auctoritate instructum, ut res foede turbatas componeret, pacem statueret, ac Principum animos conciliaret adversus Ludovicum Bavarum, qui novam in Italiam irruptionem, vastationemque minitabatur. Ab ea Legatione redux in Curiam, a Pontifice, totoque sacro Senatu ob pacatam magna ex parte Italiam, contentum ultra Alpes metu Ludovicum, conciliatos Principes, ac populos, eliminatas haereses, assertumque Religionis splendorem magno honore exceptus est, & in praemium egregie navatae operae Tusculano Episcopatu donatus. In Academia Parisiensi Cistercien. Collegium a Benedicto XII. incoeptum perfecit, sexdecim in Theologia auditoribus perpetuo fundatis, & celebre Templum, quod Bernardinorum dicitur, a fundamentis erexit. In exercendo onere Pastorali, quod invitus susceperat, multa successoribus virtutis, & sanctimoniae exempla reliquit. Nam hospites, & advenas exemplo S. Gregorii Magni Papae, quotidie ad mensam adhibuit. Pauperes urbanos, & exteros benigne fovit, infirmos consolatus est, carceribus mancipatos visitavit, pupillos, & viduas defendit, orationibus, & vigiliis sedulo vacavit. His intentus operibus vocatus est ad aeternam mercedem recipiendam.

GUIDO DE BONONIA

ARCHIEPISCOPUS LUGDUNEN.

A CLEMENTE VI. AN. MCCCXLII. CR. PR. CARDINALIS TIT. S. CAECILIAE,

DEINDE EPISCOPUS PORTUEN.

OBIIT ILERDAE IN HISPANIA TARRACON. 25. NOV. 1373.

ROberti Bononiae, & Arverniae Principis filius, per matrem Blancham abnepos S. Ludovici Regis, apud Joannem Regem consanguineum suum magna in aestimatione fuit. Ex Archiepiscopo Lugdunensi creatus Cardinalis Legationem obivit ad Ludovicum Hungariae Regem, ut eum arma illaturum in Regnum Neapolitanum cum Joanna Regina conciliaret. Rebus ex sententia compositis Romam reversus, cum Annibaldo Cardinali de Ceccano Annum Jubilaei 1350. celebravit, spatio quindecim dierum pro lucrandis Indulgentiis ad octo dies contracto, ut annonae difficultati prae ingenti advenarum concursu consuleretur. Ortam in Urbe seditionem cum Legati composuissent, Guido Patavium petiit, ubi Synodum habuit, & ex morbo convaluit ope S. Antonii, cujus Lipsana in Templo recenter in ejus honorem erecto, solenni pompa collocavit. Hinc expensis suis onus suscepit statuendae pacis inter Joannem Galliae, & Eduardum Angliae Reges: mox feliciori exitu Legatus Innocentii VI. in Hispania pacem sancivit inter Petrum Castellae, & Petrum Aragoniae Reges. Carolus IV. Romae ab Urbano V. Imperator coronatus Germaniam repetens Guidonem in partibus Italiae Vicarium constituit. Hinc iterum in Hispaniam missus est ad sedandum novas Regum discordias. Ejus suasu Rex Castellae Henricus cum Ferdinando Lusitaniae, & Carolo Navarrae Regibus foedus renovavit. Ilerdae obivit, Vir, inquit Petrarcha, magnanimus, super quem, praeter unum Pontificem, nihil vidit status Ecclesiae militantis.

AEGIDIUS ALBERNOTIUS

ARCHIEPISCOPUS TOLETANUS

A CLEMENTE VI. AN. MCCCL. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI CLEMENTIS,

DEINDE EPISCOPUS SABINEN.

OBIIT VITERBII 24. AUGUSTI 1367.

MAgnanimi hujus viri praeclara gesta ab ejus aetatis Scriptoribus mirifice celebrantur. Sedis Apostolicae Legatus ab Innocentio VI. missus B. Petri Patrimonium a tyrannis vindicavit, ac plures Urbes, & Oppida in Aemilia, & Piceno Ecclesiae recuperavit. In Vicecomites praecipuos ea tempestate pacis eversores arma movit, ac Bernabonem prope Bononiam adeo luculento praelio vicit, ut paucis fuga delapsis, reliqui vel acie occubuerint, vel in manus victoris devenerint. Tota fere pacata Italia, Avenionem redeunti Innocentius VI. comitante universo Cardinalium Collegio procul ab Urbe obviam prodiit, & in Consistorio magnopere laudatum Ecclesiae Patrem, Christianae libertatis vindicem omnium assensu appellavit. In Hungariam profectus Ludovicum Regem nomine Pontificis convenit, ut eum ad tuenda armis Ecclesiae jura excitaret, quod feliciter perfecit. Aliam Legationem Neapoli obivit, & Joannam Reginam fidei sacramento in Urbani V. verba adegit, quae Sedi Apostolicae Beneficiariam se professa est. Bononiam ingentibus ornavit beneficiis, & Collegium pro Hispanica Natione ibidem erexit. Denique tota vita sic se gessit, ut eum boni omnes laudarent, ac diligerent, mali metuerent, eoque vindice impune peccare desperarent. Corpus Assisio Toletum ad Templum S. Ildephonsi haud communi pompa translatum est. Nam Gregorius XI. Pontifex hoc ejus meritis tribuit, ut quicunque feretrum quantocunque spatio humeris bajularent, eamdem Indulgentiam consequerentur, quae anno Jubilaei visitantibus Vaticanam Basilicam conceditur. Non defuerunt toto itinere ingenui, nobilesque portitores.

NICOLAUS CAPOCCIUS ROMANUS

EPISCOPUS URGELL.

A CLEMENTE VI. ANNO MCCCL. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI VITALIS,

DEINDE EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT APUD MONTEM PHYSCONEM 3. MARTII 1368.

Singulari ingenii acumine, & praeſtantia praeditus, Peruſiae Juriſprudentiae docentibus Baldo, & Bartolo operam dedit, tantumque profecit, ut venerabilis, & juris peritiſſimus a Baldo nuncuparetur. Pro Romana Eccleſia contra Ludovicum Bavarum, alioſque rebelles invicte ſe geſſit. Ab Innocentio VI. cum Talayrando Cardinali mittitur ad Joannem Francorum, & Eduardum Anglorum Reges pacandos, nihil tamen licet aequiſſimis pacis conditionibus propoſitis apud Joannem impetrare potuerunt, qui iniquo certamine ſuperatus, & captus in Angliam traducitur. Tum Legati Joanne jam facto mitiore inducias inter illos conſtituunt. Eodem Legationis munere functi, diſcordias inter Carolum Navarrae Regem, & Carolum Ducem Normanniae compoſuere, & conſtituta pace inter Reges Angliae, & Scotiae in Italiam reverſi ſunt. Clariſſimis hiſce in Chriſtianam Rempublicam meritis illud ad Nicolai laudem accedit, quod & in Conſiſtoriis publicis, & concionibus ſuam libere proferret ſententiam, utpote fidem, aequitatemque omnibus humanis rationibus anteferens. Litigantibus pauperibus, quos bona cauſa niti animadvertebat, aderat conſiliis, & opibus, aere ſuo in eorum defenſionem conductis Cauſidicis. Ex paternis bonis Peruſiae Collegium, quod Sapientiam veterem appellant, erexit, in quo quadraginta Juvenes literarum ſtudiis integro ſeptennio gratis inſtituerentur.

A N D R O I N U S   D E   R U P E

IN COMITATU BURGUNDIAE NATUS

ABBAS CLUNIACENSIS

AB INNOCENTIO VI. AN. MCCCLXI. CR. PR. CARD.
TIT. S. MARCELLI.

OBIIT VITERBII 28. OCTOBRIS 1369.

Aegidio Cardinali Albernotio Innocentii VI. juſſu ex Italica Legatione redeunti Androinus ſufficitur, qui in Religione tuenda, quam in adminiſtranda provincia fuit felicior. Reverſus in Galliam S. R. E. Legatus magnam adeptus eſt laudem ex pace conſtituta inter Eduardum IV. Angliae, & Joannem Galliae Reges, qui Caleti convenientes coram illo ſacris operante, pacis conditiones jurejurando confirmaverunt. Foederati Reges ab Innocentio VI. obtinuerunt, ut Androinum in Sacrum Cardinalium Collegium adſciſceret. Ab Urbano V. Legatus decernitur adverſus Barnabonem, & Galeatium Vicecomites Bononiam, & Aemiliam occupantes, qui praelio victi, pacem ab eo exorarunt, quam ſancivit, conditionibus pro dignitate Apoſtolicae Sedis, ejuſque juribus accommodatis. Curiam Bononiae refecit, atque amplificavit, Patricios Romanos, & praecipue Joannem de Comitibus auctoritate Pontificis magnis beneficiis ornavit, & Templum Sancti Marcelli, alio translatis Canonicis, quibus erat praepoſitus, Servis B. M. V. conceſſit. Sermones docte, pieque ſcripſit pro diebus feſtis, & ſtatum Italicarum rerum Eccleſiae Romanae, quem miſit ad Innocentium VI. Peſte obiit relicta ubique magna probitatis fama, & Monaſterio Cluniacenſi, quod Abbas gubernaverat, egregiis libris, variiſque, & nobilibus monumentis ditato, quo ejus corpus Viterbio translatum eſt.

JOANNES DE DORMANIS

EPISCOPUS BELLOVACEN.

AB URBANO V. ANNO MCCCLXVIII. CR. PR. CARD.
TIT. SS. QUATUOR CORONATORUM.

OBIIT LUTETIAE 7. NOVEMBRIS 1373.

MOrum probitate, ingenii laude, & ſacra Scripturarum ſcientia celebris Regnante Carolo V. Franciae Cancellarius fuit. Sub Gregorio XI. Legatione functus eſt cum Simone Cardinale de Langham apud Galliae, & Angliae Reges ad concordiam inter eos ſtatuendam. Gymnaſium Bellovacenſe, vel Dormanum appellatum, Pariſiis erexit. Viduis, & pupillis, aliiſque id genus deploratis hominibus parato ſemper aere ſuccurrit, dictus propterea pater pauperum, & orphanorum. Excellens juriſprudentia & eloquentia ex Advocato in ſuprema Pariſienſi Curia ad ſeculi, & Eccleſiae dignitates eum evexerunt, fama virtutum vivum mortuumque meritis laudibus cumulavit. Pariſiis in Templo Carthuſianorum, quos opibus auxit, requieſcit in ſepulchro egregio marmore, & aenea ejus ſtatua exornato.

PHILIPPUS CABASSOLAEUS CABELLICEN.

PATRIARCHA HIEROSOLYMITANUS

AB URBANO V. AN. MCCCLXVIII. CR. PR. CARD.

TIT. SS. MARCELLINI, ET PETRI,

DEINDE EPISCOPUS SABINEN.

OBIIT PERUSIAE 27. AUGUSTI 1372.

EX Epiſcopo Cabellicenſi creatus Patriarcha Hieroſolymitanus Innocentii VI. juſſu in Germaniam Legatus mittitur ad decimas colligendas pro reſtituendo B. Petri Patrimonio bellorum injuriis prorſus devaſtato. Ab Urbano V. in Italiam proficiſcente Vicarius generalis Avenione conſtituitur, dumque ea dignitate laudabiliter fungitur, nihil tale cogitans in ſacrum Cardinalium Collegium cooptatur. Eccleſiae calamitatibus mirifice virtute ſua profuit. Gregorius XI. initio Pontificatus eum in Umbriam, Hetruriam, Campaniam, aliaque finitima loca Legatum miſit, commiſſa ei rerum tum Divinarum, tum humanarum cura. Bonarum artium cultor, ac patronus maxime fruebatur Franciſci Petrarchae conſuetudine, qui eum inter Cardinales adſcriptum alloquens, dixit non aſſentatorie = Non ſolum hoc panniculo non ſuperbis, ſed nec qualibet purpura, aut corona; imo (& fundirus te novi) factus humilior nulla te re alia, quam ſolis auctum curis ſentis.

SIMON DE LANGHAN

ORDINIS S. BENEDICTI

ARCHIEPISCOPUS CANTUARIEN.

AB URBANO V. AN. MCCCLXVIII. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI SIXTI,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT AVENIONE 22. JULII 1376.

WEſtmonaſterienſis Coenobii Abbas electus ob praeclaras animi dotes Eduardo III. procurante Archiepiſcopus Cantuarienſis renunciatur. A Gregorio XI. cum Joanne Cardinali de Dormanis in Galliam, & Angliam ad conciliandos earum Reges Legatus mittitur. Strenuam uterque procurandae paci operam navavit, quam omnem bellicus furor eluſit. Sapientiae ejus famam confirmant datae ad eum a Sancta Catharina Senenſi Epiſtolae & commiſſa ei iterum a Gregorio Anglicana Legatio, quam morte praeventus non obivit. Floruit Simon eximia in pauperes caritate, ac munificentia in Religioſos Ordines. Weſtmonaſterienſem Eccleſiam plurimum exornavit, ac Templum Carthuſianorum Bonipaſſus a fundamentis erexit.

PETRUS DE CORSINIS FLORENTINUS

EPISCOPUS FLORENTIAE

AB URBANO V. ANNO MCCCLXX. CR. CARDINALIS

TIT. S. LAURENTII IN DAMASO,

DEINDE EPISCOPUS PORTUEN.

OBIIT AVENIONE 16. AUGUSTI 1405.

Nobilitate, & doctrina praeclarus primum Volaterranus, deinde Florentinus Episcopus creatur. Ejus opera inter Carolum IV. Imperatorem, Ludovicum Poloniae Regem, Rodulphum Austriae Ducem, & Joannem Moraviae Marchionem, ad quos pro Urbano Legationem obivit, pax summo Reipublicae Christianae bono firmata est. Sacro Cardinalium Collegio adscriptus, a Gregorio XI. Legatus instituitur per universam Italiam, ut Religiosas Familias utriusque sexus relaxatione, & bellorum motibus labefactatas ad pristinam legum observantiam revocaret, Clerique corruptos mores, ac foede collapsum Religionis cultum repararet. Quod per Concilia Provincialia, & Synodos Dioecesanas magna ex parte strenue perfecit. Gregorio XI. vita functo interfuit Comitiis Urbani VI., cujus asperitate offensus septemdecim Cardinales sequutus est, qui Fundis Pseudo-pontificem Clementem VII. elegerunt. Quamobrem eum Urbanus gradu Cardinalatus amovit. Facti poenitens Tractatum scripsit de abolendo schismate, totusque incubuit, ut concordibus Principibus unus esset Pastor Ecclesiae, & unum ovile. Petrum ob singularem sapientiam Carolus IV. inter Imperii Principes adscivit, quam dignitatem ejus gratia voluit propagatam in omnes Florentinos Episcopos. Corpus Avenione ex ejusdem Testamento translatum Florentiam in Cathedrali Ecclesia quiescit.

PHILIPPUS DE ALENÇONIO

ARCHIEPISCOPUS ROTHOMAGENSIS

AB URBANO VI. ANNO MCCCLXXVIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARIAE IN TRANSTYBERIM,

DEINDE EPISCOPUS SABINEN.

OBIIT ROMAE 16. AUGUSTI 1397.

E Regum Galliae progenie, Caroli II. Comitis Alençonii filius, egregiis diſciplinis inſtructus ea optimae indolis, ac ingenii ſpecimina dedit, ut merito ad primarios Eccleſiae honores adhuc adoleſcens aſcenderet. Archiepiſcopus Rothomagenſis renunciatus, quod Carolo V. Regi Clericum minus aptum Eccleſiae bonis ditare volenti reſtitiſſet, eum non leviter offendit; utque ſibi caveret, relicto Archiepiſcopatu ad Urbanum VI. confugit, a quo benigne exceptus, inter Cardinales annumeratus eſt. Summa auctoritate Legatus decernitur in Patrimonium S. Petri ad colligendos milites pro reſtituendo in Regnum Neapolitanum Carolo III. Creatus Patriarcha Aquileienſis, cum ejus gentis Principes eum recipere detractarent, anathemate, ac vi armorum tandem ſedem ſuam adeptus eſt. Id belli genus Urbanus improbavit, & eum Clementi Pſeudo-Pontifici faventem omni dignitate ſpoliavit. Ad priſtinos honores revocatus a Bonifacio IX. ad Sabinenſem primum, mox ad Oſtienſem Epiſcopatum promotus eſt. Romae e vita exceſſit ea probitatis fama, quam indicant haec verba ab ejus Epitaphio apud S. Mariam Tranſtyberim excepta:

Eccleſiae Cardo tanta virtute refulſit,
Ut ſua ſupplicibus cumulentur marmora votis.

ANGELUS ACCIAJOLUS FLORENTINUS

FLORENTIAE EPISCOPUS

AB URBANO VI. AN. MCCCLXXXIV. CR. CARDINALIS

TIT. S. LAURENTII IN DAMASO,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT PISIS 15. JUNII 1417.

EGregium Civem ab Rampollano ad Patriae Epiſcopatum tranſlatum Florentini omnibus honoris, ac laetitiae ſignis exceperunt. Plures, eaſque difficiles Legationes ſedente Bonifacio IX., adminiſtravit. Robertum Comitem Palatinum Rheni a Germanis Proceribus in Regem Rom. electum, Apoſtolica auctoritate approbavit, & confirmavit. Gubernator, ac tutor Uladislai pueri Caroli Dyrrachii filii, illum Regem Neapolis unxit, & coronavit ſolemni recepto Beneficiarii Juris ſacramento. Legationis munere functus in Hungaria, Dalmatia, & Croatia eundem Uladislaum Bonifacii IX. juſſu, Hungariae Regem impoſito Diademate declaravit. Saeviente Clementis VII. Pſeudo-Pontificis ſchiſmate, apologeticum librum contra Tranſalpinos Cardinales de Urbani VI. electione ſcripſit, in quo ſapienter diſſerit de opportuno remedio malis Eccleſiae adhibendo. Vir in Senatoria ſententia dicenda ſapientiſſimus. Deceſſit Piſis, quo ad Concilium ſe contulerat. Corpus ad Florentiae Carthuſiam ab ejus majoribus ſundatam, delatum eſt, ibique aſſervatur miſſa ad eum a S. Birgitta epiſtola conſolatoria in morte conſobrini ejus Nicolai Acciajoli.

B. BONAVENTURA BADUARIUS DE PERAGA PATAVINUS

ORDINIS FF. EREMITARUM S. AUGUSTINI

AB URBANO VI. AN. MCCCLXXXIV. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SANCTAE CAECILIAE.

OBIIT ROMAE ANNO 1379.

VItae innocentia, literarumque eruditione commendatus ad ſummum Ordinis ſui Magiſtratum aſcendit. Ab Urbano VI. abſens, nihilque tale cogitans inter Cardinales adoptatur: primus qui ex Eremitarum Ordine ad Purpurae Dignitatem aſſumptus eſt. Nunquam Roma diſceſſit, publicis Eccleſiae rebus non minus intentus, quam privatis pietatis officiis. Ortae ſunt inter eum, & Franciſcum Carrarienſem Patavii tyrannum graves ſimultates, quod hic jus Eccleſiaſticum ſoede conculcaret, Baduarius vero impiis ejus conatibus ſtrenue ſeſe opponeret. Ea re Carrarienſis vehementer commotus, vindictaeque cupidus per occultos ſicarios, ut creditum eſt, egit, ut aſſertor Eccleſiaſticae libertatis de medio tolleretur. Sublatus eſt quidem pro votis nefarii hominis: nam cum ad Vaticanum pergeret in Ponte Aelio ſagitta confoſſus eſt, auctore ſceleris nuſquam cognito, aut reperto. Beati titulo cohoneſtatus eſt, ac veluti Martyr celebratus. Multa ſcripſit pietatem, ac ſapientiam auctoris teſtantia, coluitque maxime Petrarcham, cui egregia oratione funebri nondum Cardinalis in Patavino Gymnaſio parentavit. Corpus Romae in Eccleſia Sancti Auguſtini conditum eſt.

JOANNES DE BRONIACO

ANICII NATUS

EPISCOPUS VIVARIEN.

A CLEMENTE VII. A. P. AN. MCCCLXXXV. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE ANASTASIAE,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE 16. FEBRUARII 1426.

Obſcuris parentibus ortus, generis humilitatem virtutis, doctrinaeque ſplendore compenſavit. Magni animi, & conſilii vir tametſi Dignitatum decora in ſchiſmate aſſecutus fuiſſet, nihilominus ita unitatis, & pacis Eccleſiae amans fuit, ut Benedictum A.P. ſæpe per ſacra omnia conteſtaretur, ut abiret munere illo, quod ſine gravi noxa, diſpendioque aeternae ſalutis, ac ſumma Fidelium offenſione, & detrimento Eccleſiae retinere non poſſet. Qui cum haud acquieſceret bene monenti, ac deprecanti, Joannes relicto eo, damnatoque ſchiſmate in Italiam clam profugiens, Piſas contendit, ubi celebrabatur Concilium, a quo benigne acceptus, in Dignitate Cardinalitia confirmatus eſt, & cum ceteris Patribus Alexandrum V. Pontificem creavit. Conſtantienſi quoque interfuit Concilio, cui aliquando praeſedit, auctorque praecipuus fuit, ut Martinus V. ſalutaretur Romanus Pontifex. Avenione Collegium fundavit, in quo bono ingenio, anguſtis autem domi rebus juvenes liberalibus artibus excolerentur.

B. PETRUS DE LUCEMBURGO

A CLEMENTE VII. A. P. EPISCOPUS METEN.

HINC ANNO MCCCLXXXVI. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. GEORGII IN VELABRO.

OBIIT AVENIONE 5. JULII 1386.

PAtre Guidone Lucemburgico, & Matilde Castillionaea S. Pauli Comitissa e Campaniae Comitibus oriunda natus est. Puer bonam animam sortitus soli Deo placere studuit. XV. aetatis anno ex Carnotensi Archidiacono a Clemente VII. A.P. Metensis Episcopus declaratur; cujus mandatis obtemperare coactus, eum enim legitimum esse Pontificem arbitrabatur, Ecclesiae administrationem suscepit, & Metensem Civitatem nova prorsus, & inusitata pompa verus Christi discipulus asinae pullo insidens, contemta seculi vanitate ingressus est, zelo in pascendo Grege factus toti Galliae admirabilis. Avenionem accersitur, & Sacro Cardinalium Collegio aggregatur. Auctus ea Dignitate in humilitate perseveravit, & spretis fluxarum rerum illecebris, perpetuam conversationem habuit in Caelis. Morbo ex austeritate vitae contracto, anno aetatis XXII. purissimam animam Creatori suo reddidit. Ob innumera ad ejus tumulum patrata miracula Clemens VII. ejus sacras Reliquias honorifice collocari, ipsumque pro Beato coli concessit, dato Diplomate, in quo Cardinalem non appellavit, ne Clementis Anti-Papae in eo creando auctoritatem probare videretur.

PETRUS DE FUXIO SENIOR IN BEARNIA NATUS

ORDINIS FRATRUM MINORUM

ARCHIEPISCOPUS ARELATEN.

A BENEDICTO XIII. A. P. AN. MCCCCVIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. STEPHANI IN MONTE CAELIO,

DEINDE EPISCOPUS ALBANEN.

OBIIT AVENIONE 13. DECEMBRIS 1464.

E Bearniae Principibus ortum Benedictus XIII. A. P., ut eosdem in sua obedientia contineret, Archiepiscopum tum Arelatensem Purpurae Dignitate decoravit. Illius partes secutus est usque ad Concilium Constantiense, ad quod unionis Ecclesiae procurandae gratia, divino monitu profectus, derelicto denique Benedicto, Martino V. suffragatus est, mox cum aliquibus Pseudo-Cardinalibus legitimus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis agnitus & confirmatus. Legationibus Sardiniae, & Siciliae secunda nominis fama perfunctus, munus idem in Hispania obivit, Regesque Castellae, & Aragoniae bello decertantes conciliavit. Schisma quod, mortuo Benedicto, supererat, sustulit, & Aegidium Munionem in ejus locum subrogatum, illegitimo Pontificatu abire coegit. In praemium optime navatae operae Avenionensi Provinciae praeficitur. Orto novo schismate inter Eugenium, & Felicem V. A.P., partes Eugenii constantissime tutatus est. Alphonso Carilio Hispano Diacono Cardinali S. Eustachii in Avenionensem Legationem ab A.P. intruso, bellum intulit, eoque fugato Avenionem recepit. Administrata summa omnium gratia, & laude, ea Legatione usque ad Pauli II. tempora vulgo bonus Legatus appellatus est. Aetate omni ad ultimam senectutem laudabiliter peracta, Decus Seraphici Ordinis, obiit Avenione fundato Caelestinorum Monasterio, amplissimoque Collegio, in quo vigintiquinque adolescentes in utroque Jure instituerentur.

FR. JOANNES DOMINICUS FLORENTINUS

ORDINIS FRATRUM PRAEDICATORUM

ARCHIEPISCOPUS RAGUSINUS

A GREGORIO XII. AN. MCCCCVIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. SIXTI.

OBIIT BUDAE IN HUNGARIA 10. JUNII 1419.

OBſcuro loco natus Ordinem S. Dominici, a quo cognomen accepit, profeſſus eſt, eoque ingenio, & ſolertia emicuit, ut interpoſito juramento, in libro a ſe ſcripto aſſeruerit, nullo adhibito praeceptore, diſciplinas per ſe didiciſſe, ac percepiſſe fere omnes. Faeſulis Monaſterium S. Dominici fundavit. Regularis vitae in Italia reparator fuit, ex cujus inſtitutione prodierunt cum S. Antonino viri alii Ordinis ſui praeclariſſimi, qui in ea temporum infelicitate diverſas Italiae regiones verbo, & opere ad bonam frugem revocaverunt. Gregorius tantum virum nil tale cogitantem, imo recuſantem, Cardinalem inſtituit, cujus nomine Legatus Concilio Conſtantienſi interfuit, eique perſuaſit, ut ſe Pontificatu abdicaret. Mox cum & ipſe Cardinalatum deponere, & inter Epiſcopos ſedere conſtituiſſet, id Patres & Sigiſmundus Imperator non paſſi, eum juſſerunt, uti prius, & Legatum, & Praeſidem ea in Synodo agere. Auctor fuit praecipuus unionis Eccleſiae, & extincti ſchiſmatis. Martinus V, ut Sigiſmundo obtemperaret, Dominicum ei comitem itineris dedit, & in Hungariam & Bohemiam deſtinavit ad profligandam haereſim Huſſitarum. Budae, quo ea penetraverat, tantum concionibus, & bonis operibus valuit, ut Cives illum veluti ſalutis ſuae auctorem coluerint, & mortuum, ut parentem optimum, luctu publico defleverint. Miracula ad ejus ſepulcrum patrata viri ſanctimoniam declarárunt, eumque Beati titulo cohoneſtárunt.

ANTONIUS CORARIUS VENETUS

EPISCOPUS BONONIEN.

A GREGORIO XII. AN. MCCCCVIII. CR. PR. CARD.
TIT. SANCTI PETRI AD VINCULA,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT PATAVII 19. JANUARII 1445.

GRegorii XII. fratris filius Canonicus Congregationis Sancti Georgii in Alga, cujus fuerat auctorum unus, primum Bononiensi Praefectus Ecclesiae, deinde Patriarcha C.N. postremo Cardinalis renunciatus est. Constantiensi Concilio interfuit, & Patrui a Pontificatu abdicationem inter alios Cardinales sedens confirmavit. Pro Martino V. apud Senenses, & Perusinos res laudabiliter gessit. Mira ejus in omnes liberalitas, maximeque in pauperes, & egenos colonos nuperis bellis exhaustos, enituit, nec dispar fuit ejus in Religiosas Familias studium. Duas enim Abbatias Veronae, & Patavii Benedictinis concessit, & in loca alia, quae summi Pontificis benignitati accepta ferebat, primos possessores revocavit. Ut reliquam aetatem a strepitu mundano alienam tranquille duceret, ad Coenobium Patavinum S. Joannis Baptistae, tamquam ad asylum beatae solitudinis, se contulit, in quo angusta cellula, repudiatis omnibus aulae obsequiis, communi victu Religiosorum virorum contentus, antiquum institutum professus est, dies, noctesque in Dei cultu transigens ad extremam usque senectutem.

ALAMANUS ADIMARIUS FLORENTINUS

ARCHIEPISCOPUS PISANUS

A JOANNE XXIII. AN. MCCCCXI. CR. PR. CARD.
TIT. S. EUSEBII.

OBIIT TIBURE 27. SEPTEMBRIS 1422.

Cum magna prudentiae, & probitatis laude inter ceteros ea aetate clariſſimos Antiſtites excelleret, & pro Romana Eccleſia Legatione fungeretur in Galliis, abſens ſacra Purpura decoratur. Mox in Hiſpaniam mittitur ut Regnum illud, ſublato ſchiſmate, Apoſtolicae Sedi reconciliaret, & contra Saracenos Hiſpanicam gentem excitaret. Communi Reipublicae Chriſtianae bono natus, in Piſano primum, deinde in Conſtantienſi Concilio uſque ad felicem exitum neminem veritus, laboravit intrepide: praecipuus auctor, ut Otho Cardinalis Columna, Martinus V. dictus, Pontifex Maximus crearetur. Ab eo in Aragoniam Sedis Apoſtolicae Legatus deſtinatur, ut Petrum de Luna ad dimittendam uſurpatam Supremae Sedis poteſtatem poenis, ac cenſuris Eccleſiaſticis cogeret. Verum eo obſurdeſcente ad ſalutaria monita, poſt pronunciata in eum anathemata, Romam reverſus eſt. Doctorum virorum doctiſſimus ipſe amator, & cultor fuit, quorum laudibus maxime celebratur. Peſte obiit Tibure, & ejus corpus Romam delatum in Templo S. Mariae Novae tumulatum eſt.

PETRUS DE ALLIACO COMPENDII

IN PICARDIA NATUS

EPISCOPUS CAMERACEN.

A JOANNE XXIII. AN. MCCCCXI. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI CRYSOGONI.

OBIIT CAMERACI 9. AUGUSTI 1425.

PArisienſis Academiae Cancellarius, ac Regii Navarrae Gymnaſii Magiſter virtute ſua ad ſummos Eccleſiae Honores viam ſibi aperuit. Carolo VI. Francorum Regi factus a ſacris Largitionibus, & Confeſſionibus, & Capellae Regiae Pariſienſis Theſaurarius, tam diverſis muneribus par unus eſſe potuit, & modo in Schola, modo in Aula verſatus, utriuſque mores ad omnia honeſtatis officia compoſuit. A Bonifacio IX. ad Cameracenſis Eccleſiae regimen promotus, gregem ſibi commiſſum magno zelo curavit, parique ſtudio ſchiſma, quod tunc Romanam Eccleſiam vexabat, extinguere conatus eſt. Eo enim auctore generale congregatum eſt Piſis Concilium, in quo Romanus Pontifex creatus eſt Alexander V. Joannes XXIII., qui Alexandro ſucceſſit, ut doctorum virorum praeſidio ſe muniret, Petrum inter alios, in Cardinalium numerum adlegit, & Legatum in Germaniam miſit. Conſtantienſi Concilio, & electioni Martini V. interfuit. In omnibus Synodi negotiis aſſiduam, egregiamque operam navavit. Soluto Concilio ad Eccleſiam ſuam rediit, quam ſanctis moribus, & inſtitutis illuſtravit. Nomen ipſum Petri Alliaci in Religione, & literis elogium eſt.

BRANDA CASTELLIONAEUS MEDIOLANEN.

EPISCOPUS PLACENTINUS

A JOANNE XXIII. AN. MCCCCXI. CR. PR. CARD.

TIT. S. CLEMENTIS,

DEINDE EPISCOPUS PORTUEN.

OBIIT CASTELLIONE 5. FEBRUARII 1443.

MAgni nominis J. C. ſub Bonifacio IX. ſaeviente diuturno ſchiſmate, ſemel atque iterum miſſus in Germaniam Legatus nihil non egit pro Eccleſiae unione. Placentiae creatus Epiſcopus Dioeceſim ſancte, ac prudenter gubernavit. Innocentii VII., & Gregorii XII. gratia, & familiaritate floruit. Huic tamen refragari non dubitavit ob dilatum jusjurandum in electione ſua praeſtitum de abolendo ſchiſmate. Cardinalis renunciatus a Joanne XXIII., Conciliis Piſano, & Conſtantienſi interfuit. A Martino V. in Bohemiam contra Huſſitas, & in Hungariam pro Eccleſiae pace Legatus, populos in Chriſti fide nutantes confirmavit. Sigiſmundo Caeſari acceptiſſimus, ejuſdem Vicarius in Italia conſtituitur. Eugenius IV. alia eum Legatione ornavit, ut inter Romanam Eccleſiam, & Philippum Mariam Vicecomitem Mediolani Ducem, pacis foedus ſtatueret. Cum eſſet Abbas Commendatarius Monaſterii S. Ambroſii Mediolanen., vitae diſcrimen ſubiit, quod Ritus Ambroſiani Caeremonias antiquare vellet, & Romanas introducere. Noluit ſaepius rogatus, intereſſe Concilio Baſileenſi, illud contra Eccleſiam, non pro Eccleſia coactum affirmans. Duo Collegia, alterum Ticini, alterum Caſtellione pro Juvenum inſtitutione erexit. Nonagenario major, & meritis cumulatus naturae debitum exolvit.

FRANCISCUS ZABARELLA
PATAVINUS
EPISCOPUS FLORENTINUS

A JOANNE XXIII. AN. MCCCCXI. CR. DIAC. CARD.
TIT. SS. COSMAE, ET DAMIANI.

OBIIT CONSTANTIAE 13. NOVEMBRIS 1417.

Pontificio, ac Caesareo Jure, & dicendi facultate adeo insignis fuit, ut merito inter aevi sui Oratores, Jurisperitos, & Ecclesiae Antistites primum locum obtinuerit. Tantum virum Joannes XXIII., magnum sibi in literis praesidium statuens, primo Episcopum Florentinum, jam ante a populo electum, deinde Cardinalis renunciavit. Ut tandem gravissimum schisma extingueretur, multos labores, pericula, & peregrinationes subiit, Sedis Apostolicae Legatus ad Sigismundum Imperatorem pro congregando Concilio Constantiensi, in quo absentis Pontificis vices gessit. Extincto schismate, cum de Pontifice creando ageretur, omnes Ordines in Zabarellam collimabant; at mors octogenarium vitae, & imminentibus supremis Infulis eripuit. Sancta Synodus funus ejus Ritu solenni celebravit, illud cohonestante ipso Sigismundo. Poggius Florentinus funebrem habuit orationem. Supra modum liberalis in omnes fuit, praesertim in pauperes. Concilii tempore Praesules inopes, quos diuturnitate temporis exhaustos nôrat, omni, qua potuit, ope sustentavit. Domi semper parcus, foris profusus, mutuum accipiebat, ut aliorum indigentiam sublevaret. Edidit quindecim volumina erudite, & docte scripta, res varias, omnesque fere scientias complectentia.

GUILIELMUS PHILASTRIUS

CAENOMANEN. DIOECESIS

ARCHIEPISCOPUS AQUARUM SEXT.

A JOANNE XXIII. ANNO MCCCCXI. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARCI.

OBIIT ROMAE 13. NOVEMBRIS 1428.

Ecclesiae Rhemensis Decanus, & in utroque Jure Doctor praeclarus, in Conventu Parisiensi ad schisma in Ecclesia extirpandum indicto, Benedicto XIII., quem verum Pontificem putabat, patrocinatus est, & Ecclesiae Gallicanae libertates acriter impugnavit; quamobrem visus est Regem, & Proceres non mediocriter offendisse. Mitius postmodum agens, Regique reconciliatus Archiepiscopatum ad Aquas Sextias obtinuit, & ob doctrinam singularem Purpura donatus est. Synodo Constantiensi magna nominis celebritate interfuit. In Sessione XXXIV. praeclaram habuit orationem ad Patres, acceptis Sancti Petri verbis his pro themate = *Tempus est, ut incipiat judicium a domo Dei*; in qua prolixius concordiae bona exponens, pacem Ecclesiae, & unionem plurimum commendavit. Martino V. suffragatus est, a quo in Gallias Legatus a latere cum Jordano Cardinali Ursino pro unione in Ecclesia perficienda laboravit. Excessit e vita octogenarius, ab Aula Romana habitus multo in pretio, ac veneratione. Corpus in Templo S. Crysogoni requiescit.

JACOBUS INSULANUS BONONIEN.

A JOANNE XXIII. AN. MCCCCXIII. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. EUSTACHII.

OBIIT MEDIOLANI 9. FEBRUARII 1431.

UTriuſque Juris Doctor inſignis, & unus ex ſexdecim Bononiae Reformatoribus, Uxori ſuperſtes in Clerum adlectus eſt. Tantum virtute profecit, ut ad Purpurae decus evehi mereretur. In Hetruria Legatus a Latere contra tyrannos, qui totum fere Patrimonium Eccleſiae temere uſurpabant, conſtitutus, brevi Provinciam illam in Romanae Eccleſiae poteſtatem redegit, cohibitis hoſtibus, ne quid inde novi tentarent. In Alma Urbe Pontificis cum in ſpiritualibus, tum in temporalibus Vicarius conſtitutus, cum multa ad retinendum in officio populum ſtatueret, a Braccio Montorio juſſu Uladislai Regis in Mole Hadriani detentus eſt; quem Attendulus Sfortia liberavit. A Philippo Maria Mediolanenſium Duce, cui ob ingenuos mores, doctrinaeque praeſtantiam erat cariſsimus, Genuae Gubernator conſtitutus, Ligures quinquennio prudentiſſime rexit. Sedente Martino V., in Galliam ad tumultus ſedandos miſſus, eo munere magna cum laude, Regnique utilitate perfunctus eſt. Pietas in Deum, & munificentia in pauperes ejus nomen valde illuſtrârunt.

DOMINICUS CAPRANICA ROMANUS

EPISCOPUS FIRMANUS

A MARTINO V. AN. MCCCCXXIII. CR. CARD.

NON TAMEN PUBLICATUS, SED AB EUGENIO IV. RENUNC.

PR. CARD. TIT. S. CRUCIS IN HIERUSALEM.

OBIIT ROMAE 14. AUGUSTI 1458.

INter primos Camerae Apoſtolicae Clericos, deinde in Secretariorum numerum clariſſimis totius Orbis viris Collega additus eſt. A Martino V. ad diſſolvendum Concilium Senas miſſus, ea prudentia ſe geſſit, ut Concilium idem Baſileae poſt aliquot annos celebrandum indiceretur. In Flaminia Legatus Urbes in fide S. Sedis continuit, reſque innovare molientes, cenſuris, & armis cohibuit. Firmi Epiſcopus declaratus, cum Peruſiam, & Ducatum Spoletanum difficillimis temporibus laudabiliter adminiſtraſſet, Cardinalium Collegio adſcribitur, non tamen tunc publicatus, ſed ut dicunt, in pectore reſervatus. Hinc Martino defuncto, Dominicus fruſtra, ut ad electionem Pontificis admitteretur, petiit. Ab Eugenio IV., cui jus ſuum per triennium probare, aut ſuadere vix potuit, tandem Cardinalis non dubius declaratus, Piceno praeficitur: quam Provinciam pulſo Franciſco Sfortia in fidem recepit, pacatamque gubernavit. Apoſtolicas Legationes a Nicolao V. demandatas ita peregit, praecipue apud Alphonſum Neapolis Regem, ut tandem tranquilla Italia ad Dominicum commune bonum referre videretur. Si quid contra Religionis exiſtimationem, ſive Apoſtolicae Sedis majeſtatem, fieri a Cardinalibus praeter eorum Dignitatem videbat, qui Principum benevolentiam ſibi conciliare ſatagerent, quam aegerrimo animo tulit, eorumque conatibus, quoad potuit, ſemper obſtitit. Omnibus tanta in veneratione fuit, & Collegis ſuis praecipue, ut ſuprema Tiara dignus palam praedicaretur. Eos, in quibus nitor integritatis, & virtutis ſpecimen ineſſet, pro virili parte ad honores extulit, affirmans, Chriſtianam Religionem poſitam in tuto fore, ſi in miniſtrorum virtute niteretur. Hinc ex ejus domo plures pietate, & literis clariſſimi viri, velut ex virtutis ſeminario, prodierunt. Fundator fuit Collegii nomine ſuo Capranici nuncupati, quod ad haec uſque tempora floret.

B. LUDOVICUS ALEMANDUS SEQUANUS

ARCHIEPISCOPUS ARELATENSIS

A MARTINO V. ANNO MCCCCXXVI. CR. PR. CARD. TIT. S. CAECILIAE,

OBIIT IN CASTRO SALONAE PROPE ARELATEM. 16. SEPTEMBRIS 1450.

EX illuſtri Arbenciorum familia primum Magalonenſis Epiſcopus, tum Archiepiſcopus Arelatenſis, demum Cardinalis creatur a Martino V., qui eum Legatum miſit Bononiam, deinde Baſileam ad Concilium eodem convocatum. Mortuo interim Martino, Eugenio IV. ejus Succeſſori alio Concilium transferre nitenti, obſequium ſe putans praeſtare Deo, repugnavit. Vir Eccleſiaſticae diſciplinae tenaciſſimus, querebatur nimia indulgentia ſolvi eas leges, in quibus condendis Conſtantienſis Synodus tam impenſe incubuiſſet. Eo autem indigna res proceſſit, ut depoſito per Conciliabulum Eugenio ſubrogaretur Pſeudo-Pontifex Felix V., quem auſus eſt Ludovicus Pontificio Diademate coronare: qua re ab Eugenio omni Eccleſiaſtica Dignitate ſpoliatus eſt. Tandem mortuo Eugenio ad ſanam mentem reverſus magna cura ſarſit, quod ſciderat, auctorque fuit Amedaeo, ut rejecta falſa dignitate, ſeſe Nicolao V. ſubmitteret. Priſtinis Honoribus a Nicolao reſtitutus, incredibile dictu eſt, quo zelo, quotque virtutibus commiſſum ſcelus eluerit. Totus fuit in promovendo cultu Religionis, ac S. Sedis, in reparandis, atque aedificandis Templis, inducenda denique vita prorſus Apoſtolica. Obiit Sexagenarius, totaque fere Provincia Arelatem, ad ejus funus celebrandum confluxit. Multa, & ingentia ad ejus tumulum patrata ſunt miracula, quibus motus Clemens VII. eum retulit, non tamen ſolenni ritu, in numerum Beatorum.

HENRICUS BELFORTIUS

EPISCOPUS WINTONIENSIS

A MARTINO V. AN. MCCCCXXVI. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI EUSEBII.

OBIIT IN ANGLIA 11. APRILIS 1447.

Joannis Ducis Lancaftriae filius, & Henrici V. Angliae Regis Patruus magna pietatis, & prudentiae laude floruit. Eum Cardinalium Collegio adfcripfit Martinus V., & in univerfis Germaniae, Hungariae, Bohemiae, & Angliae Regnis contra Huffitas Apoftolicae Sedis Legatum conftituit, adjecta auctoritate cogendorum exercituum adverfus eos, Crucifque ubique praedicandae. Rebus ob Catholicorum ignaviam minus feliciter geftis, Henricus in Angliam navigavit, inde in Galliam cum novo milite trajecit, ut nutantes ibi res Anglorum confirmaret. Pacem inter Carolum VII. Francorum, & Henricum VI. Anglorum Reges, & Philippum Burgundiae Ducem fancivit. Ingentes divitias cum paternas, tum variis in muneribus comparatas, non in fuos, fed in fingulas Angliae Cathedrales Ecclefias, & Coenobia ex teftamento legavit. Bonarum artium cultor, & fautor, Oxonii duo erexit Collegia, Cantuariae Bibliothecam reparavit, ac lectiffimis libris ditavit, & Wintoniae Xenodochium fundavit, ibique in Cathedrali Ecclefia fepultus eft in tumulo, quem ipfe fibi vivens pofuerat, cum hac Infcriptione:

Tribularer, fi nefcirem mifericordias tuas.

B. NICOLAUS ALBERGATUS BONONIENSIS

ORDINIS CARTHUSIANI

EPISCOPUS BONONIEN.

A MARTINO V. ANNO MCCCCXXVI. CR. PR. CARD.
TIT. S. CRUCIS IN HIERUSALEM.

OBIIT SENIS 9. MAJI 1443.

VIr, cui parem aetas illa non tulit, & qualem rara secula ferent. Emensis in patrio gymnasio J.C. studiis, spiritu Dei ductus Ordinem Carthusianorum est ingressus. Sed cum Sanctitas latere minime possit, Clerus, Populusque Bononiensis invitum, & reluctantem suum pronunciavit Antistitem. Evecto per ea tempora ad Petri Sedem Martino V., Nicolaus a Bononiensibus Orator ad Pontificem congratulationis ergo destinatur. Pontifex cognita illius virtute, & prudentia, Nuntium Apostolicum misit ad sedandas dissensiones inter Carolum VI. Francorum Regem, ejusque Filium Delphinum ex una parte; & Henricum V. Angliae Regem, ac Joannem, & Philippum Burgundiae Duces ex altera; quas cum singulari prudentia prope extinxisset, reversus est ad suam Ecclesiam magna Sanctitatis fama apud omnes comparata. Purpurae Honorem suscipere coactus, vitam sic instituit, ut & Dignitati consuleret, & Religioni. Duabus Legationibus functus, primum ad Philippum Ducem Insubriae, deinde ad Venetos, consilio, & patientia Italiam pacavit. Ab Eugenio IV. Legatus II.°, & III.° in Galliam tanquam Angelus pacis mittitur: quae eo agente tandem inter Gallum, Anglum, & Burgundum summa omnium gratulatione in Conventu Atrebatensi firmata est. Ad Concilium Basileense jussu Eugenii accessit, cumque ibi multos contra Romanae Ecclesiae auctoritatem plura molientes comperisset, acephalum gregem contemsit, atque discessit. Ad Albertum Romanorum Regem, & ad Germaniae Principes Legatus, rebus Eugenii ibidem labentibus maxime profuit. Concilio Ferrariensi praefuit, & postmodum Florentino subscripsit. Senis ad meliorem vitam migravit, omnibus splendorem, ac decus Ecclesiae amissum collacrimantibus. Doctis impense favit, praeditus ipse singulari cum Divinarum, tum humanarum rerum scientia. Nomen Beati, sacrosque Honores eidem a majoribus delatos BENEDICTUS XIV. editis Apostolicis literis anno 1747. confirmavit, atque amplificavit.

JULIANUS CAESARINUS ROMANUS

A MARTINO V. ANNO MCCCCXXVI. CR. DIAC. CARD.
TIT. S. ANGELI IN FORO PISCIUM,

HINC PR. CARD. TIT. SANCTAE SABINAE,
DENIQUE EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT IN HUNGARIA ANNO 1444.

INgenio, ac facundia mirabili a natura praeditus, cum facrarum literarum ftudio fociavit Jurifprudentiam. Hanc publice profeffus ad paranda ampliora munera opportune fibi viam aperuit. Nam ea tempeftate propter graviffimas de Pontificia Dignitate difceptationes, cum dira divifione tres uno tempore Pontifices Maximi Chriftianae praeeffent Reipublicae, in utroque Jure periti fummopere colebantur, & a primaeva aetate per ejufmodi gradus faepius ad Purpuram afcendebant. Hac a Martino auctus Julianus, paulo poft mittitur Legatus in Germaniam, & in Bohemiam adverfus Huffitas, in quos facram expeditionem decrevit. Hinc inchoatae Bafileae Synodo Legatus ab eodem Martino praeficitur. Eam tandem damnatam reliquit, & rediit ad Eugenium, a quo Legatus decernitur ad Joannem VII. Palaeologum Graecorum Imperatorem, apud quem tanta auctoritate, & gratia valuit, ut illum Ferrariam, quo Concilium translatum fuerat, cum lectiffimis gentis ejus Epifcopis, atque Proceribus, ipfoque Patriarcha C. P. fecum adduxerit. Deinde habitum eft Florentinum, in quo propofitis graviffimis de Fide quaeftionibus, Juliani Legati eximia doctrina, & ftudio effectum eft, ut Graeci Fidem fuam de Proceffione Spiritus Sancti ad Catholicum Dogma conformarent. Ad Uladislaum Poloniae, & Hungariae Regem Legatus, hunc, & reliquos Principes Chriftianos contra Amurathem infenfiffimum Chriftiani nominis hoftem armavit, improbata, ac diffoluta pace ab eo Rege cum Turcis inita. Commiffo praelio apud Varnam Julianus praelata Cruce, Regia figna fequens, cum Uladislao caefus eft, Chrifti Martyr a nonnullis appellatus. Trifte tamen documentum reliquit, fidem datam vel Turcis ipfis, effe religiofe fervandam. Vir, ut Jovii verbis utar, apud quem in omni fenatorio munere vigebant dignitas fine faftu, doctrina fine oftentatione, fine fuco probitas, & ftudium fine factione, certe tam trifti vitae exitu indignus, nifi eo fati genere aditum fibi ad Caelum perenni cum gloria muniviffet.

ISIDORUS THESSALONICENSIS

METROPOLITA KIOVEN. TOTIUSQUE RUSSIAE

AB EUGENIO IV. ANNO MCCCCXXXIX. CR. PR. CARD.

TIT. SS. PETRI, ET MARCELLINI,

DEINDE EPISCOPUS SABINENSIS.

OBIIT ROMAE 17. APRILIS 1473.

PRimum S. Baſilii Monachus, deinde Ruthenorum Archiepiſcopus, & in Concilio Florentino Doſithaei Patriarchae Antiocheni Vicarius pro firmanda Graecorum cum Latinis unione egregie laboravit. Abſoluta Synodo probantibus PP. Sacro Cardinalium Collegio adſcribitur. Regreſſus in Ruſſiam Regni Poloni Provinciam, Chelmae Decreta Concilii Florentini promulgavit, & ſacram Liturgiam in Latino Templo ſolemniter celebravit. Mox profectus ad Moſchos, ut ibi ſanctam unionem conſtitueret, a Baſilio Baſilide magno Duce in Ergaſtulo incluſus, ad ignem damnatus eſt. Evaſit tamen, Deo favente, & Romam reverſus, Sedis Apoſtolicae Legatus a Nicolao V. C. P. mittitur, ut Graecos in ſuſcepta Fide Catholica confirmaret; ſed fruſtra laboravit, Graecis iterum in primum ſchiſma relabentibus. Capta a Turcis C. P., Iſidorus Urbis excidio vix ſuperſtes, multis jactatus tempeſtatibus, ac ſaepe in ultimum vitae diſcrimen adductus, tandem Romam ſoſpes iterum revertitur. A Pio II. Titulo Patriarchae C. P. ornatus, ſolicitudinem Orientalium Eccleſiarum nunquam dimiſit. Verè Ruthenorum, & Graecorum Apoſtolus nuncupatus, qui non Martyrio, ſed Martyrium ei defuiſſe videatur. Ejus Cineres in Cryptis Vaticanis aſſervantur.

BESSARION PATRIA TRAPEZUNTINUS

MONACHUS SANCTI BASILII

ARCHIEPISCOPUS NICAENUS

AB EUGENIO IV. ANNO MCCCCXXXIX. CR. PR. CARD.

TIT. SS. XII. APOSTOLORUM,

DEINDE EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT RAVENNAE 14. DECEMBRIS 1475.

GRaecorum decus, quo nemo gentis ſuae Chriſtiana pietate praeſtantior, nemo illuſtrior doctrina, nemo generoſis moribus ornatior, in Concilio Florentino auctor unionis Eccleſiae Graecae cum Latina ab omnibus merito habitus eſt. Patriarcha C. P. creatus, & Germanica Legatione ornatus, Fridericum III. Caeſarem, ac Sigiſmundum fratrem graviter diſſidentes, pace, ac priſtina amicitia conjunxit. A Pio II. ad Principes Chriſtianos miſſus, eos foedere conciliavit, atque ad bellum contra Turcas excitavit. Bononiae Legationem incorrupta juſtitia adminiſtravit, & Academiam illam omnium ſcientiarum, & artium domicilium, in priſtinam dignitatem reſtituit. Romae deducebatur mane in Vaticanum, non exculto, nec micanti numero Aulicorum, ſed uno virtutis nomine, maximeque decoro Literatorum comitatu, quorum veluti Magiſter erat, & munificus Patronus. Sixto IV. ſedente, Legatione functus eſt apud Reges Galliae, & Angliae, & Ducem Burgundiae pro defenſione rei Chriſtianae contra Turcas. Saepius ſummo Pontificatu dignus exiſtimatus, non autem propter nationem admiſſus, conſtanti animo repulſam tulit: quippe qui mundi gloriam ſecura mente deſpiciebat, dictitans ſeſe diuturna experientia comperiſſe, ſub ipſo etiam Galero majorem taedii, doloriſque, quam voluptatis, & gaudii eſſe materiam. Ampliſſimam Bibliothecam ſelectis libris, maxime Graecis inſtructam, Senatui Veneto legavit. Qui ne tanti muneris memoria periret, Bibliothecae inſcribi mandavit nomen Beſſarionis, veluti inſigne omnium ſcientiarum. Corpus Romam delatum, conditum eſt in Templo SS. Apoſtolorum, ubi marmoreum tumulum vivens ſibi cum Graeca Inſcriptione extruxerat: quam ſic vertit Majoranus Salentinus:

Beſſarion feci hunc tumulum, qui conderet oſſa,
Venerat unde olim Spiritus, aſtra petet.

SBIGNEUS OLESNICIUS POLONUS

EPISCOPUS CRACOVIENSIS

AB EUGENIO IV. AN. MCCCCXXXIX. CR. PR. CARD.
TIT. SANCTAE PRISCAE.

OBIIT SANDOMIRIAE 1. APRILIS 1455.

INter Polonos Reipublicae ſtudioſiſſimus, Jurium autem Eccleſiaſticorum vindex, & defenſor acerrimus, Uladislaum II. Regem Eccleſiaſtica bona Nobilibus dilargientem ab incoepto deterruit. Haereticis Bohemorum Legatis ab eodem Rege comiter habitis, & in diſceſſu Cracoviam divertentibus, tota Civitas Sbignei Epiſcopi juſſu a Sacris ceſſavit. Indignantis Uladislai neque vultum, neque minas reformidavit, & egregium S. Stanislai Martyris ſucceſſorem, ac imitatorem ſe demonſtravit. Ab Eugenio ad Cardinalatum aſſumtus, non conſenſit, veritus, ut literis ſuis teſtatus eſt, ne in diſſidio inter Eugenium, & Amedeum excitato univerſalis Eccleſiae auctoritatem laederet. Amedeus quoque eum renuentem Cardinalem pronunciavit. Quam dignitatem ab Eugenio collatam Nicolaus V. confirmavit, & ut Caſimiro Regi gratificaretur, rubrum Pileum ad eum miſit, & Legatum Apoſtolicum in pacandis Hungariae diſcordiis inſtituit. Eum maxime Religio, conſtantia, liberalitas, robur denique Apoſtolici pectoris illuſtrârunt.

GUILIELMUS DE ESTOUTEVILLA PARISIENSIS

CONGREGATIONIS CLUNIACEN.

ARCHIEPISCOPUS ROTHOMAGEN.

AB EUGENIO IV. ANNO MCCCCXXXIX. CR. PR. CARD.
TIT. SS. SILVESTRI, ET MARTINI IN MONTIBUS,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE MENSE FEBRUARIO 1483.

Pontificii Juris doctrina insignis, commendatione Caroli VII. Galliae Regis, consanguinei sui inter Cardinales adscriptus, Legatus ad eumdem Regem decernitur, ut foedus inter ipsum, & Angliae Regem feriret: sed inani conatu, cum uterque pace jus suum laesum iri putaret. Academiam Parisiensem Apostolica, & Regia auctoritate fretus, reformandam suscepit, & ad pristinum decus revocavit. Apud omnes Orbis Christiani Principes ob vitae integritatem, & familiae splendorem plurimum valuit, & maxima in aestimatione fuit. Romam accessurus, cum a Rege Carolo rogaretur, ut cum ceteris, quos ad Callistum III. nuper electum mittebat, Legatus proficisceretur, id facere recusavit, malens vir praestantissimus Dignitatem Cardinalitiam tueri, quam Regis gratiae inservire, affirmansque minime decere, Cardinalem, nisi pro Summo Pontifice Legationis munus suscipere. Rex id aegre non tulit, sed mittens, quos elegerat, Oratores, inter mandata primum hoc dedit, ut quidquid acturi, aut dicturi essent, ad Cardinalem suo jussu referrent, ejusque consilio, & auctoritate omnia peragerent. Liberianam Basilicam, cujus erat Archipresbyter, restituit, & exornavit, & templum in Urbe S. Augustini nuncupatum, a fundamentis erexit. Cardinalis Papiensis Guilielmum multis laudavit, & eum Philelphus Columnam, ac Columen Romanae Ecclesiae nominavit. Obiit plusquam octogenarius, & in eodem D. Augustini templo tumulatus est.

JOANNES DE TURRECREMATA

PALENTINAE DIOECESIS

ORDINIS FRATRUM PRAEDICATORUM

AB EUGENIO IV. AN. MCCCCXXXIX. CR. PR. CARD.
TIT. S. SIXTI,

DEINDE EPISCOPUS SABINEN.

OBIIT ROMAE 26. SEPTEMBRIS 1468.

PRimus inter temporis ſui Theologos, & Pontificii Juris ſcientia conſpicuus, in Concilio Florentino egregie Latinorum partes tutatus eſt. Eugenii Legatus interfuit Conventui Bituricenſi, juſſu Caroli VII. habito ad tollendum ſchiſma, & praecipuus auctor fuit, ut Rex in obedientia Eugenii perſeveraret. Infracti animi fuit, nec unquam precibus, promiſſis, aut minis ab honeſto, rectoque dimoveri potuit; merito Fidei Defenſor appellatus. Ordinis ſui Ritus ita dilexit, ut quos initio profeſſionis ſuae ſemel imbiberat, nunquam toto vitae curſu dimitteret: adnitens pro viribus, ut iidem a ceteris quoque adamuſſim ſervarentur. Aegre admodum ferebat, Religioſos homines in aulis Principum converſari: aſſerens non eorum hoc eſſe munus, ſed Curialium, vel Litigantium. Societatem Sanctiſſimae Annuntiationis B. M. V. Romae erexit, qua inopibus puellis conſuleret. Solutus negociis perpetuus erat in librorum lectione, dicere ſolitus: omne tempus perire, quod in literis non poneretur, ac nihil expetendum praeter ſapientiam, ac ſcientiam: eſſe hanc unam, quae brevitatem vitae, ſpe immortalitatis, & poſteritatis memoria conſolaretur. Viri hujus praeſtantiſſimi imaginem habemus in libris, quos & plures, & egregie ſcriptos reliquit.

LUDOVICUS SCARAMPUS DICTUS MEDIAROTA PATAVINUS

PATRIARCHA AQUILEJEN.

AB EUGENIO IV. AN. MCCCCXL. CR. PR. CARD. TIT. SANCTI LAURENTII IN DAMASO,

DEINDE EPISCOPUS ALBANEN.

OBIIT ROMAE 22. MARTII 1465.

Liberalibus artibus, ac ſcientiis pro magno ingenio abunde inſtructus ad militarem diſciplinam animum intendit, opportune quidem; nam Romam petiit eo tempore, quo arma togae longe praeſtabant. Rem Romanam hoſtium multitudine pene attritam, Dux ab Eugenio IV. conſtitutus in ſplendorem priſtinum, armis, & victoriis vindicavit. Calliſti III. in Hungaria Legatus armis togae ſuperimpoſitis Turcas apud Taurunum ſuperavit. Hinc C.P. navigans, eoſdem navalibus praeliis vicit, ac fudit, & nonnullis inſulis in Egaeo mari receptis, Romam auro, & ſpoliis onuſtus reverſus eſt. Urbem ingrediens, rerum geſtarum gloria clariſſimus a Pio II., & toto Cardinalium Collegio ſummo honore exceptus, mirifice collaudatus eſt. Famam hanc non modice obfuſcârunt ingentes ex Sacerdotiis collectae opes, quarum partem poſt ejus mortem, demtam heredibus, Paulus II. Eccleſiae vindicavit, partem vero aliam frater, ac nepos prodigalitate brevi abſumſerunt. Longe tamen ab ejus moribus abfuit avaritia: nam nulli pepercit ſumtui, ut Dignitatis ſuae ſplendorem pene Regibus aequaret. Quo neque vitare potuit omnes obtrectatores. Maxime enim dedecet luxus Eccleſiae Senatorem.

JOANNES CARAVAJALIS

EPISCOPUS PLACENTINUS IN HISPANIA

AB EUGENIO IV. ANNO MCCCCXLVI. CR. CARD. DIAC.

TIT. S. ANGELI,

DEINDE EPISCOPUS PORTUEN.

OBIIT ROMAE 6. DECEMBRIS 1469.

OB praestantem doctrinam in collegium Rotae Judicum cooptatus, fluctuante sub Eugenio IV. Ecclesia ad Germanos, qui intemperantia Conciliorum vehementius laborabant, graves saepe gessit Legationes, ac magna quaeque perfecit, & absens ab Eugenio ad Cardinalatum assumptus est. A Nicolao V. iterum in Germaniam missus fategit, ut controversiae circa Beneficia Ecclesiastica componerentur. In Legationibus, quae ei supra viginti commissae sunt, Romanorum Pontificum non mandata solum, sed & vota implevit. Saepe bella difficillima, conclamata jam pace, industria sua composuit. Pro eradicanda Hussitarum haeresi omnibus vitae periculis contemtis in Bohemia maxime laboravit. Pontificii Legati Dignitatem tanta cum auctoritate, & gravitate ubique locorum sustinuit, ut & Fidei hostibus admirationi esset, & venerationi. Cum multis peragratis regionibus populos magnis beneficiis affecisset, spretis muneribus, nihil praeter casti, incorruptique Sacerdotis gloriam privatas in aedes intulit. A Pio II. Anconam evocatus, ut deductis confestim navigiis Crucesignatum militem in Peloponesum traduceret, senex, & laboribus attritus pro Ecclesia onus grande non detrectavit, testatus, partem vitae suae ultimam Christo non esse negandam. Sententiae ejus plenae Religionis erant, & majestatis. Vir singulari constantia, & infracto animo, qui Paulo II. urgenti, ut leges in Conclavi jurejurando firmatas abrogaret, solus cedentibus aliis Cardinalibus, restitit, obtestans, quod juvenem se non fecisse meminerat, ut bonam sententiam unquam mutaret, id jam senem se non commissurum. Unde Cardinalis Papiensis Joannem firmum praesidium labentis Ordinis Cardinalitii appellavit.

LATINUS URSINUS ROMANUS

ARCHIEPISCOPUS TRANEN.

A NICOLAO V. AN. MCCCCXLVIII. CR. PR. CARD.

TIT. SS. JOANNIS, ET PAULI,

DEINDE EPISCOPUS TUSCULANUS.

OBIIT ROMAE 21. AUGUSTI 1472.

LAtinum Urſinum non ob nobilitatem ſolum, ſed ob inſignes quoque animi dotes, & virtutes a Nicolao V. Cardinalium Collegio adſcriptum Paulus II. plurimi aeſtimavit, & perpetuum Marchiae Anconitanae Legatum conſtituit. A Sixto IV. ſummis Eccleſiaſticae ditionis negociis præfectus eſt, pari magnae expectationi exitu. Barium Apuliae Urbem Legatus juſſu Pontificis, & Collegii Cardinalium rexit, & Ferdinandum Aragonium, ut moris erat, rite conſecratum, coronatumque Regem declaravit. Eccleſiam, & Monaſterium in Urbe S. Salvatoris in Lauro conſtruxit, & Canonicis Regularibus S. Gregorii in Alga cum dote ampliſſima donavit. Farfenſe, Claraevallis in Piceno, & S. Salvatoris in agro Reatino Monaſteria ad priſtinae obſervantiae normam revocavit. Vir in tota vita verax, & integer animi, necnon in dicenda ſententia conſtans æque, ac ſincerus; ingenio manſueto, & comi, moribus ſuaviſſimis, charitate in Deum, & homines flagrantiſſima. Aegrotantem Sixtus IV. univerſo Cardinalium coetu comitante inviſit, & ſi obiviſſet, omnia bona Eccleſiaſtica, quae poſſidebat, ejus Nepotibus, & perneceſſariis obtulit; quod ipſe magno animo recuſavit, neque ex dignitate Apoſtolicae Sedis eſſe dixit, ſi ſanguinis conjunctioni, non meritis, aut virtutibus ejus bona concederentur.

N I C O L A U S   D E   C U S A

IN VICO CUSAE DIOECESIS TREVIREN. NATUS

A NICOLAO V. AN. MCCCCXLVIII. CR. PR. CARD.
TIT. SANCTI PETRI AD VINCULA.

OBIIT TUDERTI 12. AUGUSTI 1464.

GEneris, & patriae obſcuritatem magnis virtutibus, paribuſque in Eccleſiam meritis illuſtravit. Adhuc juvenis, & Archidiaconus Leodienſis adverſus Baſileenſes Patres Pontificiam auctoritatem egregie propugnavit. Creatus Card. & Legatus in Gallia coram Rege, Epiſcopis, ac Regni Proceribus Eugenii IV. cauſam contra Felicem A.P. acerrime defendit. Tribus Summis Pontificibus in praeclaro ſemper honore Legationum Germaniae, Galliae, & Angliae operam praeſtitit vigilantia, fide, & prudentia ſummopere illuſtrem cum corrigendis Eccleſiaſticorum moribus, tum bellis, diſſenſionibuſque ubique reſtinguendis. Pii II. ad Mantuanum Concilium proficiſcentis nomine Urbis regimen ſuſcepit, ſanctéque adminiſtravit. In omnium diſciplinarum genere verſatus, praeclara edidit ingenii monumenta tribus tomis comprehenſa. Xenodochium Cuſae fundavit, & Templum S. Petri ad Vincula, in quo jacet, multis muneribus auxit, & ornavit. Eccleſiae, ac Religioſorum coetuum reformationem pro virili parte procuravit, urgens ipſe exemplis modeſtiae, zeli animarum, & ſingularis in Deum pietatis. A Cardinale Papienſi numeratur inter Patres Cardinalitii Ordinis, qui in Domino dormierunt, & per quorum ſanctas actiones commendatum fuiſſe memorat Sacrum Miniſterium.

AMEDEUS VIII. DUX I. SABAUDIAE

A NICOLAO V. AN. MCCCCXLIX. CR. EPISCOPUS

CARDINALIS SABINEN.

ET SANCTAE ECCLESIAE DECANUS.

OBIIT GENEVAE 13. JANUARII 1450.

VIr fuit excelſo animo, qui familiam ſuam pluribus titulis praeclariſſimam, primus Ducali nomine, noviſque honoribus amplificavit. Defuncta conjuge Maria Burgundica, filiis natu jam grandibus, in abdita & nemoroſa loca apud Ripalliam ſeceſſit, & inſtituto Ordine S. Mauritii, adſcitiſque in eum aliquot probis viris, quos Equites Anachoretas dixit, ſolitariam vitam profeſſus eſt. Hujus rei fama permoti Patres Conventus Baſileenſis, abrogato per ſchiſma Eugenio IV., Amedeum Pſeudo-Pontificem elegerunt, qui Felix V. appellatus eſt, & magna celebritate Baſileae coronatus. Ut pacem Eccleſiae daret, Dignitatem, quam deceptus ſuſceperat, ſponte abjiciens Nicolaum V. verum Pontificem in Synodo Lauſanenſi agnovit, qui illius in ſe, Eccleſiamque merita remunerans, Cardinalem, & Epiſcopum Sabinenſem declaravit, ac in Sabaudia, finitimiſque regionibus Sedis Apoſtolicae Legatum, Vicariumque perpetuum conſtituit. Sibi redditus Ripalliam in amicam ſolitudinem reverſus eſt, ubi divinis meditationibus intentus ad finem uſque vitae perſeveravit. Princeps magnus, & felix, & niſi hoc uno errore accepti, & geſti Antipontificatus excidiſſet, perpetua dignus, & memorabili laude.

JACOBUS A LUSITANIA

ARCHIEPISCOPUS ULYSSIPONENSIS

A CALLISTO III. AN. MCCCCLVI. CR. DIAC. CARD.

TIT. SANCTI EUSTACHII.

OBIIT FLORENTIAE 17. AUGUSTI 1459.

PEtri Ducis Conimbricenſis filius, Joannis I. Luſitaniae Regis nepos, poſt parentis infauſtam mortem ab aula Luſitanica profugus in Belgium ad Philippum Bonum Burgundiae Ducem ſe contulit, ubi egregiam pietati, & ſtudiis operam navavit. Firmata jam aetate Romam venit, & a Calliſto primum Archiepiſcopus Ulyſſiponenſis, deinde S. R. E. Cardinalis creatus eſt. Vir, inquit Aeneas Sylvius, *in quo ea modeſtia, & gravitas, id acumen ingenii, id ſtudium literarum, is amor virtutis emicuit, ut quamvis juvenis adhuc, tardius tamen opinione omnium ad Cardinalatus Dignitatem aſcenderit*. Pius II. perſpecto Jacobi animo vere regiis virtutibus ornato, Legatum in Germaniam miſit. Cum Florentiam perveniſſet, & ex Senatus decreto uti Princeps ex Regio ſanguine, Cardinalis, & Sedis Apoſtolicae Legatus maximo Civium honore exceptus eſſet, altera ab ingreſſu die gravi morbo correptus, mori maluit, quam ex nefario medicorum conſilio foedari, praeclarum relinquens pudicitiae, & caſtitatis exemplum. Obiit anno aetatis vigeſimo ſexto, & ad S. Miniatum tumulatus eſt, meritis laudibus ab ejus temporis, ſequentiumque authoribus celebratus.

ANGELUS CAPRANICA ROMANUS

EPISCOPUS REATINUS

A PIO II. ANNO MCCCCLX. CR. PR. CARD.

TIT. S. CRUCIS IN HIERUSALEM,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT ROMAE 9. JUNII 1478.

MOrum innocentia conſpicuus fuit, nec inferior fratre ſuo Dominico quondam magni nominis Cardinali. Floruit enim doctrina, ſed maxime Theologica, non ſolum Pii II., ſed totius Urbis praeconiis commendatus. Solers in creditae ſibi Reatinae Eccleſiae cura, conciones multis annis Apoſtolico ſpiritu plenas ad populum habuit; & quae deceſſorum incuria ex vigore Eccleſiaſticae diſciplinæ exciderant, in ſpiritu lenitatis reſtituit, ac reformavit. Legationes Bononiae, Ravennae, & Aemiliae maxima cum Civium gratia exercuit. In paterna domo, quam Dominicus Cardinalis moriens gymnaſium eſſe voluerat, habitavit. Ne vero inde pia erudiendae juventutis voluntas fratris fruſtraretur, contiguum illi Collegium aedificavit, quod a Fundatore Capranicenſe nuncupatur. Praeclarum teſtimonium de hoc Cardinali tulit Pius II. hiſce verbis: *Angelus Reatinus Epiſcopus vere Angelus & vita, & morum honeſtate*. Jacent ſimul duo fratres Cardinales in tumulo marmoreo apud S. Mariam ſupra Minervam.

BERARDUS HERULUS NARNIEN.

EPISCOPUS SPOLETANUS

A PIO II. AN. MCCCCLX. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE SABINAE,

DEINDE EPISCOPUS SABINEN.

OBIIT ROMAE 3. APRILIS 1479.

MOribus, ac doctrina insignis, Pontificii, Civilisque Juris summus Interpres, singulari integritate cunctis Romanae Curiae Honoribus functus, in supremum Senatum tandem cooptatur. Nicolao V. & Callisto III., ac Patribus aeque carus, primum semper inter aequales locum obtinuit. Pius II. eum ob prudentiam, & fidem impense dilexit, solitus dicere *Verbum Berardi Heruli, verbum veritatis*. Perusinam Legationem summa justitia gessit, & Ordinis sui Dignitatem sustinuit. Cum enim Fridericum Ferdinandi Neapolitani Regis secundo-genitum Romae a Sixto IV. regali hospitio susceptum alii Patres inviserent, ipse id facere recusavit, obtestatus, Ecclesiae Dignitatem publicam privato Principi Apostolicae Sedis Feudatario, esse anteponendam. Beneficiorum, & ut dicunt, Commendarum lucra, & onera semper fugit, tam alienus a cupiditate pecuniae, quam liberalis in deprecandis amicorum periculis, aut incommodis. Nobile Coenobium in Patria sua Narnia, & in Monte Rosulo templum cum valetudinario pro pauperibus a fundamentis erexit. Sincera cum S. Antonino amicitia junctus fuit Herulus, quod in eis similitudinem morum, studiorumque non defuisse testatur.

NICOLAUS FORTIGUERRA PISTORIEN.

EPISCOPUS THEANEN.

A PIO II. AN. MCCCCLX. CR. PR. CARD.

TIT. S. CAECILIAE.

OBIIT VITERBII 21. DECEMBRIS 1473.

Eluxit tota vita aperta veritate, assiduo labore, & salutaribus consiliis. Juvenis adhuc sedentibus Eugenio & Nicolao multis in locis Ecclesiae valde profuit. A Pio Neapolim missus ad Coronam Ferdinando reddendam, quod de recipiendis Urbibus Benevento, & Anxure Pontifex decreverat, sapienter perfecit. Hostibus ad Lirim, ne in Romanum agrum transierent, cohibitis, victis Sabinis, Eversanisque, Sigismundo Malatesta Arimini tyranno ad ejurandam haeresim, veniamque petendam compulso, classe ex portu Pisano sacrae expeditionis causa per fretum Siciliae Anconam perducta, optime de Sede Apostolica meruit. Sive publica spectes, sive privata nemini secundus fuit. Rara de summis rebus consilia, ad quae non vocaretur, rari delectus Patrum, inter quos non emineret. Erat in Senatu ad consulendum rectus, ad sententiam dicendam liber, ad providenda omnia perspicax: conscientiae, non gratiae serviens publica privatis semper praeposuit. Censu erat vix pari sustinendae Dignitati. Malebat enim animi bonis, quam fortunae opibus abundare. Moderationis, & continentiae exemplar ita domum suam composuerat, ut omnem virtuti viam, nullam ambitioni, aut licentiae aperiret. Pistorii Gymnasium instituit, quod nuncupant Sapientiam Fortiguerrarum. Ibi quotannis Panegyrico celebratur, ac pater patriæ merito nomine appellatur.

A L E X A N D E R   D E   O L I V A

IN OPPIDO SENTINO NATUS

ORDINIS FRATRUM EREMITARUM S. AUGUSTINI

A PIO II. ANNO MCCCCLX. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTAE SUSANNAE.

OBIIT TYBURE 21. AUGUSTI 1463.

VAriis primum in Ordine ſuo muneribus praefectus, tum ad diſſeminandum Dei Verbum converſus, Italia fere tota peragrata ſuis concionibus Principum animos, & praecipue populorum Hetruriae ad pacem, & unionem flexit, capitaleſque inimicitias, ac privata, & publica odia extinxit. Paupertatis, & humilitatis eximium cultorem, dignitateſque ſolerter fugientem inopinate Pius II. ſacra Purpura exornavit. Auctus honore, a religioſo Ordinis ſui inſtituto non deflexit; imo vitae prioris Sanctitatem dignitatis ſplendore mirum in modum adauxit. Eo mortuo fleverunt amici, luxit Curia, Italia omnis in moeſtitia fuit. Illum pauperes, quos aluerat, Collegae, quibus exemplo fuerat, boni omnes, quos omni ope foverat, lamentati ſunt. Vox erat omnium extincto illo, lumen Curiae, decus Collegii, columen Religionis, ornamentum literarum, ſpecimen vitae eſſe extinctum; nec unquam in ullo fuiſſe, vel magnam virtutem, quae in Alexandro non eſſet eminentiſſima. Joannes Antonius Campanus Epiſcopus Aprutinus in ejus exequiis funebrem orationem toto adſidente Senatu habuit. In Nomenclatore Cardinalium Alexander Beati Titulo decoratur.

FRANCISCUS TODESCHINUS
SARTEANI IN HETRURIA NATUS
DICTUS PICOLOMINEUS
ARCHIEPISCOPUS SENEN.
A PIO II. ANNO MCCCCLX. CR. DIAC. CARD.
TIT. SANCTI EUSTACHII,
POSTEA PIUS PP. III.
OBIIT ROMAE 13. OCTOBRIS 1503.

A Pio II. Avunculo XXIII. annos natus, ſacro probante Collegio ad Purpuram vocatur. Graviſſimo Urbis, & Italiae totius tempore, quo Pius Anconam ſe contulit, Romanam Legationem, & Picenam ſumma cum laude adminiſtravit. A Paulo II. ad Fridericum III. Imperatorem miſſus, ut Germanorum arma in Turcas moveret, Conventum apud Ratisponam frequentiſſimum habuit, ejuſdem mox Pontificis morte diſſolutum. Sub Innocentio VIII. Umbros diſſidentes compoſuit. Carolo VIII. Gallorum Regi in Italiam irrumpenti Alexandri VI. Legatus occurrit. Eo defunćto vir integra fama, prudentia, religione, doćtrina domi, foriſque clariſſimus, ac in dicendis in Senatu ſententiis liber, & graviſſimus, ad Pontificium Culmen eveſtus eſt, Pius III. vocatus. Breve ejus Regiminis tempus fuit: obiit enim menſe non completo. Sed breve fuiſſet etiam ſi quantum hominum vita ſuppetit, tantum Vir talis Romae imperaviſſet. Cenſuerunt enim boni omnes cum ſcriptoribus vitae Marcelli II., *Divinum Numen Chriſtiani Orbis ſceleribus irritatum, talem, ac tantum invidiſſe Pontificem*.

BARTHOLOMAEUS ROVERELLA FERRARIEN.

ARCHIEPISCOPUS RAVENNAT.

A PIO II. AN. MCCCCLXI. CR. PR. CARDINALIS
TIT. S. CLEMENTIS.

OBIIT ROMAE 2. MAJI 1476.

DOctrina, consilio, & morum integritate conspicuus Eugenii IV. a Secretis fuit, & in Regno Siciliae Sedis Apostolicae Legatus ad Crucem contra Turcas praedicandam, & Decimas colligendas: deinde cum omnia fere Romanae Curiae munera integre gessisset, ex Archiepiscopo Ravennatensi Cardinalis a Pio Secundo renuntiatur. Plurimis inde pace, & bello Legationibus magna cum laude functus est. Neapoli Regem Ferdinandum Aragonium Pii nomine coronavit. Hinc Provincias Marchiae Anconitanae, & Umbriae pari sapientia administravit. Tranquillam demum & consiliis utilem senectutem agens, excessit e vita, omni supellectili in familiam ex testamento distribui jussa. Exhibet ejus numisma inscriptionem hanc: *Ob Clementiam ipsius, morumque Sanctimoniam, & in Sedem Apostolicam ingentia merita*. Jacet in Templo S. Clementis pernobili sepulchro juxta fratrem suum Florium Equitem Hierosolymitanum.

LUDOVICUS ALIBRETIUS SENIOR

A PIO II. ANNO MCCCCLXI. CR. PR. CARD.

TIT. SS. PETRI, ET MARCELLINI.

OBIIT ROMAE 4. SEPTEMBRIS 1465.

REgum progenie natus, Caroli II. Comitis Alibretti, & Annae de Armaniaco filius, ad Clerum Spiritu Sancto duce accessit, & sacris initiatus, Protonotarius primo Apostolicus, deinde ad preces Ludovici XI. Regis, & in praemium abrogatae Sanctionis Pragmaticae, Purpurae Honore decoratus est. Cardinalis creatus, seculi pompis, & oblectamentis, quibus, ut Regiae stirpis juvenis delectatus fuerat, nuncium remisit, indigna haec maxime reputans promoto ad Ecclesiae gubernacula. Multis in Gallia Ecclesiis praefuit, quarum amplissimos proventus in reparationem Sacrarum Aedium, pios usus, & pauperum subsidium absumsit. Munera omnia, prudenter, sollicite, humaniter gessit, perpetuo habens prae oculis Pietatem, ac Religionem. Amor, & deliciae Sacri Collegii immatura morte praereptus est luctu Pontificis, & omnium Ordinum. Eum unice dilexit Cardinalis Papiensis ob morum candorem, & innocentiam singularem. In habitu Minorum conditus est humili loco in Templo Aracaelitano.

JACOBUS AMANATUS LUCENSIS

EPISCOPUS PAPIENSIS

DICTUS PICOLOMINEUS

A PIO II. ANNO MCCCCLXI. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI CHRYSOGONI.

OBIIT APUD S. LAURENTIUM VOLSINIEN. 10. SEPT. 1479.

BRevi annorum ſpatio ſumma omnia in illo cumulavit Divina liberalitas, paupertatem commutans cum abundantia, obſcuritatem nominis cum ſplendore, humilitatem denique cum ampliſſima dignitate. A Calliſto III. Apoſtolicorum Diplomatum Scriptorem electum, Pius II. ipſo aſſumptionis die nec opinantem, nec poſtulantem eo in officio confirmavit. Elapſo biennio Eccleſiae Papienſi praefecit, & paulo poſt ad Purpurae decus, ſua ſola, non Principum aut Majorum commendatione adjutum evexit. Optimarum literarum ſtudiis, ingenio, ſtyloque, & nitidis moribus Pio valde ſimilis fuit, a quo familiae Picolomineae nomine, & inſignibus donatus eſt. Sedente Sixto IV. Legationem geſſit in Umbria, & finitimis Provinciis, ſumma cum integritate, ſancteque Lucenſem Eccleſiam adminiſtravit. Ad colendam Sedem Apoſtolicam, ad promovendam Gregis Dominici ſalutem, & ad tuendam R. Pontificis Majeſtatem totis viribus ſemper incubuit. Extant ejuſdem Commentarii quinque annorum geſta praecipua Pii II. continentes, & Epiſtolae plurimae, quibus ſenatoriae prudentiae, & Chriſtianae ſeveritatis gloriam perpolitae orationis laudi anteferre viſus eſt. Sed ſiquid minus latinum eſt in egregiis operibus, ſententiarum gravitate abunde compenſatur. Vivere deſiit apud Volſinios, quo ruſticatum conceſſerat. Corpus in Urbem relatum in templo S. Auguſtini ſepultum eſt.

OLIVERIUS CARAFA NEAPOLITANUS

PATRIAE SUAE ARCHIEPISCOPUS

A PAULO II. AN. MCCCCLXVII. CR. PR. CARD.

TIT. SS. PETRI, ET MARCELLINI,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE 20. JANUARII 1511.

NOn tam majorum ſplendore, quam virtute ſua, & omni genere doctrinae, praeſertim Juris utriuſque clarus, Neapolitanae Eccleſiae Archiepiſcopus a Pio II., & a Ferdinando Rege Sacri Regii Conſilii Praeſes renunciatur. Hujus precibus Cardinalatus honore auctus, claſſi maritimae, quam adverſus Turcas Sixtus IV., Ferdinandus, & Veneti inſtruxerant, Pontificius Legatus, ac dux praefectus, Smyrnam occupavit, in Sataliae Urbis Africae portum vi irrupit, ferreamque catenam inde extraxit, quam ſuper valvas Vaticanae Baſilicae ſuſpendit. Beatricem Ferdinandi Regis filiam Mathiae Corvini Hungariae Regis uxorem Legatus a Latere coronavit, & eam uſque in Hungariam comitatus, a Rege honorificentiſſime exceptus eſt. Bellum inter Pontificem, & Ferdinandum exortum Oliverius multis exantlatis laboribus compoſuit, & pacem Italiae reſtituit. Illuſtria praecipue Romae, & Neapoli cum in Templis, tum in publicis, & privatis aedificiis reliquit munificentiae ſuae monumenta. Vix ullus ea aetate auctor alicujus nominis fuit, qui non ſcripta, & libros ſuos Oliverio tamquam literarum patrono, ac parenti nuncuparet. Obiit annis, & gloria rerum praeclare geſtarum cumulatus. Jacet ad Minervam in ſacello S. Thomae Doctoris Angelici.

AUXIAS DE PODIO VALENTINUS

ARCHIEPISCOPUS MONTIS-REGALIS IN SICILIA

A SIXTO IV. AN. MCCCCLXXIII. CR. PR. CARD. TIT. SANCTAE SABINAE.

OBIIT ROMAE 7. SEPTEMBRIS 1483.

SAnctitate, & doctrina, generis claritatem reddidit illuſtriorem. Joannis II. Aragoniae Regis a conſiliis, varias Legationes ejus nomine per Hiſpaniam adminiſtravit. Montis Regalis in Sicilia Archiepiſcopus, Monachorum diſciplinam inſtauravit. Urbi praefuit, & Vice-cancellarii munus geſſit, quibus gradibus ad ſacrae Purpurae decus aſcendit. Legatus Apoſtolicus Fridericum III. Imperatorem, Hungariae, Bohemiae, & Poloniae Reges, alioſque Principes ad ſuſcipiendum in Turcas bellum excitavit. Romam reverſus ſuum S. Sabinae Titulum Sacerdotiis, aedificiis, & redditibus exornavit. Clara ingenia domi aluit, literarum cultor, & doctorum virorum Mecoenas, quorum plures inopia preſſos e tenebris in lucem vendicavit. Tanta uſus eſt liberalitate, ut aliis ſublevandis, aere ſe alieno ſaepe gravaret. Facultates, ſiquae mortuo ſupereſſent, teſtamento juſſit diſtribui in pauperes, docens, quo uſu Eccleſiaſticae opes ſint expendendae. Nobili ſepulchro conditus eſt in aede S. Sabinae.

GEORGIUS COSTA LUSITANUS

ARCHIEPISCOPUS ULYSSIPONEN.

A SIXTO IV. AN. MCCCCLXXVI. CR. PR. CARD.

TIT. SS. PETRI, ET MARCELLINI,

DEINDE EPISCOPUS PORTUEN.

OBIIT ROMAE 19. SEPTEMBRIS 1508.

DOctrina, pietate, ac prudentia clarus ex infimo loco in altiſſimum dignitatis gradum evectus eſt. Alphonſi IV. Luſitaniae Regis a confeſſionibus, & conſiliis ita ſe probe, & ſapienter geſſit, ut ejuſdem Regis precibus Purpura decoraretur. Ad Venetos, alioſque Italiae Principes Apoſtolicae Sedis Legatus pro pace procuranda, eam inter Rempublicam, & Ferrariae Ducem compoſuit. Legatione quoque Innocentii VIII. juſſu functus eſt ad excipiendum ſacrae Lanceae ferrum a Bajazethe Turcarum tyranno ad Pontificem miſſum, illudque cum Cardinali Juliano de Ruvere Narnia Romam detulit. Sedente Julio II. cui cariſſimus fuit, annum agens ſecundum ſupra centeſimum diem obiit, fine non abſimili longae vitae pie, integreque traductae. Monachi Ciſtercienſes Georgium inter ſuos recenſent, nixi non inanibus argumentis. In tumulo, quem ſibi vivens poſuerat, requieſcit in aede S. Mariae de Populo, quam multis, magniſque muneribus exornavit.

JOANNES BAPTISTA MILLINUS ROMANUS

EPISCOPUS URBINAT.

A SIXTO IV. AN. MCCCCLXXVI. CR. PR. CARD.

TIT. SS. NEREI ET ACHILLEI.

OBIIT ROMAE 24. JULII 1478.

UTriuſque Juris Conſultus, praecipuis Aulae Romanae perfunctus muneribus, de Chriſtiana Republica, de Sede Apoſtolica, & Romana curia optime meritus eſt. Vir antiquiſſimis moribus praeditus, & priſcam gravitatem humanitate temperans. Interfecto Joanne Galeatio Mediolani Duce, graviſſimaque inter ejus fratres, & filios hinc orta diſſenſione, Millinus juſſu Pontificis in Inſubriam profectus, tanta auctoritate, & gratia valuit, ut & eorum domeſticas componeret diſcordias, & Genuam, quae a Duce defecerat, ſuo conſilio in priſtinam fidem reduceret. Tanti Cardinalis digniſſimus praeco extitit, ejuſdem benignitatis, & liberalitatis particeps in ſumma calamitate ſub Paulo II. conſtitutus Platina, qui in ejus vita, hoc a Deo immortali exoptandum eſſe dicit, ut in tanta temporum perturbatione, Antiſtitem aliquem Cardinali Millino perſimilem concederet, ne omnino flagitiis improborum boni periclitarentur. Laetitiam Urbis in Creatione Cardinalis Millini aequavit luctus in ejus obitu. Requieſcit ad S. Mariam de Populo in Sacello Sancti Nicolai a ſe extructo.

PETRUS DE FUXIO JUNIOR

EPISCOPUS VENETEN.

A SIXTO IV. AN. MCCCCLXXVI. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI SIXTI.

OBIIT ROMAE 17. AUGUSTI 1490.

EX Regio Cantabrorum ſanguine, filius quippe fuit Joannis Comitis Fuxienſis, & Eleonorae Aragoniae, ad quam Regnum Navarrae mortuo Joanne Aragonio devolutum eſt, Frater Gaſtonis, qui adoleſcens comparatus eſt ſummis quibuſque Ducibus. Petrus mitioribus ſtudiis addictus primum ſub diſciplina Petri Senioris Cardinalis de Fuxio, deinde in praecipuis Italiae Academiis animum liberalibus artibus, ac ſcientiis exornavit. Romae orationem habuit ad Paulum II., & Purpuratos Patres, luculentum ingenii, ac doctrinae ſuae teſtimonium. Inter Cardinales adſcriptus totus fuit in Eccleſiaſticis rebus procurandis, & in commiſſis ſibi Sacerdotiis adminiſtrandis. Galliae, & Navarrae Reges conſanguineos ſuos ab armis ad concordiam revocavit, & Brittaniae Principem Galliae Regi conciliavit. Franciſco Phoebo fratris ſui filio, quem educaverat, Regemque Navarrae unxerat, per venenum ſublato, reverſus eſt Petrus in Navarram, inteſtinis motibus penè convulſam, & prudentia & auctoritate Magnates ad extrema omnia paratos brevi compoſuit, ac reconciliavit. Romam reverſus obiit vitae Eccleſiaſticae norma, & auctor pacis nuncupatus. Jacet apud Auguſtinianos.

FR. GABRIEL VERONENSIS

ORDINIS FRATRUM MINORUM OBSERVANTIUM

EPISCOPUS AGRIEN.

A SIXTO IV. ANNO MCCCCLXXVII. CR. PR. CARD.
TIT. SS. SERGII, ET BACCHI.

OBIIT ROMAE 27. SEPTEMBRIS 1483.

EX Comitum Rangoniorum Sanguine, ſed non legitimo toro in agro Veronenſi natus, Seraphicam Religionem amplexus eſt, factuſque inſignis Theologus, in Hungariam cum S. Joanne de Capiſtrano ſe contulit, ejuſque diſciplinam, & vitam imitatus, Auſtriae Provinciae Vicarius praefuit, & in Huſſitarum haereſim late per Bohemiam, & vicinas Regiones graſſantem Inquiſitor a Pio II. inſtitutus eſt. Matthiae Hungariae Regis a conſiliis ſaepe ejus nomine ad Romanus Pontifices, & ad Principes Legationes ſuſcepit. In bello contra Polonos, & Bohemos Matthiae individuus comes magna ex parte auctor fuit rei bene geſtae. Pacem inter Fridericum Imperatorem, & Matthiam e ſuggeſtu pronunciavit. Rogante eodem Matthia, cum multa alia pro Sede Apoſtolica preclare geſſiſſet, in Cardinalium Collegium cooptatur. Legationis munere functus eſt ad Regem Neapolis, ut eum ad arma contra Turcas excitaret. Saeviente bello inter Matthiam ex una parte, & Caſimirum Poloniae, & Uladislaum Bohemiae Reges ex altera, Gabriel Legatus a Pontifice inſtituitur ad procurandam pacem, quod ſtrenuae praeſtitit. Ea fuit ejus opera in publica Chriſtianorum, & privata Sedis Apoſtolicae cauſa, ut illum dexteritate ingenii, maturitate conſilii, morum gravitate, doctrina, & pietate apprime ornatum omnes venerarentur. Sepultus eſt ad Aram-caeli in ſacello a ſe condito in honorem Sancti Bonaventurae.

FR. ELIAS BORDEILLIUS GALLUS

ORDINIS FRATRUM MINORUM

ARCHIEPISCOPUS TURON.

A SIXTO IV. ANNO MCCCCLXXXIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. LUCIAE IN SILICE.

OBIIT APUD CASTRUM ARTANIAE IN TURONIB. 5. JULII 1484.

Paterna domo Vicecomitum de Bordeilles relicta pene puer evolavit ad Fratres Minores, apud quos cum scientias didicisset, Verbique Dei eximiis praeco evasisset, reluctans ad Episcopatum Petragoricensem promotus est. Habitum, non mores Religiosi viri mutavit, omnibus non Episcopi solum, sed & Parochi muneribus perpetuo functus. Ad Archiepiscopatum Turonensem translatus dignitatis incrementum contulit ad augendam, ornandamque Ecclesiae libertatem. Nam ejus violatorem Ludovicum XI., cui a Confessionibus erat, humiliter quidem, sed fortiter reprehendit, ac tractatum edidit contra Pragmaticam Sanctionem, quam non modo Ecclesiae, sed etiam Regni juribus magnopere adversantem ostendit. Virum de Ecclesia tam bene meritum Sixtus IV. Cardinalem creavit, quam dignitatem, qui in aliis maximi semper fecit, sibi collatam nullo laetitiae, neque mutati animi signo accepit, raroque prae humilitate, ejus insignibus usus est. Floruit amicitia S. Francisci de Paula, cujus virtutes imitatus magnam sanctitatis famam consequutus est. Post mortem claruit miraculis, & in Martyrologio FF. Minorum Beati nomine commemoratur.

ASCANIUS MARIA SFORTIA VICECOMES

A SIXTO IV. ANNO MCCCCLXXXIV. CR. DIAC. CARD.

TIT. SS. VITI, ET MODESTI

OBIIT ROMAE 28. MAJI 1505.

FRancifci Mediolani Ducis, & Blanchae Vicecomitis filius, commendatione Ludovici Mori fratris, qui filiam Hieronymo Riario Sixti propinquo in matrimonium collocârat, Cardinalis eft creatus praeftantis ingenii, acrifque judicii juvenis. Quem honorem ob ingentes, quas & a patre acceperat opes, & prima illi Sacerdotia fuppeditabant, ita geffit, ut ampliffimae dignitatis fplendorem cultu vitae, ac plane Regia in omni genere magnificentia longe anteierit. Quae tamen in eo confpectior, gratiorque in vulgus erat, quod fine faftu, ac fuperbia exercebatur: cum ipfe officiis in bonos, atque virtute praeditos, humanitate in omnes, domo maxime hofpitali, egenifque perbenigna Senatorii muneris partes egregie tueretur; unde inter Ordinis fui Principes fummae effet potentiae. Hac tamen male abufus eft in Comitiis, quae poft Innocentii VIII. mortem funt habita, in quibus haud dubie magnis praemiis, pollicitationibufque corruptus, omnibus ftudiis connixus eft, ut Rodericus Borgia P. M. renunciaretur; qui brevi Afcanio poenitendi occafionem dedit. Nam confuluit, favitque Ludovico XII. Regi Galliae Mediolanum bello repetenti, a quo Morus, & Afcanius victi, & capti in Galliam ducti funt. Morus ibidem obiit; Afcanius vero fortiter per triennium tolerata captivitate, data reditus fide, ad Comitia mortem Alexandri VI. fubfequuta dimiffus eft. Oftenfus eft terris Pius III. Datus fucceffor ex Cardinalibus ille, quo cum Sfortia pro temporum, & rerum conditione perfaepe contenderat, Julius II. Hic parem Pontificiae dignitati animum fumens, Afcanium, Rege fruftra revocante, Romae liberum effe juffit, indignum judicans, R. E. Cardinalem captivum in aliena poteftate haberi: ac defunctum marmoreo Monumento in Templo S. M. de Populo honeftavit, cum hac memoratu digna fepulchrali Infcriptione.

Afcanio. M. Sfortiae .... In. fecundis. rebus. moderato. in adverfis. fummo. viro. Julius II. P. M. virtutum. memor. honeftiffimarum. contentionum. oblitus. Sacello. a. fundamentis. erecto. pofuit. MDV.

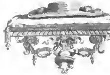
ARDICINUS DE PORTA JUNIOR NOVARIEN.

EPISCOPUS ALERIEN.

AB INNOCENTIO VIII. AN. MCCCCLXXXIX. CR. PR. CARD. TIT. SS. JOANNIS, ET PAULI.

OBIIT ROMAE 3. FEBRUARII 1493.

A Teneris annis ad pietatem, ac literas ita incubuit, ut pene adolescens Patriae Episcopus ab omnibus Ordinibus postularetur. Cum Florentiae Vicarium Archiepiscopi ageret, Pauli II. pronunciatum in Florentinos Interdictum, ceteris ob Principum Civitatis potentiam ne hiscere quidem audentibus, spreto capitis periculo pronunciavit, ac dignitatem Romani Pontificis, sacrique Senatus auctoritatem tutatus est. Nuncii Apostolici munere functus, inter Fridericum III. Caesarem, & Matthiam Corvinum Pannoniae Regem, quod multi antea frustra tentaverant, atrox, diuturnumque bellum extinxit, diffidentiumque animos pacis vinculo sociavit. Ornatus Purpura vitam duxit Monacho, quam Cardinali similiorem. Domus enim ejus veluti Coenobium fuit, in quo omnia Regularis disciplinae instituta observarentur. Id fervido animo non satis esse reputans, obtenta a Pontifice licentia ad Camaldulenses Eremitas proficiscitur. Aegre autem ferentibus Patribus, quod sacri Collegii auctoritatem tanta in re contemnere visus fuisset, ab Innocentio Romam revocatus, sacri Senatus censurae humiliter se submisit, nec multo post, ut semper vixerat, sancte obivit, scriptis heredibus familiaribus suis, qui monumentum Hero rari exempli, in Vaticana Basilica posuerunt.

ANTONIOTTUS PALLAVICINUS JANUENSIS

PATRIAE SUAE ARCHIEPISCOPUS

AB INNOCENTIO VIII. AN. MCCCCLXXXIX. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE ANASTASIAE,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT ROMAE 10. SEPTEMBRIS 1507.

GRavitas, prudentia, consilium, integritas in Pallavicino ita eluxerunt, ut in sacrum Collegium adlectus, amplissimis Legationibus cohonestaretur. Romae praefuit, cum Alexander VI. Caroli VIII. Regis ex Neapolitano Regno in Galliam redeuntis conspectum declinavit. A Julio II. ad Ludovicum XII. Galliae, & ad Ferdinandum Hispaniae Reges, qui Savonae convenerant, mittitur, ut pacem inter eos componeret, & foedus Pontificio nomine iniret adversus Venetos, qui Ravennam, & Faventiam occupabant. Legatum tanti nominis Reges perhonorifice acceptum, medium incedere, & Regiae pariter mensae assidere admirabili venerationis in Sacerdotium exemplo voluerunt. Vir omni virtutum genere ornatus, atque in dicenda sententia liber, & imperterritus, ubi maxime divinus honor, & Sedis Apostolicae decus ageretur. Sepulchrum sibi condiderat in Basilica Vaticana, ex qua translatus ad S. Mariam de Populo, conditus est cum fratris sui filio Joanne Baptista Cardinali Pallavicino.

FR. PETRUS AUBUSSONIUS GALLUS

EQUITUM RHODIENSIUM MAGNUS MAGISTER

AB INNOCENTIO VIII. AN. MCCCCLXXXIX. CR. DIAC. CARD. TIT. SANCTI HADRIANI.

OBIIT RHODI 30. JULII 1503.

CLarus Majorum imaginibus ſub Sigiſmundo Impetatore in Hungaria adverſus Turcas prima militiae rudimenta poſuit. A Carolo VII. Francorum Rege arduis in negotiis adhibitus ſummam prudentiae, ac diligentiae laudem apud eum conſcquutus eſt. Adſcriptus Equitum Rhodiorum Ordini ad varios Principes mittitur pro colligendis pecuniis ad defendendam Rhodum ab Turcarum irruptionibus. Equitum Magnus Magiſter renunciatus pacis nova foedera cum Aegyptio Sultano inivit, ac inducias triginta annorum eum Tunetano tyranno conſtituit. Mahumetem II. Rhodum ingenti Claſſe oppugnantem ſuſtinuit, & obſidione in tres menſes producta, abire infecta re coegit. Zizimum a fratre Bajazethe Mahumetis ſucceſſore in praelio victum, ac profugum excepit, miſitque ad Ludovicum XI. Galliae Regem, hic ad Innocentium VIII. Petrus ſacra Purpura ornatus, totius Aſiae Legatus de Latere declaratur. Statuta Ordinis Hieroſolymitani in optimam formam redegit. Sacra ornatus Toga, militare Sagum non depoſuit, & Vaticano Senatore, & magnanimo Duce digna patravit facinora. Chriſtianae Reipublicae bono, ac Dei gloria nihil antiquis habuit ad ultimam uſque ſenectutem. Optimo Principi ſuo ſancte vita functo ſumma utriuſque dignitatis pompa, veriſque lacrimis parentavit Rhodus, brevi heu! diſpari domino dominanda. Nam poſt novemdecim annos Summo Pontifice Hadriano VI. ſub jugum Turcarum miſſa eſt.

BERNARDINUS CARAVAJALIS HISPANUS

AB ALEXANDRO VI. AN. MCCCCXCIII. CR. PR. CARD.
TIT. SS. PETRI, ET MARCELLINI,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE 16. DECEMBRIS 1523.

HIſpanici Legati munere fungens apud Sanctam Sedem, in numerum Cardinalium adſcitus eſt. Apoſtolicae Sedis Legatus, Maximilianum I. Romanorum Regem Italiam ingredientem excepit. Alias etiam Legationes pro Republica Chriſtiana cum per Campaniam, tum ad Germaniae populos integre, ſapienterque obivit. A Julio II., cujus bellicoſum ingenium oderat, inconſulto deficiens, cum aliis quatuor Sacri Collegii Patribus in Caeſaris Maximiliani, & Ludovici XII. Francorum Regis gratiam, coacto Piſis contra eum conciliabulo, poſtea Mediolani, ac demum Lugduni interfuit, magno ſibi labore aerumnas comparando. Eum Julius cum ſociis anathemate percuſſum, cunctis honoribus ſpoliavit. Quibus poſtea ejurato ſchiſmate, a Leone X. in gratiam receptus, reſtitutus eſt. Doctrina & eruditione ſingulari praeſtitit, proſpera fortuna moderate, adverſa conſtanter uſus. S. Crucis in Hieruſalem Baſilicam, cujus Titulum obtinuerat, ſqualore, & vetuſtate deformatam aere ſuo reſtituit. Obiit ſacri Collegii Decanus, in eaque ſepultus eſt.

HIPPOLYTUS ESTENSIS

ARCHIEPISCOPUS STRIGONIEN.

AB ALEXANDRO VI. AN. MCCCCXCIII. CR. DIAC. CARD. TIT. SANCTAE LUCIAE IN SILICE.

OBIIT FERRARIAE 3. SEPTEMBRIS 1520.

HErculis I. Ferrariae Ducis, & Eleonorae sororis Ferdinandi Neapolis Regis filius, rogante matertera Beatrice Matthiae Hungariae Regis uxore, octennis ad Strigoniensem Ecclesiam promotus in Pannoniam statim contendit, ac Rege ipso magistro regendorum populorum, & militaris artis praecepta didicit. Literarum quoque studia diligenter coluit, ac modestia, humanitate, & morum elegantia Hungarorum sibi amorem, ac venerationem conciliavit. Anno aetatis decimoquinto ab Alexandro VI. in Vaticanum Senatum adscriptus est, & Mediolani designatus Antistes, aliisque in Italia, & in Gallia amplissimis auctus Sacerdotiis. Praeditus fuit admirabili prudentia in rebus arduis tractandis, ab omnibus Europae Regibus, & praesertim a Maximiliano Augusto, cujus Vicarius in Italia fuit, maximo in pretio habitus. Ludovici XII. Galliae Regis bellum in Insubria gerentis secretioribus consiliis interfuit. Profectus in Galliam, cum conciliabulum contra Julium II. pararetur, non prece, non ulla arte contra Pontificem excitari potuit, sed dexteritate cum Julio Pontifici, tum Ludovico Regi ita satisfecit, ut suum uterque fuisse arbitraretur. Pannoniam Uladislao Rege repetens, discordias in Nobilitate ortas sedavit. Cum Leo X. Bononiam, colloquium cum Francisco Gallorum Rege habiturus se contulisset, Hippolytus, & Sanseverinas primi Diaconi Cardinales Regem medium excipientes in conspectum Leonis deduxere. Bonam Sfortiam neptem suam Sigismundo Poloniae Regi desponsatam, in Poloniam deduxit, & a Proceribus, ac Rege ipso vinci se magnificentia non passus est. Paulo post reditum in Italiam e vivis excessit, & Ferraria Principem omnium, quos aetas illa tulit, humanissimum, ac beneficentissimum ingenti luctu deflevit.

DOMINICUS GRIMANUS VENETUS

AB ALEXANDRO VI. AN. MCCCCXCIII. CR. DIAC. CARD. TIT. S. NICOLAI INTER IMAGINES,

MOX PR. CARD. S. MARCI,

DEINDE EPISCOPUS PORTUENSIS.

OBIIT ROMAE 27. AUGUSTI 1523.

VIrtute, ac scientia celebris, Patriarchatum Aquilejensem magna prudentia, zelo, & integritate administravit. Ejus pietas in parentem Antonium Grimanum commendatur, insigni apud posteros documento. Huic enim post abrogatum Imperium ob rem ad Naupactum contra Turcas minus feliciter, quam fideliter gestam Venetias revocato, filius juxta carcerem occurrit, eumque complexus, ac perfundens lacrimis: *Ego*, inquit, *pro te, pater, tuaque salute, in publica me vincula conjiciam, nec prius exolvi me iis patiar, quam audiero, te publico judicio absolutum*. Inter haec, compedum pondera, ut scalas carceris conscendentem patrem minus gravarent, Cardinalis sacratis manibus sustentabat. Divulsus inde ab eo ministrorum opera, precibus, & lacrimis contendebat, ut se filium captivo patri ad solatium adjungerent: *Dignum enim suo obsequio esse, qui sibi vitam, & unde viveret, dedisset*. Non multo post, cum Antonius exilio multatus Romam ad filium advolasset, sic ab eo exceptus est, ut eum exilii sui non taederet. Filio autem satagente, & clarescente in dies innocentia patris, singulari exemplo honoribus restitutus, Dux Reipublicae creatus est post obitum Leonardi Lauretani. Pietati pares in Dominico fuerunt reliquae virtutes. Bonorum, ac literatorum virorum patronus, nullos domi aluit, qui non insigni aliqua virtute, aut scientia praestarent. Bibliothecam comparavit octo millibus selectorum voluminum, quam Coenobio S. Antonii Venetiarum testamento legavit. Eum Romani Pontifices plurimi aestimaverunt, & praesertim Leo X., & Hadrianus VI., qui aegrotantem saepe invisit, & vita functum luxit. Depositus est in Titulo Pammachii.

GEORGIUS AMBOSIUS GALLUS

ARCHIEPISCOPUS ROTHOMAGEN.

AB ALEXANDRO VI. AN. MCCCCXCVIII. CR. PR. CARD. TIT. SANCTI SIXTI.

OBIIT LUGDUNI 25. MAJI 1510.

INgenio, & prudentia singulari ornatus, ad plures Ecclesias pro meritis, ac more temporis promotus, ceteris relictis uno Rothomagensi Archiepiscopatu contentus fuit, Sacrorum Canonum legem sequutus, uni sponsae unum virum decernentium. Ludovici XII, ac Regni Gallicani velut oraculum, adscriptus est Purpuratis Patribus, delatis ad eum per Caesarem Borgiam dignitatis insignibus. Ejus praesertim suasione reducta est in potestatem Regis Insubria, cujus Prorex, Regiique exercitus supremus Dux renunciatus, Italicarum rerum pace, belloque arbiter est habitus, & Mediolanum toto triduo insomnis a direptione militum liberavit. Legatione Gallica, & Avenionensi summa integritate functus est. Religiosas Mendicantium familias a primaevo Instituto desciscentes in ordinem redegit. Civitatem, Ecclesiam, & Dioecesim suam Rothomagen. sanctis decretis, praeclarisque beneficiis decoravit. Primarius Regni Minister ita se gessit, ut non hebes quidem illi ad gloriam sensus, sed cupiditas christiana pietate temperata inter moderationis fines contineretur. Erant sine avaritia mores, victus facilis, comitatus sine magna pompa, sincera mens, nitidum ingenium. Miseris sublevandis perpetuo incubuit, optime de Ecclesia meritus, ac de Rege Ludovico XII., qui ejus opera, & consiliis usus non adulatorio nomine Pater Patriae appellatus est. Rothomagi turrim pulcherrimam aedificavit, in qua mirabilem nolam appendit nomine suo dictam, pondere quadraginta fere millium librarum. In aede sua metropolitana magnificentissimo sepulchro conditus est.

THOMAS BACOCIUS HUNGARUS

ARCHIEPISCOPUS STRIGONIENSIS

AB ALEXANDRO VI. ANNO MD. CR. PR. CARDINALIS TIT. SS. SILVESTRI, ET MARTINI IN MONTIBUS.

OBIIT IN HUNGARIA 11. JUNII 1521.

HUmili loco in Hungaria natus a puero in Italia educatus Bononiae, & Ferrariae ſtudiis literarum operam dedit. Cardinalis Hyppoliti Eſtenſis a ſecretis fundamenta jecit illuſtrioris fortunae. Tanta enim deinde polluit auctoritate, ut Hungariae Regis Cancellarius, hinc Archiepiſcopus Strigonien. & Regni Adminiſter conſtitueretur. In Senatum Cardinalium Uladislai Regis, & Reipublicae Venetae precibus adlectus, a Julio II. Romam accitus eſt, ut contra conventum Piſanum decertaret, Hungaroſque in Romani Pontificis obedientia contineret. A Leone X. Crucem, ſacrae militiae ſignum, contra Turcas impetravit. Qua publicata, ingens illico exercitus coaluit, qui Turcico bello omiſſo, contra Optimates Hungariae conſpiravit: verum fatale diſſidium Thomas prudenter extinxit. Claruit Legationibus per ſeptentrionalia Regna ſumma cum laude adminiſtratis. Leoni X. adjumento fuit ad pacem inter Chriſtianos Principes firmandam. Defuncto Uladislao, cum imbecillis eſset Ludovici ejus filii aetas ad regendos populos, omnia ipſe difficillimis temporibus prudenter, tranquilleque ex Pontificis voluntate adminiſtravit. Continent ejus laudes datae ad eum Leonis X. Epiſtolae.

NICOLAUS DE FLISCO JANUEN.

EPISCOPUS FOROJULIEN.

AB ALEXANDRO VI. AN. MDIII. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE PRISCAE,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE 14. JUNII 1524.

MEritis ſuis magis, quam Ludovici XII. Galliae Regis rogatu ad Purpuram evectus, Pontificiae Legationis munere in Liguria, & in Gallia functus eſt. Vir ſanctiſſimis moribus, conſtans Jurium Eccleſiae propugnator, ac nullas pro iis tuendis magnorum virorum offenſiones ſubire veritus, ipſi Alexandro, quem timebant omnes, ſaepe ut res poſcebat, refragatus eſt: a quo nihilominus in aeſtimatione habitus, demonſtravit non poſſe bonum civem non benemereri apud Principem etiam non bonum. Qua perpetua vitae integritate, ac meritorum gradibus, cum ad ſummum auctoritatis, & aeſtimationis locum conſcendiſſet, in Pontificiis Comitiis poſt Leonis X. obitum habitis, de anteacta vita judicium clariſſimo exemplo confirmavit. Nam cum magna ſuffragiorum pars in illum inclinaret, & nonnulli inſinuarent, ut reliquas largitionibus ad ſe alliceret, ingentem pecuniam ea de cauſa collectam, atque paratam affirmantes; Vir integer foediſsimam rem abominatus, neſaria ſuadentes gravi objurgatione ab ſe repulit, docens virum probum, nullo emolumento, quod nefas ſit, unquam admiſſurum. Didicerat quippe a Majoribus ſuis Innocentio IV, & Hadriano V, quibus gradibus ad Petri Solium aſcenderetur, nempe integritate, fide, religione. Obiit pientiſſime Decanus Sacri Collegii, non multo ante Urbis direptionem, & in aede S. Mariae de Populo tumulatus eſt.

FRANCISCUS XIMENIUS HISPANUS

ORDINIS FRATRUM MINORUM

ARCHIEPISCOPUS TOLETANUS

A JULIO II. ANNO MDVII. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SANCTAE SABINAE.

CBIIT APUD AQUILERAM 6. NOVEMBRIS 1517.

NObiſi, vetuſtaque familia natus, ſtudiorum peracto curriculo Romam contendit, ubi ſe in cauſis forenſibus aliquandiu exercuit. In Hiſpaniam reverſus negotiorum ſtrepitus fugiens Sancti Franciſci Inſtitutum amplexus eſt, & tot, tamque praeclara pietatis documenta dedit, ut brevi maximam de ſe ſanctiſſimi viri opiniorem excitaret. Ab eo honorum, ae dignitatum contemtore Iſabella Caſtellae Regina aegre impetravit, ut ſibi a Confeſſioninibus eſſet, regimenque Toletanae Eccleſiae ſuſciperet. Eo in munere Pontificiam dignitatem cum Sancti Franciſci humilitate conjungere ſibi propoſuit. Verum cum neglectam nimis, ac prope nullam familiam, nullum ornatum, nullum ſplendorem praeſeferre videretur, non modo Regum hortatu, ſed Romani Pontificis imperio omnia conditioni ſuae convenientia adhibere coactus eſt. Foris itaque ſplendidus, intus ſeverae Regulae ad ultimum uſque ſpiritum obſervantiſſimus fuit, legeſque ſanctiſſimas Clero, & populo praeſcripſit: Complutenſem Academiam auxit, & ornavit. Ne priſcorum Hiſpanorum Ritus miraculorum teſtimoniis comprobati in deſuetudinem abirent, illos reſtituendos ſuſcepit, libroſque omnes, quibus ſacra, ut dicunt, Moz-arabum continentur, Gothicis caracteribus conſcriptos, noſtris reddi, typiſque excudi curavit. Bibliorum quatuor linguarum editio, ſummo ejuſdem ſtudio, magniſque impenſis perfecta eſt. Maurorum Granatenſium Converſionem ceteris deſperatam vir magnanimi zeli aggreſſus ad exitum perduxit. Inſtructa aere ſuo claſſe ad Africae litora appulit, atque Oranum urbem Maurorum opulentiſſimam expugnavit. Defuncto Ferdinando Regnum adminiſtravit, pacatumque tradidit Carolo Auſtriaco adoleſcenti, cui exemplis ſuis imperandi artes deſignavit. Magnae virtutes, & res preclare geſtae Ximenio Magni Cardinalis cognomen fecerunt.

MATTHAEUS SCHINER HELVETIUS

EPISCOPUS SEDUNEN.

A JULIO II. AN. MDXI. CR. PR. CARDINALIS TIT. S. PUDENTIANAE.

OBIIT ROMAE 2. DECEMBRIS 1522.

HUmili loco natus, scientiis, omnique pene rerum humanarum cognitione illustre sibi nomen comparavit. Episcopus Sedunensis creatus, cum magna apud contribules suos auctoritate polleret, Julio II. adversus Ludovicum XII. Galliae Regem ab Helvetiis opem imploranti praesto fuit, egregiamque operam sic praestitit, ut & merito suo, & in gratiam gentis suae Purpura honestaretur. Leonem X. pro recipienda Parma, & Placentia bellum moventem mirifice juvit, & Mediolanum ab jugo Transalpino liberavit. S. Sedis Legationes obivit apud gentem suam, & apud Maximilianum Imperatorem: tum in universa Germania, deinde in universa Italia. Vir inter primos Imperatores aeque numerandus, atque inter bonos Pontifices, qui utramque populorum salutem paterne, feliciterque curavit, & confirmavit. Leo X. illum appellat virum ornatum summis, praestantissimisque virtutibus, & Franciscus Galliae Rex testatus est, plus sibi sumtus, atque periculi unius Cardinalis Sedunensis facundiam attulisse, quam omnes Helvetiorum phalanges. Situs est in Templo S. Mariae Nationis Teutonicae.

MATTHAEUS LANGIUS GERMANUS

EPISCOPUS GURCEN.

A JULIO II. ANNO MDXI. CR. DIAC. CARDINALIS TIT. S. ANGELI IN FORO PISCIUM,

DEINDE EPISCOPUS ALBANEN.

OBIIT SALISBURGI 30. MARTII 1540.

QUamquam paternae familiae Welemburgicae titulis clariſſimus eſſet, tamen Cardinalis Gurcenſis, ab Eccleſia, cui praefuit, nuncupatus, ſingulari prudentia & doctrina ornatus, beneficus, & maxime hoſpitalis, de infimis pariter, ac ſummis benemereri ſtuduit. Maximiliani Caeſaris opera Salisburgenſis Archiepiſcopus renuntiatus, Orator ad Uladislaum, Ludovicum, & Sigiſmundum Hungariae, Bohemiae, & Poloniae Reges perrexit, ut foedus inter eos conjungeret, remque ex ſententia perfecit. Ad Julium II. pro jungendo eodem foedere miſſus a Maximiliano, Pontifici ejus obſequia, aut, ut ajunt, obedientiam exhibuit. Sedente Leone X., ei Caeſareo in Italia Vicario Romam venienti iidem honores decreti ſunt, qui Regi, vel Regis primogenito filio praeſtari conſueverunt. Praeclara, & multa aedificia, praeſertim in Arce Salisburgenſi conſtruxit, eamque Eccleſiam, quam ſumma prudentia rexit, magnis muneribus cumulavit. Illum idcirco magnis laudibus clariſſimi ejuſdem temporis Authores merito celebraverunt.

A Gramignani fe

LAURENTIUS CAMPEGIUS BONONIENSIS

EPISCOPUS FELTREN.

A LEONE X. ANNO MDXVII. CR. PR. CARD. TIT. SANCTAE ANASTASIAE,

DEINDE EPISCOPUS SABINENSIS.

OBIIT ROMAE 25. JULII 1539.

Virum Civilis ſcientiae gloria clarum Julius II. inter Rotae Auditores adlegit. Eo tempore Cardinales quidam a Julio receſſerant, & Maximiliani Caeſaris, ac Ludovici XII. Galliae Regis ſtudiis ſubnixi Concilium injuſſu ejus Piſas indixerant. Quare cum Julius opportunum hominem quaereret, quem Nuncium ad Caeſarem ſuper tanto negocio mitteret, neminem habuit, quem Laurentio anteſerret. Quam Legationem, quamquam ex omni parte impeditam, & lubricam, ſolertia, & dexteritate ingenii ita geſſit, ut proſpere conſecerit. Sedente Leone X. apud Maximilianum Ducem Mediolani effecit, ut Parma, & Placentia ad ditionem Eccleſiae redirent. Ad Caeſarem II.° Nuncius, eumdem, & Uladislaum Hungariae Regem conciliavit, percuſſoque inter eos foedere, adverſus Turcas eorum vires convertit. Mox cum Leo conſtituiſſet eodem modo alios Reges Chriſtianos cum Caeſare ſociare, Laurentium, quem ex Germania redeuntem Cardinalem renuntiaverat, ad Henricum VIII. Angliae Regem Legatum deſtinavit. Hac occaſione Cleri Anglicani diſciplinam conſuetudine depravatam corrigere, ac ad priſtinos mores revocare ſategit. A Clemente VII. Eccleſiae Bononienſi praeficitur, & Legatus III.° in Germaniam declaratur, ad Lutheranam haereſim compeſcendam. Conventui Norimbergenſi interſuit, deinde Ratisponenſi, in quo amplam illam conſtitutionem pro Cleri Germanici reformatione promulgavit. In Angliam II.° ad Henricum, divortium a Catharina Conjuge meditantem ablegatur, datus Judex in tanta cauſa. Deſperata concordia redivit Bononiam. Huc Clemens conceſſerat ad coronam Carolo V. Romanorum Regi imponendam, cui in Germaniam redeunti Laurentius Legatus Apoſtolicus additur, qui Conventui Auguſtano, pro Fide Catholica praeeſſet. A Paulo III. Legatus cum duobus Cardinalibus ad inchoandum Vicentiae Concilium pronunciatur, quo in aliud tempus prorogato, ad Curiam rediit, ubi pietatis operibus intentus vitae finem impoſuit. Vir magnus, acer, ſeculo ſuo celeberrimus, & per omnia ſequentia memorandus.

SCARAMUTIA TRIVULTIUS

EPISCOPUS COMEN.

A LEONE X. AN. MDXVII. CR. PR. CARDINALIS
TIT. S. CYRIACI IN THERMIS.

OBIIT IN AGRO VERONENSI 9. AUGUSTI 1527.

IN Ticinensi Gymnasio Legum disciplinam magna cum laude aliquandiu docuit. Cum enim ex primaria esset Mediolanensi familia, posteros exemplo suo monitos voluit, scientia potius, quam arte militari gloriam comparari. Ex Ticinensi cathedra a Ludovico XII. Galliae Rege in Regni consilium adscitus, parem ad munus attulit sapientiam, & integritatem. Conflato inde adversus Julium Pontificem conciliabulo, quod schisma inde in Romana Ecclesia oriturum praenosceret, transfugis Cardinalibus non favit, sed Julio vocante, Romam profectus, Lateranensi Concilio a Julio inchoato, ac postmodum a Leone X. absoluto magno Reipublicae Christianae commodo, interfuit. Cardinalis renuntiatus, & a Francisco I. Galliae Protector institutus, in utroque munere laudabiliter se gessit. Praeter Comensem, alias quoque rexit Ecclesias, nimirum Viennensem in Gallia, & Placentinam in Italia. Frequentissimum doctorum virorum coetum domi semper habuit, inter quos numerandus primus Joannes Lascaris, Graecus notae eruditionis. Audito discessu Caesarei exercitus Mediolano Urbem versus, Trivultius prudenter futura conjiciens, obtenta facultate Roma discessit, cui praesens auxilio esse desperabat, aucturus potius damnis suis publicam calamitatem. In recessu suo Veronensi, turbatis valde alibi rebus, quievit in pace.

THOMAS DE VIO CAJETANUS

ORDINIS FRATRUM PRAEDICATORUM MINISTER GENERALIS

A LEONE X. ANNO MDXVII. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTI SIXTI.

OBIIT ROMAE 10. AUGUSTI 1539.

ORdinis Praedicatorum, & Ecclesiae decus Purpurae honore auctus Religiosi Instituti vitam, studia, paupertatem non deseruit. Ad Maximilianum Caesarem Legatus Lutheri haeresim confutaturus mittitur: cumque nec rationibus, nec Summi Pontificis auctoritate, nec Caesaris, aliorumque Catholicorum Principum viribus haeresiarcham ad sanitatem revocare potuisset, Deo causam commendans Romam reversus est. Ab Hadriano Legatus in Pannoniam mittitur, ut Ludovicum Regem a Turcis oppugnatum sua prudentia, & auctoritate juvaret. Vix tamen eo pervenerat, cum Ludovicus temere collatis signis, omnibus suis ad unum amissis, saluti fuga consulens in paludis coeno misere interiit. Justis Regi persolutis, Romam rediit sedente Clemente VII., qui Thomae opera, consilioque in rebus omnibus ad bonos mores, & disciplinam spectantibus semper usus est. Sacris literis totus incumbens, utrumque Testamentum doctissime interpretatus est, & adversus insurgentes haereses Catholica dogmata fortissime propugnavit. Quare Clemens dum in Romae depraedatione indigna Cajetanus a militibus pateretur, haec verba protulit = Cavete, ne extinguatis lumen Ecclesiae = Cultor perpetuus humilitatis sepulchrum in Templi S. Mariae supra Minervam vestibulo ad scalas elegit, ibique sepeliendum se mandavit, praetereuntium vestigiis conculcandum, inscripto in simplici lapide solo nomine suo, & dignitatis. At Nomen unum Cardinalis Cajetani omnia videtur aequare elogia.

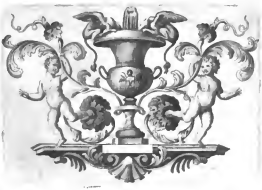
CHRISTOPHORUS NUMALIUS FOROLIVIEN.

ORDINIS FRATRUM MINORUM OBSERVANTIUM

A LEONE X. ANNO MDXVII. CR. PR. CARDINALIS TIT. S. BARTHOLOMAEI IN INSULA.

OBIIT ANCONAE 23. MARTII 1528.

CUm eximae doctrinae ſanctitatem vitae, & in rebus gerendis prudentiam adjungeret, Ordinis ſui Generalis Miniſter electus eſt. Gallorum Regi carus, & Reginae a Confeſſionibus fuit. Ad Cardinalatus honorem evectus, tanto ſe munere indignum reputans, declinare ab eo niſus eſt, quouſque Leonis praecepto non modo hanc dignitatem, ſed & Regienſem, & alias Eccleſias pro more temporis, regere coactus eſt. In direptione Urbis captus a militibus, innumeris laceſſitus injuriis, ac nudus pene relictus, omnia aequiori animo tulit, quam Reges Galliae, & Angliae, qui datis ad eum conſolatoriis literis, de illatis tanto Viro contumeliis, graviter conqueſti ſunt. Scripſerat Numalius Theologica plurima, Aſcetica, & Moralia, quae in direptione domus ſuae perierunt.

AEGIDIUS VITERBIENSIS

ORDINIS FRATRUM EREMITARUM S. AUGUSTINI

A LEONE X. ANNO MDXVII. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. MATTHAEI.

OBIIT ROMAE 12. NOVEMBRIS 1532.

Honeſtis parentibus natus Viterbii, a Patria cognomen accepit. Ordinem Fratrum Eremitarum S. Auguſtini a puero ingreſſus, humaniores literas, ſcientiaſque omnes didicit, ac Theologiae decus, & ornamentum appellari meruit. Ordinis ſui ſummus Magiſter, a Julio II. cum ad Venetos, tum ad Regem Neapolis miſſus eſt, ut eos hortaretur ad ſigna conjunctim in Turcas inferenda. Orator doctus, & eloquens auditores quocunque voluiſſet, facile impellebat. Concio in Lateranenſi Synodo ab eo habita, Patres admiratione complevit, ob quam illum Bembus clariſſimum obſcureſcentis ſeculi lumen appellavit. Nuncius ad Caeſarem, a Leone ſacra Purpura exornatur. Cum Selimus poſt debellatam Aegyptum, Chriſtianis arma minitaretur, functus eſt Legatione Hiſpanica ad eam gentem contra communem hoſtem excitandam. Patriarchatum Conſtantinopolitanum, Epiſcopatum Viterbienſem, aliaſque Eccleſias gubernavit. Exceſſit e vita deſtinatus, optatuſque a multis ad Pontificatum, non impar ſummo oneri. Multa & illuſtria reliquit ingenii ſui monumenta, quae Romae in Bibliotheca Coenobii S. Auguſtini aſſervantur. Jacet ante Aram maximam Templi Auguſtiniani cum epitaphio teſte eximiae ejus doctrinae, cognitioniſque omnium nobilium linguarum.

JOANNES SALVIATUS FLORENTINUS

A LEONE X. ANNO MDXVII. CR. DIAC. CARD.

TIT. SS. COSMAE, ET DAMIANI,

DEINDE EPISCOPUS PORTUENSIS.

OBIIT RAVENNAE 28. OCTOBRIS 1553.

LEonis X. Sororis Lucretiae filius ex Protonotario Apoſtolico inter Cardinales cooptatur . Plures in Italia , ac in Gallia adminiſtravit Eccleſias. Rerum gerendarum apprime gnarus ſedente Clemente VII. Apoſtolicae Sedis nomine , Legatione functus eſt Parmae, & Placentiae: tum in Gallia, inde ad Caeſarem in Hiſpania, iterumque in Gallia, quo tempore Urbs a Caeſaris exercitu capta eſt, ut Franciſcum Regem ad liberandum de poteſtate hoſtium Pontificem, excitaret . Pro pace iterum Legatus in Hiſpaniam de Patrum conſenſu deſtinatus, conſulto ire recuſavit, ne ipſe quoque, ut aliis Cardinalibus contigerat, cum dedecore Romanae Eccleſiae captivus detineretur. Vir omni virtutis ſplendore illuſtris, & ad omnia ſcientiarum ſtudia propenſus literas perpetuo fovit, ac promovit, itaut ejus aedes ſapientium, doctorumque omnium domicilium eſſe viderentur. In Comitiis poſt Pauli III. obitum, Pontifex Maximus pene ab omnibus acclamatus, ſummam forte dignitatem conſequutus fuiſſet, niſi ab ea Carolus V., ob ejus cum Rege Galliae affinitatem, amicitiamque arcendum putaviſſet. Tanti intereſt paria ſummis Principibus obſequia praeſtare.

ALBERTUS MARCHIO BRANDEBURGICUS

ARCHIEPISCOPUS MOGUNTINUS

A LEONE X. ANNO MDXVIII. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTI CHRYSOGONI.

OBIIT MOGUNTIAE 24. SEPTEMBRIS 1545.

Princeps alto ſanguine genitus, avitae virtutis, & ſapientiae ſplendore longe clariſſimus, primo Magdeburgenſis Germaniae Primas, mox Moguntinus Archiepiſcopus electus, duabus ſimul Metropolitanis Sedibus gubernandis, quod nulli hactenus Principum in Germania contigerat, Leonis favore, & conſenſu praefuit. Rogante Maximiliano I. Imperatore Purpura inſignitus, Auguſtae Vindelicorum a Thoma de Vio Cardinali Sedis Apoſtolicae Legato rubrum Galerum ipſo Caeſare praeſente maximo apparatu ſuſcepit. In agro Domini operarius indefeſſus Paſtoralia munera praeter conſuetudinem multorum Praeſulum aevi ſui, ipſe exercebat. De Sede Apoſtolica, & Republica Chriſtiana optime meritus, Cleri incontinentiam ſanctiſſimis legibus coercuit, & eximiam divino cultui obſervantiam toto vitae tempore exhibuit. Lutheri audaciam, ſi non fregit, inhibuit tamen, ac retardavit. Nam avitam religionem, quam pupillam oculi ſui appellare conſueverat, ſartam, tectam uſque ad ſupremum vitae ſpiritum ſervare conatus eſt. Totus fuit in reparandis, ornandiſque Templis, ſolitus verba haec Pſalmiſtae ſaepe pronunciare: *Domine, dilexi decorem Domus tuae.*

ERARDUS DE MARKA

EPISCOPUS LEODIENSIS

A LEONE X. AN. MDXX. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. CHRYSOGONI.

OBIIT LEODII 16. FEBRUARII 1538.

ROberti de Marka Bullionis, & Sedani Principis, ac Cliviae Dynaftae filius, ut majorum fuorum nobilitate clarus, ita literarum facrarum, humanarumque cognitione, & eloquentia commendatus eft. Electus Epifcopus Leodienfis, Urbem propugnaculis, novifque aedificiis, & veteribus inftauratis amplificavit. Reftituendae Cleri fui difciplinae omnem operam navavit. In Italiam ad Caefarem Maximilianum contra Venetos bellum gerentem a Ludovico XII. Galliae Rege miffus, omnia, quæ ad bonum Chriftianae Reipublicae fpectabant, magna fedulitate perfecit. Inde temporum neceffitati fe accomodans, rebus non fuis, fed publicis Leodienfis Ecclefiae ferviens, Caroli Auftriaci partes fecurus, in Conventu Francofordienfi ejus in Imperatorem electioni favit, & eodem Carolo deprecante Sac. Cardinalium numero adfcriptus eft. Interfuit paci Cameracenfi inter Caefarem, & Regem Galliae firmatae, qua quieti ditionis Leodienfis confultum eft. Scientiarum Patronus curavit maxime, ut bonae artes colerentur, & florerent. Fuit in Erardo Religionis propagandae perpetuum ftudium, in Ecclefiaftica difciplina reftituenda indefeffus labor, in extirpandis novatorum erroribus affidua vigilantia, in fublevandis egenis indeficiens beneficentia, in Ecclefiae juribus vindicandis robur invictum. Viginti aureorum Imperialium millia pro milite adverfus Turcas legendo ex aerario fuo contulit. Cardinalem Polum a Paulo III. in Angliam deftinatum, ut Henricum VIII. ad fana confilia revocaret, ab ipfo Henrico ad necem quaefitum, exulantem, & errabundum ad fe Leodium evocavit, & perhonorifice accepit. Volvens animo affiduam mortis meditationem, monumentum aereum fibi pofuit, juffitque, cum fenfit vires deficere, ipfi fibi praefenti, ut mortuo, celebrari inferias, fpectans ipfe in illo imaginario funere veras fuorum lacrimas. Frequenter in ore habebat: Votis decipimur, & tempore fallimur: atra mors ridet curas, anxia vita nihil.

WILLELMUS ENKENVORTIUS

IN BRABANTIA NATUS

EPISCOPUS DERTUSEN.

AB HADRIANO VI. ANNO MDXXIII. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SS. JOANNIS, ET PAULI.

OBIIT ROMAE 30. JULII 1534.

AB iuuente aetate perpetuae Willelmo comites fuerunt innocentia, modeſtia, & fides. Ab Hadriani latere nunquam diſceſſit, qui claro benevolentiae argumento translatis in eum priſtinae ſuae dignitatis inſignibus, ſolum, & unicum in Sacrum Collegium cooptavit. A Clemente VII. Eccleſiae Trajectenſi praefectus bonarum literarum promotor, ac patronus ſuit munificus. Quos in commiſſo ſibi populo vel egeſtas, vel morbus, vel adverſa fortuna jactabat, omni ope ſublevavit. Nemo etiam fuit in Dioeceſi bonus, nemo literarum amans, qui ei tanquam optimo parenti non longam, felicemque ſenectutem apprecaretur. In grati animi ſignificationem in Templo S. Mariae de Anima Sepulchrum marmoreis ſignis conſpicuum Hadriano poſuit, hoc in fronte, ut optimi Pontificis famam a calumniis apud poſteros vindicaret, inſculpto documento: Proh dolor! quantum refert in quae tempora vel optimi cujuſque virtus incidat! notans ſeculum illud veluti aegrum, non habuiſſe guſtum virtutis, quae in Hadriano fuit egregia, ſed forte nimis ſevera. Requieſcit in eadem aede Sanctae Mariae, quam cum contribulibus ſuis aedificavit.

HERCULES GONZAGA

EPISCOPUS MANTUANUS

A CLEMENTE VII. ANNO MDXXVII. CR. DIAC. CARD.
TIT. S. MARIAE NOVAE.

OBIIT TRIDENTI 2. MARTII 1563.

FRancisci I. Marchionis Mantuae filius virtutibus, quam genere nobilior fuit. Claruit enim singulari pietate in Deum, liberalitate in pauperes, prudentia, eruditione, doctrina. Hinc Romani Pontifices in publicis Ecclesiae negotiis ejus semper usi sunt consilio. Legationes administravit in Campania, & apud Carolum V., quem Bononia, ubi diadema de manu Pontificis susceperat, magno apparatu Genuam usque comitatus est. A Paulo III. ad Franciscum I. Galliae Regem mittitur pro componendis dissensionibus, quae inter ipsum, Carolumque Imperatorem vigebant. Pius IV. primum Apostolicae Sedis Legatum, & Praesidem Concilii Tridentini declaravit vel invitum, quo in munere tam accuratum, & diligentem se praestitit, ut in tanta ingeniorum, studiorumque contentione, unam, constantemque ab omnibus laudem referret. Cum discessum multis de causis cogitaret, universa mox Synodus eo nuncio perturbata, restitit, Principes omnes repugnârunt, & Caesar ipse preces, & Pontifex praeceptum interposuit, ne abiret. Sexta sessione peracta, morbo oppressus interiit magno Reipublicae Christianae incommodo, nec minori luctu. Concilii Patres regio more Herculis funus celebrârunt. Egentes vero ac miseri, in quos una vice ad quinquaginta aureorum millia effuderat, tota in Insubria lacrimis suis ei illustrius parentaverunt.

FRANCISCUS QUIGNONES

HISPANUS PATRIA LEGIONENSIS

ORDINIS FRATRUM MINORUM OBSERVANTIUM

A CLEMENTE VII. AN. MDXXIX. CR. PR. CARD.

TIT. S. CRUCIS IN HIERUSALEM.

OBIIT VERULIS 27. OCTOBRIS 1540.

COmitis de Luna filius, nobilissimae familiae heres abdicatis mundanae gloriae titulis, & seculo nuntium remittens, Crucis militiam sub S. Francisci Signis professus est. Totius Ordinis Moderator electus, dure adeo in seipsum egit, ut omnibus Fratribus suis admirationi esse posset, paucis imitationi. His virtutum exemplis clarum, Clemens in Hadriani Mole obsessus, ad Carolum Caesarem misit, quocum de S. Sedis avertendo dedecore, restituendaque sibi libertate ageret. In Italiam rediens non in curribus, & equis, sed pedibus, & baculo usus, uti S. Francisci discipulum decebat, Summo Pontifici liberationis suae, optataeque pacis nuncius advenit. Mox vero eodem remittitur pro militibus ex Urbe pellendis, qui ducum imperium contemnentes, a praeda non desistebant. Confectis prospere rebus, reversus in praemium bene navatae operae Purpura decoratur. Tertio ad Carolum Legatus decernitur pro repetendis oppidis, & civitatibus Ecclesiasticae ditionis, quibus obtentis redux publice pro Consistorio laudatur. A Paulo III. quarta Legatione ad Caesarem in Germania tum agentem cohonestatus, dum iter eo apparat, mors vitae, piisque operibus finem imponit, famamque auget minime dubiae Sanctitatis.

MERCURIUS ARBOREUS DE GATTINARIA PEDEMONTANUS

A CLEMENTE VII. ANNO MDXXIX. CR. PR. CARD. TIT. S. JOANNIS ANTE PORTAM LATINAM.

OBIIT APUD VINDELICOS OENIPONTI 5. JULII 1553.

ACcedente ad eximium ingenium maximo labore I. C. evasit suo seculo facile princeps, quem a consiliis adhibere Philibertus Sabaudiae Dux sibi aeque utile, atque honorificum existimavit. Maximiliani I. ad Ludovicum XII. Francorum Regem Legatus, pacem inter eos mira dexteritate firmavit. Caroli V. Imperatoris a secretis, & a consiliis, supremi etiam Cancellarii munus homo Italus, & exterus annos XII. summa cum alienigenarum aestimatione, & benevolentia obivit. Nihil arduum, nihil difficile absque maturo Mercurii consilio susceptum est. Carolum in Romanorum Regem electum, ut a Clemente VII. Imperii Coronam Bononiae susciperet, sua hortatione promovit. Hinc hujus precibus a Pontifice Purpura donatus est. Quanta prudentia, & aequitate in amplissimis muneribus se gesserit, argumento est gratia aeque apud alios Principes, atque apud Caesarem ipsum perpetuo conservata. Duo Monasteria fundavit in patria sua, alterum Canonicis Regularibus, alterum Virginibus Sanctae Clarae, aliaque pia Legata instituit. Plura meditantem pro Catholica Fide ab haereticis, Turcisque protegenda mors religiosissimum Antistitem intercepit. Gattinariam oppidum, quo cadaver ejus illatum est, quasi a fundamentis restauravit, ac moenibus, & fossis ad instar arcis circumduxit.

FRANCISCUS JUSTUS TURNONIUS GALLUS

ARCHIEPISCOPUS BITURICEN.

A CLEMENTE VII. ANNO MDXXX. CR. PR. CARD.
TIT. SS. PETRI, ET MARCELLINI,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT APUD S. GERMANUM PROPE PARISIOS 22. APRILIS 1562.

CLarus genere, & optimae indolis puer inter Canonicos Regulares S. Antonii Viennensis educatus, eorum institutum professus est. Adhuc adolescens primarias in Ordine suo dignitates, moxque Ecclesiam Ebrodunensem, hinc Bituricen. deinde Lugdunen. consequutus est. Rogante Francisco I. Rege, qui eum a consiliis adsciverat, Clemens VII. Cardinalem creavit. Legationes duas obivit in Hispania, alteram qua Regem Matriti detentum, alteram qua filios ejus obsides liberavit. Quatuor Galliae Regibus difficillimis temporibus tuendis Regno & Religioni operam praestitit efficacissimam. Lutheranam haeresim sensim in Galliam prolabentem Turnonius sibi in primis reprimendam statuit. Itaque cum literarum nomine, quas Francisco Regi in pretio esse notum erat, plurimi in Regnum irreperent, quorum haud satis sincera esset erga Religionem fides, effecit, ut inter alios Philippus Melancton Regiis literis in Galliam advocatus potissimum de Fidei controversiis cum Theologis Parisiensibus collaturus, a Regni finibus arceretur, jubente Rege ipso, quem Turnonius prolato S. Irenaei sui in Sede Lugdunensi praedecessoris documento admonuit: Nullum Catholicis commercium, aut colloquium esse debere cum haereticis. In colloquio Possiniacensi Bezae audaciam fregit, lueque calvinistica regnum purgare omni arte procuravit. Gravissimos bellorum aestus saepe compescuit, dissidentesque & Pontificum, & Principum animos prudentissime conciliavit. Adeo literarum studia amavit, ut inter infinita prope negocia de iis cogitaret, & ageret, perpetuumque comitem sibi esse vellet aut Lambinum, aut Muretum, aut aliquem e coetu doctorum hominum. In Castro Turnonio magnificum Collegium aedificavit, cujus curam PP. Soc. J. commisit, quodque non minus esse voluit contra haereses, quam contra ignorantiam propugnaculum. Commemoratis tanti viri virtutibus testatus est Cardinalis Sadoletus, plus splendoris Turnonium honoribus, quam honores Turnonio attulisse.

ALEXANDER FARNESIUS ROMANUS

A PAULO III. ANNO MDXXXIV. CR. DIAC. CARD.
TIT. SANCTI ANGELI,

DEINDE EPISCOPUS OSTIENSIS.

OBIIT ROMAE 2. MARTII 1589.

ADolescens magna ingenii, virtutisque commendatione dignus est habitus, cui honor Purpurae committeretur; conceptam autem animis omnium spem veris virtutibus exaequavit. Vix annos viginti egressus, summas Legationes pro conciliandis Carolo V. Caesare, ac Francisco I. Galliae Rege obivit. Quanta illius fuerit auctoritas, & in rebus gerendis dexteritas hae, aliaeque gravissimae Legationes testantur. In acri illo contra Protestantes in Germania bello, cum Octavio fratre Italicae militiae Duce Legatus in auxilium Caesaris venit. Rerum publicarum molem Paulo Pontifice sustinuit, unde illi & auctoritas, & opes accessere, ac magnitudinem a Paulo in familia sua fundatam summa prudentia in explicandis juribus tutatus est. Plures, easque nobilissimas Ecclesias rexit sapienter, & incorrupte. Pulcherrimam & magnitudine, ac rara fabricae elegantia spectandam Caprarolae arcem triginta ab Urbe milliaribus extruxit; deinde ad pietatis exercitia inclinata aetate versus, sacras Aedes sibi commendatas aedificavit, instauravit, ornavit. Magnificum Templum Jesu Christo dicatum in Urbe erexit, & Societatis cognominis Patribus attribuit. Omnibus, qui opem suam implorassent, benefacere studuit, & effusa in pauperes ejus liberalitas adhuc praedicatur. Literatorum & praestantium Artificum fautor eximius, aedes suas doctrinae, & sapientiae sedes, ac domicilium esse voluit. In viris Ecclesiasticis doctrinam requirebat, saepe dictitans: *Ut ignaro milite nihil inutilius, sic Clerico indocto nihil est turpius*. Praeclare de illo Carolus V. prudentissimus Imperator dixit: *Collegium Cardinalium si ex talibus viris constaret, Senatus similis nusquam gentium reperiretur*. E vita migravit magno Christianae Reipublicae, Urbisque moerore, ejusque corpus in Templum Jesu delatum, honestatum est magnificentissimo funere, habita oratione a Petro Magno, digna mortuo, digna eloquenti oratore.

NICOLAUS SCHOMBERGIUS SUEVUS

ORDINIS FRATRUM PRAEDICATORUM

ARCHIEPISCOPUS CAPUANUS

A PAULO III. ANNO MDXXXV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTI SIXTI,

OBIIT ROMAE 9. SEPTEMBRIS 1537.

NObilem genere nobiliorem virtus reddidit. Ordinem Praedicatorum ingressus Florentiae, in S. Marci Coenobio sub disciplina Hieronymi Savonarolae professus est. Mira in eo fuit cum humanarum, tum divinarum rerum cognitio. Pro docte consutatis Lutheri erroribus, multisque pro Ecclesia toleratis laboribus eum Archiepiscopatu Capuano Leo X. remuneratur. Nuncii Apostolici munere cum in Hispania, tum in Hungaria summa cum laude persunctus est. Eumdem Clemens VII., cui fidissimus cum in prosperis, tum in adversis comes fuit, ad Franciscum Regem pro pace cum Caesare concilianda ablegavit, suaque dexteritate, & in rebus gerendis prudentia in Cameracensi Conventu concordiam tandem inter eos Principes summo Reipublicae Christianae bono composuit, ac firmavit. Romam reversus cum pietatis, & doctrinae laude maxime claresceret, Clemente mortuo omnium fere Ordinum desiderio, ac voce ad Pontificatum poscebatur; quod & contigit in Comitiis, in quibus Hadrianus VI. creatus est, quamquam in utroque Conclavi non esset adhuc Purpura insignitus. Hinc Paulus statim, atque summam rerum adeptus est, cum optimi Viri virtutes, & merita explorata haberet, illum inter primos ad Cardinalatum evexit: qua in dignitate constitutus, nihil de Regulari disciplina remittens, Purpuratis Patribus, quoad vixit, ornamento fuit, & exemplo. Requiescit humili loco ad fores S. Mariae supra Minervam.

V. JOANNES FISCHERIUS ANGLUS
EPISCOPUS ROFFENSIS

A PAULO III. ANNO MDXXXV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTI VITALIS.

OBIIT LONDINI 22. JUNII 1535.

RELigione, conſtantia, & alta, reconditaque doctrina fuit antiquis Patribus comparandus. Gliſcentem in Anglia Lutheranam haereſim, qua concionibus, qua eruditiſſimis libris confutavit, ac repreſſit, ejuſque opus fuiſſe creditur Commentarius de ſeptem Sacramentis adverſus Lutherum, Henrici VIII. Regis nomine inſcriptus. Huic ex iniquo repudio inauſpicatas nuptias affectanti cum parere recuſaret Fiſcherius, & pro Eccleſiae libertate propugnans Romani Pontificis auctoritatem calamo, & voce fortiter aſſereret, in arctum carcerem conjectus eſt. Paulus dum in vinculis detinetur, Cardinalem creat, cum ut dignum Fidei, & conſtantiae ejus praemium daret, tum quod ſperaret Epiſcopalem dignitatem acceſſione ſacrae Purpurae cumulatam, ad ſalutem, & liberationem ejus plurimum eſſe valituram. Sed nihil res ſacrae valent apud adulteros, & haereticos. Jubet Henricus medio in foro Roffenſi caput abſcindi: ne, inquit, caput habeat, cui pileus imponatur. Paſſus eſt ſanctiſſimus Cardinalis imitatus conſtantiam, & alacritatem antiquorum Martyrum, objecta ſecure, vultu minime immutato, nec turbata animi tranquillitate. Extant ejus ingenii, ac doctrinae monumenta: reliqua in carcere ab eo ſcripta, quod cauſae regiae iniquitatem luce clarius demonſtrarent, Henricus abolevit. Cardinalis Hoſius, ut evinceret Deum nullo unquam tempore defuiſſe Eccleſiae ſuae, infelici hoc ſeculo inter alios deſignat primum Joannem Cardinalem Roffenſem, qui pro Fide, & Eccleſia Catholica ſanguinem profundere non dubitavit.

GASPAR CONTARENUS VENETUS

A PAULO III. ANNO MDXXXV. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. MARIAE IN AQUIRO.

OBIIT BONONIAE 1. SEPTEMBRIS 1544.

Patritio Ordine natus vitae integritate, summa doctrina, linguarum plurium cognitione, corporis, & animi dotibus ornatissimus, ad Rempublicam Patrum suffragio expetitus ita accessit, ut in florenti aetate, gravitate judicii praestantissimis Senatoribus aequaretur. Hinc ei protinus commissa sunt maximarum Legationum munera: nunc ad Carolum Caesarem, nunc ad Galliae Regem, moxque ad alios Principes, ac Respublicas ad pacem componendam. Si alicubi minus obtinuit, quod flagitabat, obtinuit sane ubique laudem singularis sapientiae, & virtutis. Orta in Senatu quaestione de Pontificis Maximi potestate, Contarenus duos libros composuit, quibus Cives suos docet, divinitus eam statutam esse, nec humanis niti juribus, aut consiliis. Paulus cognitione hominum nulli secundus Contarenum nihil tale cogitantem in Sacrum Cardinalium Collegium legit, & Legationem Germanicam, postulante Carolo V. Caesare, ad reprimendam Protestantium audaciam eidem decrevit. Res ad pacem prope adduxerat Contarenus in Conventu Ratisponensi, conciliatis sibi Germanorum animis humanitate sua, doctrina, minimeque fucata eloquentia, cum duo turbaverunt omnia: invidorum calumniae, & eruptio Turcarum in Hungariam. Revertitur in Italiam, Bononiaeque Legationi praeficitur. In ea cum totus Provinciae bene administrandae incumberet, iterum Legatus ad Caesarem decernitur pro eo cum Rege Galliae reconciliando; sed ejus mors sapiens Pontificis consilium intercepit, Bononiamque magno dolore affecit. Dixit in ejus funere Romulus Amasaeus, cui in tanto Cardinali nulla laudis argumenta defuerunt. Plura edidit luculentissima sapientiae monumenta. Paulus audita Contareni morte non sine lacrimis, atque suspiriis, Virum magnum amisimus, inquit, & Reipublicae valde utilem. Sed & hoc, ut alia, constanti animo ferenda.

MARINUS CARACCIOLUS NEAPOLITANUS

A PAULO III. ANNO MDXXXV. CR. DIAC. CARD.

TIT. SANCTAE MARIAE IN AQUIRO.

OBIIT MEDIOLANI 28. JANUARII 1538.

VIrtutum, ac literarum cultor eximius Leone X. Pontifice in Curia Romana verſatus, & ab ipſo renunciatus Protonotarius Apoſtolicus Maximiliani, & Franciſci Sfortiae Mediolanenſium Ducum ad Pontificem Orator, Lateranenſi Concilio interfuit. Sedis Apoſtolicae Nuntius in Germaniam ablegatus, Vormatiae in conventu contra Lutherum celebrato, praeſente Carolo V. ſummis laboribus cum Hieronymo Aleandro perfecit, ut haereſiarchae ſcripta igni damnarentur. Ejus opera pluribus in Legationibus uſus eſt feliciter Caeſar, ad Rempublicam Venetam, ad Henricum Angliae Regem, & ad Franciſcum Sfortiam. Illius commendatione in Sacrum Collegium adlectus, a Paulo III. ad eumdem mittitur, pro pace inter ipſum, & Franciſcum I. Galliae Regem componenda. Defuncto per id tempus Franciſco Sfortia, Provinciam Mediolanenſem ſibi creditam ſumma integritate rexit. Ingenii dexteritate, & accomodatis ad tempus officiis ſibi Principum animos maxime conciliavit. Repentino morbo ereptus Vir tantus non Inſubriam ſolum, ſed totam Italiam magno dolore, magna jactura affecit.

ENNIUS PHILONARDUS

IN HERNICIS NATUS

EPISCOPUS VERULANUS.

A PAULO III. AN. MDXXXVI. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. ANGELI,

DEINDE EPISCOPUS ALBANEN.

OBIIT ROMAE 19. DECEMBRIS 1549.

OB praeclarissimum ingenium, singularemque in rebus gerendis dexteritatem in Maximorum Pontificum gratiam receptus est, & ab eisdem ad Provincias, ad Principes, & ad Nationes missus, invicto animo auctoritatem Sedis Apostolicae summa cum Reipublice utilitate ubique conservavit. A Julio II. Bononiae Prolegatus, ac Fori Cornelii Gubernator, Pontificiae Auctoritatis Defensor appellari meruit. Sedentibus Leone X., Hadriano VI., & Clemente VII. apud Helvetios Nuntius, ad defendendam Ecclesiasticam ditionem, gentem eam Romano foedere conjunxit. A Paulo III. Arci Hadriani Praefectus, paulo post in Cardinalium numerum S. P. Q. R., ac tutius Italiae plausu, ac laetitia relatus est. In Ecclesiastico exercitu ad bellum Camerinense contra Urbini Ducem faustam Legationem, inde alteram pari felicitate in Gallia Cispadana obivit. Ad Urbem reversus ita famam nominis tui probitate, ac sapientia confimavit, ut vita functo Paulo III., dignus, qui ei succederet, ab omnibus bonis judicaretur. At mors, quæ eum tempore ipso Conclavis eripuit, humana consilia intervertit. Aegrotus enim ex eo conventu in arcem, quam servaverat, illatus, ibi pie obivit plusquam octogenarius. Verulanam Ecclesiam, & Pontificias aedes magnis sumtibus refecit, & ornavit. In patria sua Baucis requiescit.

JACOBUS SADOLETUS MUTINENSIS

EPISCOPUS CARPENTORACTEN.

A PAULO III. AN. MDXXXVI. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. CALLISTI.

OBIIT ROMAE 18. OCTOBRIS 1547.

VIri hujus aeque literis, ac virtutibus cultiſſimi, conſilio & opera Leo X. in conſcribendis Epiſtolis, & Clemens VII. in adminiſtranda difficillimis temporibus Chriſtiana Republica uſi ſunt. Paulus III. cum pro condendis legibus ad reſtituendam Cleri diſciplinam, ſanctioremque gerendi Pontificatus rationem ineundam accerſeret undique quos doctrinae, integritatis, & prudentiae maximam opinionem habere intelligeret, Sadoletum Carpentoractenſem Epiſcopum Romam evocavit, ut ejus potiſſimum ſententia quaecumque aut ſtatuenda, aut antiquanda eſſent, niterentur. In R. E. Senatum ſumma bonorum, ac literatorum omnium comprobatione delectus, nullum in ea dignitate praeter Reipublicae commodum, & Sedis Apoſtolicae Majeſtatem propoſitum unquam habuit. Hinc ſententiam ſuam ea, qua decuit libertate, ac conſtantia, nullius unquam humanae rei ratione reticuit. Legatus ad Franciſcum Galliae Regem, animum ejus viribus ſuis fidentiſſimum, ad pacem cum Carolo V. ineundam flexit. Vir religioſiſſimus, tantoque in Sedem Apoſtolicam ſtudio incenſus, ut conſtans ſenſus fuerit auctorum ejus vitae, qui eum penitus nôrunt: plus illum doloris ſemper ex malis communibus, contraque ex publicis commodis plus gaudii hauſiſſe, quam ex rebus ſuis vel ſecundis, vel adverſis. Claris ingenii monumentis, dignis perſona, quam ſuſtinebat, cum iis, quos mirata eſt antiquitas comparandis, Italiam, Galliam, atque adeo omnem poſteritatem illuſtravit. Sepultus eſt in Titulo Eudoxiae.

RODULPHUS PIUS PRINCEPS CARPENSIS

EPISCOPUS FAVENTINUS

A PAULO III. AN. MDXXXVI. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE PUDENTIANAE,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE 10. JULII 1564.

QUamvis in praeclara familia natu major Deo a puero se devovit, ac multa virtutis ab ineunte aetate praestitit argumenta. Emensis Patavii Philosophiae, ac Theologiae studiis summa integritatis fama, a Clemente VII. Faventinae Ecclesiae praeficitur. Duas in Gallia Legationes sapientissime obivit, in quarum secunda in Cardinalium numerum relatus est. Tanta semper moderatione, ac prudentia floruit, ut Francisco Regi carissimus, non propterea minus Carolo Caesari carus fuerit: ad quem semel, atque iterum ablegatus fuit, ac tertio ad sopiendum Parmense bellum, quo tota fere Italia concitabatur. Absente Pontifice Urbis Praefecturam, & Latii Legationem gessit. Bis Picentibus jus dixit, & Anconae portum propugnaculis munivit. A Carolo V. omnium Regnorum suorum Protector electus est, & maxima Principum gratia hanc provinciam administravit. Ecclesiam Scotiae misere laborantem paterno animo tutandam, curandamque suscepit. Nullum fuit in Romana Curia munus, quod laudabiliter non gesserit: ut merito Pius IV. ejus morte Romanam Ecclesiam, & Vaticani Senatum gravi damno affectum palam profiteretur. S Pius V. Rodulpho olim S. Officii in custodia Catholicae veritatis consorti suo, & perpetuis de Christiana Republica sensibus, studiisque sibi conjunctissimo, marmoreum sepulchrum in Templo Sanctissimae Trinitatis apud Montem Pincium erexit, amoris, & judicii de eo sui perenne monumentum.

HIERONYMUS ALEANDER

MOTTAE IN CARNIA NATUS

ARCHIEPISCOPUS BRUNDUSINUS

A PAULO III. ANNO MDXXXVI. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. CHRYSOGONI.

OBIIT ROMAE 1. FEBRUARII 1542.

Disciplinis omnibus ornatus, & Hebraica, Graeca, Latina, necnon aliis linguis exoticis instructus, Lutetiae Parisiorum, docendo honorem Praefecturae in Academia a Ludovico XII. est consecutus. Leo X. alter gravissimus ingeniorum aestimator, eum Bibliothecae Vaticanae praefecit, quod munus tametsi absens in Legationibus, quibus pro Ecclesia functus est, praeter morem retinuit. Nuntium misit in Germaniam, ut Lutherum ad bonam frugem revocaret; sed omnem Aleandri operam elusit perversitas haeresiarchae. Brundusinae Ecclesiae a Clemente VII. praepositus, ac variis deinde Legationibus in Gallia, Germania, & ad Venetos praeclare obitis, Cardinalibus adscriptus est, moxque Legatus ad Synodum a Paulo III. Vicentiae indictam, cum Cardinalibus Campegio, & Simonetta instituitur. Ea in aliud tempus dilata, iterum in Germaniam ad Ferdinandum Romanorum Regem ablegatur, ut ejus celebrationem maturaret, curandamque haereticorum salutem reciperet. Quamvis autem cum vertiginosis Lutheranorum ingeniis nihil se profecturum speraret, Pontificiis mandatis obsecutus est. Romam reversus cum ceteris egregie ab se scriptis aliud addere meditaretur de Concilio habendo, ac perficiendo, morte praereptus est. Insigni fuit in egenos, & doctos viros liberalitate, quamquam rei familiaris angustia non modice laboraret. Opes siquidem contemsit, & repudiavit, haecque in testamento ejus verba leguntur aureis literis dignissima: *Nunquam in Legationibus meis munus accepi*. Tumulatus est in Aede Transtyberina S. Chrysogono dedicata, ea testamenti lege, ut sepulchrum sequenti disticho de se edito cum reliquis Titulis inscriberetur, quo novas clades imminere ominatus est.

Κάτθανον οὐκ ἀέκων, ὅτι παύσομαι ὧν ἐπιμάρτυς
Πολλῶν, ὧνπερ ἰδεῖν ἄλγιον ἦν θανάτου.

Quod est:

Excessi e vitae aerumnis facilisque, lubensque,
Ne pejora ipsa morte dehinc videam.

REGINALDUS POLUS ANGLUS

A PAULO III. ANNO MDXXXVI. CR. DIAC. CARD. TIT. SS. NEREI, ET ACHILLEI,

DEINDE PR. CARD. TIT. S. MARIAE IN COSMEDIN.

OBIIT LONDINI 17. NOVEMBRIS 1558.

REgio Angliae ſanguine, doctrina, & pietate clariſſimus; Henrico Regi divortium a Catharina uxore meditanti invicte obſtitit, eique, ut ſe alliceret, Cantuarienſem Inſulam deſignanti, reſpondere non dubitavit: Nolle ſe cum gravata crimine conſcientia in conſilium impiorum abire, nec cum ſalutis diſpendio lubricam Regis gratiam mereri. Ei inſcripſit libros quatuor pro Eccleſiaſticae unitatis defenſione. Tantus vir dum exul a patria Patavii in ſacrarum literarum ſtudio conquieſceret, a Paulo III. cum aliis praeſtantiſsimis viris Romam evocatus eſt, ut ejus opera, & conſilio ratio iniretur conſulendi afflictae undique Eccleſiae, legeſque ſtatuendi opportunas Reipublicae, & Religioni. Purpurae ei collatae accepto nuntio exarſit ira Henricus, caputque ejus magno pretio addixit, & ejus matrem ſanctiſſimam foeminam, fratrem, filiumque ejus necari juſſit, Martyrum loco non immerito habitos; quod ut accepit Polus, non ſolum aequo animo tulit, ſed Deum enixe rogavit, ut ſe coronae eorum participem efficeret. Indicto Concilio Tridentino primus Praeſes adlegitur, cujus vita norma eſſe poſſet ſtatuendarum legum. Praeter multas Legationes, in quibus peragendis nihil unquam de ſua remiſit conſtantia, & integritate, unam obivit, eamque poſtremam in Anglia, renuntiatus Archiepiſcopus Cantuarienſis, & Mariae Reginae adjutor in reſtituenda Religione. Quo in munere nulli labori, nulli ſumtui pepercit, quamquam agitatus invidiae tempeſtate, & a Catholicis ipſis non mediocriter afflictus, ac vexatus. Audita morte Mariae, & ipſe jam aegrotus aucto inde dolore obiit, maximo Angliae damno, cui ſe ejuſmodi funeribus valde iratum Deus proculdubio manifeſtavit. Corpus Cantuariam delatum in Sacello S. Thomae conditum eſt; hoc tantum brevi, & nudo adſcripto titulo: *Depoſitum Card. Poli*. Quo quantum a ſeculi faſtu Vir defenſae Religionis merito ſpectatiſsimus abhorruerit, ſatis declaravit.

DAVID BETTONIUS SCOTUS

ARCHIEPISCOPUS S. ANDREAE

A PAULO III. ANNO MDXXXVIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. STEPHANI IN MONTE COELIO.

OBIIT IN ARCE SANCTI ANDREAE 29. MAJI 1547.

Scotiae Regibus propinquus in Academia Pariſienſi dignos magno ingenio fructus tulit. Franciſco Galliae, & Jacobo Scotiae Regibus carus, ab altero Mirapicenſis Epiſcopus, ab altero S. Andreae Archiepiſcopus nominatus eſt. Jacobi Legatus ad Franciſcum, negocia omnia pro utriuſque Regis voluntate perfecit. Utriuſque pariter precibus in Cardinalium numerum relatus eſt, praefectuſque in Scotia Legatus Apoſtolicus contra haereſes undique Regno inſidiantes. Nulla in re Scoticae Eccleſiae defuit, nunc ludibria paſſus, nunc carceres. Mortuo Jacobo, tota Religionis moles, educandaeque Mariae Stuartae Jacobi filiae cura unius Bettonii humeris incubuit. Pugnavit fortiter, quandiu potuit, cum externo hoſte Henrico VIII., cumque domeſticis Proceribus, quos haereſis infecerat: qui cum animadverterent eo vivo nihil ſibi, vel parum in Scotia ſperandum, e medio eum tollere ſtatuerunt. Imitati facinus olim admiſſum in S.Thomam Cantuarienſem, quindecim ſicarii Sanctiſſimum Praeſulem aggrediuntur, multiſque vulneribus confodiunt. Sanguis effuſus, qui eradi non potuit graviſſimorum virorum teſtimonio, & ultio, quae parricidas brevi conſequuta eſt, Bettonium dignum fuiſſe ſignificaverunt, qui Martyrum numero, faſtiſque adſcriberetur.

HYPPOLITUS ESTENSIS

A PAULO III. ANNO MDXXXVIII. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. MARIAE IN AQUIRO,

DEINDE PR. CARD. TIT. S. MARIAE NOVAE.

OBIIT ROMAE 2. DECEMRIS 1572.

ALphonſi I. Ferrariae Ducis ex Lucretia Borgia genitus, maximis negotiis a prima adoleſcentia apud Gallos innutritus, & propter arctam Herculis fratris cum Franciſco I. affinitatem, etiam ad intima ejus conſilia admiſſus, ac opimis Sacerdotiis donatus, ejuſdem Regis commendatione a Paulo III. in Cardinalium Collegium cooptatus eſt. Mediolanenſi Eccleſiae, Novarienſi, & Ferrarienſi praefuit, ac Lugdunenſem adminiſtravit, aliaſque inſignes Galliae Eccleſias. Obivit quoque Legationem ad Regem Romanorum pro pace concilianda, & alteram ſedente Pio IV. longe maximi momenti in Gallia, Rege Carolo IX., pro coercenda haereſi, & magnas in utraque, veraſque laudes promeruit. Reverſus patrocinium rerum Gallicarum Romae ſuſcepit. Eximius, ac prope ſingularis fuit artium omnium, & eruditorum Patronus, vir alto, magnificoque ingenio; quod inter alia aedificia teſtatur Eſtenſis villa ab eo Tybure extructa, quae priſci ſplendoris monumenta facile aemulata eſt. Muretus orationem habuit in ejus funere, quod veris lacrimis docti omnes, miſerique ab eo plurimum ſublevati proſequuti ſunt. Demortui corpus Tybur translatum in Templo S. Franciſci conditum eſt.

PETRUS BEMBUS VENETUS

A PAULO III. ANNO MDXXXVIII. CR. DIAC. CARD.
TIT. SANCTI CYRIACI IN THERMIS,

DEINDE PR. CARD. TIT. S. CLEMENTIS.

OBIIT ROMAE 18. JANUARII 1547.

PAtricia Familia natus, summoque ingenio ornatus Republica abstinuit, ut se totum in literarum studiis absconderet. Et quidem ita in iis profecit, ut libri ab eo compositi Augusti aetate scripti esse videantur; adeo elegantes sunt, nitidi, puri, latini. A Leone X. adscitus est ab Epistolis, quarum libri sexdecim non minus Bembi nomen, quam Leonis illustrant. Eum Leo non adhibuit solum scribendis, sed & agendis rebus magnis apud Rempublicam Venetam, in quibus parem doctrinae suae prudentiam manifestavit. Leone e vivis erepto liber Bembus Patavium ad pristina sua studia se recepit. Paulus cum viros, qui ubique terrarum insigni aliqua aut pietatis, aut prudentiae, aut doctrinae laude florerent, in Cardinalium Collegium nec opinantes referre statuisset, occurrit animo inter primos Bembus, quem ab illo secessu suo evocatum in Romana quoque Purpura mundo spectandum exhiberet. Diu fluctuavit animo Bembus, utrum id honoris acciperet: verum & suorum suasionibus, & claris pene divinae voluntatis signis tandem acquievit. In Urbem itaque subtristis perrexit, cum rursus ex otio, & solitudine in eam turbam, molestiamque senex raperetur, a qua vix dum inclinata aetate sese tandem cupidissime vindicasset. Ut olim Roma Ciceronem, ita Bembum revertentem excepit. Fama doctrinae, & probitatis Paulo successorem praedicabat, sed moriens praecessit Paulum, qui eum singulari benevolentia prosequutus est. Cardinalem Bembum cum sua, tum aliorum authorum monumenta satis commendant. Obiit pene octogenarius, & sepultus est in Templo S. Mariae supra Minervam.

FRIDERICUS FREGOSIUS JANUEN.

EPISCOPUS EUGUBINUS

A PAULO III. ANNO MDXXXIX. CR. PR. CARD.
TIT. SS. JOANNIS, ET PAULI.

OBIIT EUGUBII 22. JULII 1541.

Patriam ſuam cum Octaviano fratre pro Franciſco I. Galliae Rege rexit. Urbis quieti, ac tutelae invigilans, piratas claſſe inſequens trajecit in Africam. Oppida aliquot vi cepit, hoſtes profligavit, rediitque in patriam more triumphantium. Commutatis Italiae rebus, contulit ſe in Galliam, ſuitque magno in honore apud Regem. In Italiam reverſus, divino quodam monitu excitatus, faſtui, ambitioni, civilibuſque negociis nuntium miſit, ſeque divino cultui, ſacrarum literarum ſtudiis, & rerum Caeleſtium contemplationi totum addixit, atque Eugubium ad commiſſum ſibi a Julio II. gregem conceſſit. Cum domi ſanctis operibus perpetuo vacaret, & foris gloria nominis magis in dies creſceret, a Paulo III. inter S. R. E. Cardinales cooptatus eſt. Quem honorem adeo recuſavit, ut niſi coactus Pontificis imperio, interjectiſque minis non acceperit. Romam cum adveniſſet, offendiſſetque nonnulla, quae ſibi minus placerent, nec libertatem ſuam in dicenda ſententia probari animadverteret, relicta Aula ad Eccleſiam ſuam regreſſus eſt, in qua anteactae vitae curſum digno exitu concluſit. Homiliam habuit in ejus funere Cardinalis Sadoletus, quo teſte, vir fuit Fregoſius multiplici eruditione, & virtute praeſtans, & is, cui pares perpaucos aetas ea, quamquam magnis viris foecundiſſima, adſpexit.

PETRUS DE BALMA GALLUS

EPISCOPUS GEBENNENSIS, ET COADJUTOR BISUNTINUS

A PAULO III. AN. MDXXXIX. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SS. JOANNIS, ET PAULI.

OBIIT ARBOSII IN SEQUANIS 4. MAJI 1544.

GEneris claritatem animi, corporifque dotibus aequavit. Clero adfcriptus viam fibi literarum ftudio, & vitae integritate aperuit ad Ecclefiae dignitates. Canonicus primum Lugdunen., & Abbas S. Claudii, mox Epifcopus Gebennenfis, deinde ex Coadjutore Archiepifcopus Bifuntinus, poftremo Cardinalis a Paulo III. renunciatus eft. Par tot muneribus virtutem fuam, & praecipue in Epifcopatu Gebennenfi teftatus eft exemplis luculentis. Genevam ex vicinis oppidis fubrepferat Calviniana haerefis: malo feftine occurrit Petrus nitens omnibus artibus: fed quum afflata propius a Calvino peftifera lues remedium omne vinceret, coactus eft excutere pulverem de pedibus fuis fuper civitatem, & declinatis infidiis evafit in fuum S. Claudii Monafterium, ex quo fummiffa ad fuos omni ope Catholicam Fidem fartam tectam cuftodire perpetuo fategit. Elapfo inter haec quinquennio, Genevam repetit contemtis omnibus periculis: indicit concionem, ac fupplicationem: concurrit Urbs pene univerfa. Circumfufam Senatus, populique multitudinem alloquens Petrus e fuggeftu; Num me, inquit, Paftorem veftrum agnofcitis? Quibus una voce fe eum agnofcere profitentibus: Vivite igitur concordes, fubdidit, & ftate in antiqua Fide vobis ab Apoftolis, & eorum Succefforibus nunciata. His adeo commoti funt Cives, ut e veftigio haereticos nonnullos in cuftodiam traherent. Elapfi ex iis clam convenientes de nece Epifcopi deliberant. Noctu domum ejus armati aggrediuntur: evadit fecundo fofpes Epifcopus, pronunciato in infelicem Urbem anathemate, quod in hanc ufque diem perfeverat. Bifuntinam inde Ecclefiam adminiftravit, & ab haerefi fervavit cum per fe ipfe, tum per Claudium nepotem fuum ex fratre, quem zeli fui heredem, & fuccefforem in Archiepifcopatu, & Cardinalatu reliquit. His enim praecipue duobus egregiis Viris debent Sequani puritatem Fidei fuae, quae, valde contaminatis vicinis regionibus, nullam unquam maculam paffa eft.

M A R C E L L U S   C E R V I N U S
P O L I T I A N U S

EPISCOPUS NEOCASTREN.
A PAULO III. AN. MDXXXIX. CR. PR. CARDINALIS
TIT. S. CRUCIS IN HIERUSALEM,
QUI POSTEA MARCELLUS II.
OBIIT 30. APRILIS 1555.

Vir sacra doctrina, & sanctimonia, primitiva Ecclesia, quam corrupto seculo suo dignior a Paulo III. adolescentiae Alexandri Farnesii recens creati Cardinalis veluti tutelaris Angelus praeficitur. Nuntius ad Carolum V., & ad Franciscum I. missus absens ad Purpurae honorem vocatur. Indicto Concilio Tridentino electus est, ut cum duobus praestantissimis Viris, Cardinalibus de Monte, & Polo praeesset; ubi ejus virtus, & constantia in Pontificia potestate, & Ecclesiastica libertate tuenda prae aliis enituit; nec Principum indignatione a proposito, aut officio recessit. Julio III. propinquos suos extollere meditanti reverenter aeque, atque constanter restitit. Pontifex mirabili consensione renunciatus, Hadriani VI. exemplo nomen suum Marcelli retinuit, ejus nuncupationis Secundi, cum ut Sancti Marcelli Primi, Pontificis, & Martyris memoriam renovaret, tum praecipue ut eo consilio testatum omnibus faceret, se per summam inter mortales Dignitatem mutatum non iri, nec honores quicquam sibi de pristina moderatione, & humanitate detracturos. Cum totus esset in excogitandis rationibus, quibus Ecclesiam ab haeresibus, & vitiis, Rempublicam a dissensionibus, Romanam Curiam a superfluis sumtibus, & pompis expurgaret, vigesimo secundo Pontificatus die e vivis ereptus est, inscrutabili Dei judicio, qui forte docere voluit, opera ea non hominum esse, sed Divinae Virtutis. De Marcello II. vera ejus cum laude dictum, Pontificatum tenuisse alios, neminem, si publicum luctum, atque opinionem spectes, gloriosius reliquisse.

BARTHOLOMAEUS GUIDICCIONUS LUCEN.

EPISCOPUS APRUTINUS

A PAULO III. ANNO MDXXXIX. CR. PR. CARDINALIS TIT. SANCTAE PRISCAE.

OBIIT ROMAE 28. AUGUSTI 1549.

VIr Pontificii Juris peritiſſimus, rerumque experientia praeſtans, adeo purae, ſinceraeque mentis, ut cunctis facile ſummae probitatis ſimulacrum eſſe videretur. In Alexandri Farneſii familiam adſcriptus, cum ſingulari juſtitiae, probitatis, & prudentiae laude commiſſa ſibi munera obiviſſet, tranquillioris vitae ſtudio in patriam ſe recepit, ubi procul a negociis, & fori, aulaeque tumultibus otio ſuaviſſimo muſas excoleret, ac obſequiis Divinis, & caeleſtium rerum contemplationi incumberet. Farneſius renuntiatus Pontifex, Guidiccionum renuentem, ut Romam peteret, ſummo imperio coegit. Ad Purpuram vocatus, Datarius, Signaturae Gratiae, & Juſtitiae Praefectus, Major Poenitentiarius, Romanae Rotae Reformator, ac demum Lucenſis Antiſtes unius anni curriculo declaratur. Praecipua ejus auctoritas fuit, ut Tridenti Concilium indiceretur, quo facilius Tranſalpinis Nationibus pateret acceſſus. Nonnullas Curiae Romanae conſuetudines, quae minus Juri conſonae videbantur, praeſertim in munere eo, quod Datariam vocant, ſcripto improbavit. Nulla vi, aut gratia ad Jus quodcumque violandum unquam adduci potuit. Cum inſtituendae Societati Jeſu praepoſitus judex primum adverſatus fuiſſet; quippe qui nuperos Religioſorum hominum Ordines ſupra veteres a ſanctiſſimis Viris inſtitutos, aliquandiu improbaverat, tum non ſolum ita ſtudium vertit, ut eam Societatem, tanquam Eccleſiae utiliſſimam Diplomatibus Pontificiis confirmandam curaverit, ſed & omni ope fovendam, & propagandam judicaverit. Inſignia reliquit doctrinae in utroque Jure monumenta, quae in Bibliotheca Vaticana ſervantur. Deceſſit octogenarius, ejuſque cadaver Lucam delatum eſt.

JOANNES MORONUS MEDIOLANENSIS
EPISCOPUS MUTINEN.

A PAULO III. ANNO MDXLII. CR. PR. CARD.

TIT. S. VITALIS,

DEINDE EPISCOPUS OSTIEN.

OBIIT ROMAE 1. DECEMBRIS 1580.

MAgnis negotiis saepe praefectus, singulari rerum cognitione, prudentiaque floruit. Ad Ferdinandum Romanorum Regem missus, omnibus Germaniae conventibus praesertim Ratisponensi Religionis, & belli Turcici causa coactis interfuit. Quo in munere cum partes Nuntii vere Apostolici ad votum Pauli cumulatissime explevisset, absens Cardinalis declaratur. Cum Cardinalibus Parisio, & Polo ad Concilium Tridenti inchoandum Legatus decernitur; quo suspenso Bononiensem Legationem administravit. Legatus in Germaniam missus, Augustano Conventui adfuit. Romam reversus apud Paulum IV. accusatus ab invidis, quod cum Protestantibus collusisset, ac de Religione minus recte sensisset, in Molem Hadriani conjicitur, & a quatuor Cardinalibus severa inquisitione examinatur. Pius IV. cognita Moronis innocentia, illum non modo ab omni injuria vindicavit, sed etiam primum Legatum, & Praesidem ad Tridentinam Synodum destinavit, ut quam ipse jussu Pauli III. inchoaverat, absolveret. Sedente Gregorio XIII. iterum Conventui Ratisponae celebrato Sedis Apostolicae Legatus interfuit. Maximilianum Caesarem Polonis Proceribus, quod se neglecto, quem prius in Regem nominaverant, Stephano Batthorio Poloniae Regnum dedissent, iratum placavit. Tantis pro Sede Apostolica toleratis laboribus minime fractus, cum Pius IV. ad Caesarem Legatum designasset, hortatusque esset in publico Consistorio, ut ad Dei gloriam hanc Provinciam susciperet, respondit, partes suas esse silere, & obsequi. Sedente Gregorio XIII. Genuam profectus Pontificius Legatus, Rempublicam novis praescriptis legibus ad pacem, & tranquillitatem redegit. Consilio suo perfecit, ut Romae Collegium Germanicum ad Ecclesiae Romanae decus, & ad Germaniae praesidium fundaretur. Septuagenario major pie obiit, ac tumulatus est ad Minervam.

GREGORIUS CORTESIUS MUTINEN.

ORDINIS SANCTI BENEDICTI

A PAULO III. ANNO MDXLII. CR. PR. CARDINALIS TIT. S. CYRIACI IN THERMIS.

OBIIT ROMAE 21. SEPTEMBRIS 1548.

ADhuc adolefcentem propter praeftantiffimum ingenium, magnamque doctrinam Joannes Cardinalis Medices ab Epiftolis, negotiifque domefticis eum fibi adfcivit. Quo Pontifice Leonis X. nomine creato, graviffimum munus audiendarum caufarum fumma integritate exercuit. At cum hujufmodi labore nimium premeretur, & ad Sacrarum Literarum ftudium, quietamque vitam divino quodam inftinctu traheretur, ad Coenobium S. Benedicti in agro Mantuano Congregationis S. Juftinae convolans, Monachi habitum induit. Paulus III. viri probitate, fcientia, ac religione permotus ex Abbate Cardinalem creavit. Firmiter fperamus, inquit in datis ad eum literis, quod his difficillimis temporibus, tua opera, & confilio nobis & ornamento futurus fis, & adjumento. Romam cum veniffet, Urbinatenfis Ecclefiae Praeful nominatur, ac rebus ad Concilium fpectantibus cum lectis aliis Cardinalibus praeficitur. Cum doctis viris per totam fere Europam familiaritatem, & frequens per epiftolas commercium habuit, celebratus ab omnibus ob ingenium prope divinum, doctrinamque mire excellentem, ut ejus opera teftantur. Morti proximus familiarem fuum alloquutus eft his verbis: *En fum morti proximus. Melius mihi proculdubio effet e vita migrare in paupere Religioforum virorum vefte, quam in hac Purpura. Splendet haec quidem in hominum oculis, ornatque virum, fed nifi digne geratur, continuo etiam maximopere onerat, & aggravat.* Sepultus eft in Bafilica duodecim Apoftolorum.

CHRISTOPHORUS MADRUCIUS TRIDENTINUS

PATRIAE SUAE EPISCOPUS, ET PRINCEPS

A PAULO III. ANNO MDXLII. CR. PR. CARD.

TIT. S. CAESARII IN PALATIO,

DEINDE EPISCOPUS PORTUENSIS.

OBIIT TYBURE 5. JULII 1578.

Civitatem, & Eccleſiam ſuam una cum Brixienſi ſumma cum laude adminiſtravit, multis utrobique relictis doctrinae, pietatis, & munificentiae monumentis. Interfuit Oecumenico Concilio in propria Eccleſia ejus etiam opera incoepto. Romam poſtea a Carolo Caeſare miſſus, ut Paulus opem ferret pro bello adverſus Proteſtantes, tres Italas Legiones, & mille cataphractos milites, & ut Alexander Cardinalis Farneſius maxima Procerum caterva comitante in Germaniam ipſius exercitus Legatus, Octaviuſque Frater Dux mitterentur, obtinuit. Conventui Auguſtae Vindelicorum celebrato S. R. Imperii Princeps interfuit, & controverſiam inter Pium IV., & Maximilianum II. in Imperatorem electum de ſolenni fidelitatis juramento Romano Pontifici per Georgium Helfenſtenium Comitem ejuſdem Maximiliani nomine praeſtando exortam, cum aliquot Cardinalibus compoſuit, ac ſedavit. Tanta ejus fuit liberalitas, ut praeter inopes, quos omni ope ſublevavit, Stanislao Cardinali Hoſio, quem omnes ſuas facultates in eoſdem effundere non ignorabat, multa aureorum millia elargiretur. Eccleſiaſticam diſciplinam magno ſtudio coluit, liberales diſciplinas prope exulantes excepit, fovitque, & in veram gloriam animum intendens, inania omnia vitavit ſedulo, palamque contemſit. Tybure Romam delatum corpus ejus in Sacello Familiae ſuae apud S. Onuphrium conditum eſt.

GEORGIUS ARMANIACUS GALLUS

EPISCOPUS RUTHENEN.

A PAULO III. ANNO MDXLIV. CR. PR. CARD.
TIT. SS. JOANNIS, ET PAULI.

OBIIT AVENIONE 2. JUNII 1585.

ANtiquitate generis, & gloria majorum, propriis autem virtutibus maxime florentem Franciscus I. magnis negotiis praeposuit, ac amplioribus in dies honoribus auxit. Ad Romanum Pontificem Regius Legatus, eodem Rege rogante in Sacrum Collegium cooptatur. Tolosanae Ecclesiae, & Occitanae Provinciae summo cum imperio praefectus, Fidei, & Religionis Catholicae defensor acerrimus fuit. Avenionensem ditionem, cui pro Carolo Cardinali Borbonio Legato praeerat, ab haereticis immunem, tutamque servavit. Studiis literarum a pueritia deditus, ad ea diligenter excolenda reliquos omnes inflammavit. Doctorum virorum fautor eximius; cujus rei fidem faciunt Petrus Gillius, & Guilielmus Philander, ambo in familia ejus educati, magnam operam posuit; ut veteres Authores restituerentur, & ab oblivione vindicarentur; quorum magnum numerum non solum undique perquiri, ac describi jussit suis sumtibus, sed etiam Regi omnium bonarum artium studiosissimo, ut idem faceret, missis in omnes partes Europae doctissimis hominibus, facile persuasit. Ab Ecclesia Tolosana ad Avenionensem translatus, dum Cleri reformationi, Templorum restaurationi, morum correctioni totus intendit, ac optimi Praesulis muneribus fungitur, in summa senectute moritur pientissime.

OTHO TRUSCHES DE WALTBURGO

AUGUSTAE VINDELICORUM NATUS,
EJUSQUE URBIS EPISCOPUS,
A PAULO III. ANNO MDXLIV. CR. PR. CARD.
TIT. S. BALBINAE,
DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.
OBIIT ROMAE 2. APRILIS 1583.

PRaeter majorum imagines propria virtute, & literarum laude excelluit. Adolescens Bononiae Juris scientiae operam dedit Hugone Boncompagno, qui postea Gregorius XIII., Professore publico praelegente, habuitque illic studiorum sodales viros eximios Alexandrum Farnesium, Christophorum Madrucium, & Stanislaum Hosium, postea S. R. E. Cardinales, quibuscum magna Othoni intercessit familiaritas, & necessitudo. A Paulo III. in Germaniam Sedis Apostolicae Internuntius ad Conventum Norimbergensem, indicendi Praesulibus Germaniae Concilii Tridentini causa mittitur. Re bene gesta Augustanus Episcopus eligitur, & Cardinalis renunciatus cum Bavariae Duce adversus Principes Protestantes bellum non comparavit solum, sed & stipatus gentilibus suis Magnatibus, Imperatoris nomine gessit. Parta victoria Dioecesim Augustanam sibi commissam magna ex parte ab haereticis recuperatam, celebrata Synodo, erroribus, & corruptis moribus expurgavit. Imperii Protector a Caesare declaratus, in Conventu Augustae iterum habito, reliquis Pontificiis Ministris absentibus, onus Religionis Catholicae totum humeris suis sustinuit. Praeter multos alios, Ulricum Comitem Helfenstenium magnae apud Germanos auctoritatis virum in Catholicae Ecclesiae gremium reduxit. Collegium Dilinganum pro Cleri reformatione, & instructione excitavit, ac PP. Soc. Jesu addixit. Cardinalis laudatissimus, & Fide Catholica defensa, ac prudentia civili insignis, qui sua aetate vere speculum Praesulum appellari potuit, cuique inprimis cura fuit, ut boni Antistitis officium bene intelligeret, intellectumque re ipsa compleret. Ossa ejus translata sunt Dilingam.

H E N R I C U S A L U S I T A N I A

BRACARAE AUGUSTAE ARCHIPRAESUL

A PAULO III. ANNO MDXLV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SS. QUATUOR CORONATORUM.
IDEMQUE LUSITANIAE REX
OBIIT ULYSSIPONE 31. JANUARII 1580.

E Manuelis Lusitaniae Regis filius adolescens se Clericali Militiae addixit, & ad maturiorem aetatem progressus SS. Patrum lectioni, ac studio sedulo vacavit. Bracarensis, deinde Eborensis, ac demum Ulyssiponensis Archiepiscopus factus nullum optimi Pastoris munus praetermisit. Generalis Fidei Inquisitor, & Romani Pontificis Legatus a Latere, ita solicite, fortiterque gessit omnia, ut integram, sinceramque Fidem, qua potitur hodie Lusitania, illi uni post Deum, acceptam referre debeat. Nihil antiquius habuit, quam ut Judaeos omnes, ac Saracenos aut ad professionem Catholicae Fidei perduceret, aut pertinaces Regno eliminaret. Coenobia, Xenodochia, Collegia, Academias, Templa ubique extruenda curavit. Dum nepos Sebastianus Rex, Joannis filius adolesceret, Regnum administravit. Postea quam ille in fatali Africano bello occubuit, Henricus Rex inauguratus, a Diademate gestando abstinuit, ostendens quantum ipse afficeretur publicis malis, quae non modo Lusitaniae, sed universae Christianae Reipublicae ex tanta jactura imminebant. Dum totus regendo, sublevandoque Regno incumbit, agiturque inter Proceres, & Theologos de contrahendo ab eo matrimonio, unde Regni heres susciperetur, Henricus, qui nisi invitus non ibat in hanc sententiam, favente Deo votis optimi Sacerdotis, & Regis, aegrotat, pauloque post moritur, relinquens Regnum potentiori occupandum. Eluxit in eo vitae integritas, morum sanctimonia, vereque regia liberalitas, qua inopes, probos, literatos omnes fovit, & complexus est. Princeps aeterna memoria dignus, qui Regali Majestate, quod ad eam aetatem visum non fuerat, Sacrum Collegium illustravit, & Coronam Infulae, Sceptro Baculum Episcopalem, & utramque Purpuram copulavit.

CAROLUS GUISIUS E DUCIBUS LOTHARINGIAE

ARCHIEPISCOPUS RHEMEN.

A PAULO III. ANNO MDXLVII. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTAE CAECILIAE.

OBIIT AVENIONE 26. DECEMBRIS 1574.

AD ſanguinis claritatem eam adjunxit virtutem, qua dignus judicatus eſt, qui xxiii. annorum in Sacrum Purpuratorum Ordinem adlegeretur. Seminarium inſtituendae in miniſterium Evangelii juventutis primus in Gallia informavit, Rhemiſque aperuit, & Muſsipontanum Gymnaſium ſub inſtituto, ac diſciplina Patrum Soc. Jeſu felicibus auſpiciis inſtituit, & juſſu Regis Pariſienſem Academiam priſtino ſplendori reſtituit. Poſt literarum ſtudia ad negotia animum ſedulo appulit, in quibus tractandis rara ſupra annos ſolertia, in explicandis naturali facundia excelluit, accedente oris majeſtate, & compoſito geſtu, qui & orationi dignitatem, & oratori ſummam gratiam conciliaret. In colloquio Poſsiacenſi Religionis cauſa celebrato, Calviniſtarum molimina virili facundia, & auctoritate Sacrarum Literarum eliſit. Adſuit Synodo Tridentinae perhonorifice a PP. exceptus. In Galliam reverſus, ea, quae Tridenti decreta fuerant, obſervare curavit, quantum miſerrima temporum calamitas pateretur. Saepenumero Regis, ac Patriae cauſam agens, adiit Pontificem, Caeſarem, Venetos, alioſque Catholicos Principes felici exitu. Viros literatos, & probos impenſo ſtudio proſequutus eſt, eorum conſuetudine, & virtute mire delectatus, nec facile alios ad Aulae, aut Eccleſiae dignitates evehi patiebatur. Magni animi, zelique Apoſtolici in ſervanda S. Sedis dignitate, & Catholica Religione ab hoſtibus vindicanda, egregia praeſtitit exempla. Hinc magna in ſe concitavit Politicorum, & haereticorum odia, & calumnias, quae tantum nomen apud ſanae mentis homines magis illuſtrârunt.

ROBERTUS DE NOBILIBUS

MONTE POLITIANO NATUS

A JULIO III. ANNO MDLIII. CR. DIAC. CARD.
TIT. S. MARIAE IN DOMNICA.

OBIIT ROMAE 14. JANUARII 1559.

ADolescens excellenti supra aetatem virtute, & doctrina, a magno Avunculo in Sacrum Collegium annum agens XIII., Patribus universis approbantibus, cooptatur. Purpura insignitus singularem in cultu, victuque moderationem retinuit, & vitae sanctimoniam non imminuit dignitatis accessu, atque licentia, sed augere potius novo virtutum ornamento procuravit. Hinc ad eam vitae perfectionem devenit, ut non semel, quo melius Christo serviret, eremum petere cogitârit. De eo cum Rodulphus Cardinalis Carpensis sermonem in frequentissimo conventu instituisset, post multas ipsius laudes, egregium adolescentem annos vix dum XVII. natum, ad emendandos mores maxime idoneum affirmare non dubitavit, utpote qui eum crebris verberibus, ac veste cilicina corpus deprimere, atque animum ad Caelestia erigere non ignoraret. Paulo IV. acceptissimus fuit, qui eum publico in Consistorio clara voce ANGELUM DOMINI appellavit, quod ei cognomen a Patribus tum maxime, cum in Senatum veniret, ob modestissimam oris speciem, mirabilioremque morum innocentiam, perpetuo deinde tributum est. Tandem in aetatis flore lenta febre correptus cum insignis patientiae exemplo per sex menses decubuisset, fiducia invictus, humilitate securus, & animo in rerum Divinarum contemplatione defixus, Caelumque suspiciens placide animam Deo reddidit. Vincentius Pater Optimo Filio sibi anno aetatis XVIII. erepto marmoreum sepulchrum posuit ad S. Petrum in Janiculo.

JO: BERNARDINUS SCOTUS SABINUS

CONGREGATIONIS CLERICORUM REGULARIUM THEATINORUM

ARCHIEPISCOPUS TRANEN.

A PAULO IV. AN. MDLV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. S. MATTHAEI IN MERULANA.

OBIIT ROMAE 2. DECEMBRIS 1568.

CLericorum Regularium primordiis probae vitae exemplis magna incrementa dedit, sacris literarum studiis, Graecis, Hebraicis, & Chaldaicis singulariter ornatus. A Paulo III, Aloysio Lippomano Veronensi Episcopo, qui in Concilio Tridentino maxime claruit, in Galliam, atque Germaniam cum Legationis honore proficiscenti pro gravissimis Ecclesiae negotiis comes, & adjutor datus fuit. Dum Venetiis domui Congregationis suae praepositus esset, a Paulo IV. Romam vocatur, & uno eodemque Consistorio Cardinalis, & Archiepiscopus Tranensis reluctans declaratur. In ea dignitate, zelo, & sinceritate verum se Ecclesiae Senatorem exhibuit. Sedente Pio IV. ad Ecclesiam Placentinam translatus, oves fidei suae commissas verbo, & exemplo pavit. Deinde Pius illum Romam revocavit, & in magnam curarum partem admisit. Exorata tandem licentia ad suam Ecclesiam regressus, pristinum laborem resumsit, eique ut totus incumberet, defuncto Pio, ad Comitia non accessit. In quo etiam eluxit magna Viri humilitas, quem doctrina, vitaeque sanctimonia florentissimum pars magna Patrum dignum summo Pontificatu existimabat. S. Pius V. Romam advocatum summum haereticae pravitatis Censorem dixit, atque Graecorum, & Orientalium Ecclesiarum in Curia Patronum constituit. Ejus potissimum cura, & labore emendatum est Breviarium Romanum, & Missale, quibus nunc utimur. Ejus obitum lacrimis Sanctissimus Pontifex prosequutus est, utpote qui administrum prudentissimum, atque integerrimum amisisset. Sepultus est in Basilica S. Pauli.

JOANNES GROPPERUS
WESTPHALUS
ARCHIDIACONUS COLONIENSIS

A PAULO IV. ANNO MDLV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTAE LUCIAE IN SILICE.

OBIIT ROMAE 13. MARTII 1558.

ELoquentia admirabili, raraque eruditione instructus magnum fuit Germanicae Ecclesiae decus, & in Catholica Religione tuenda praesidium. Testantur praeclarum ejus ingenium monumenta, quae de controversiis Christianae Fidei edidit. Coloniensis Ecclesiae Archidiaconus Synodi Provincialis per Adolphum Archiepiscopum celebratae descriptas leges in quatuor, & decem libros admirabili ingenii acumine, & praeclara sapientiae, Christianaeque pietatis laude redegit. Ob notam pacatae mentis indolem, & prudentiam a Carolo V. electus est inter eos, qui in Conventu Ratisponensi coram se & Cardinali Contareno Pontificio Legato cum Protestantibus de Fidei articulis disputarent. Hermanno Archiepiscopo, metuendo Dei judicio in haeresim prolapso fortiter restitit, auctorque fuit, ut Pontificis judicio ab Archiepiscopatu deponeretur, & implorata Caesaris ope, illi Adolphus Schavenburgicus successor daretur. Tanto autem studio in haereticis a Civitate Coloniensi arcendis desudavit, ut Apostoli nomen meruisse videatur. Ob susceptos pro Religione labores, & vitam ipsam saepe praesentissimo mortis periculo expositam Paulus in Collegium Cardinalium Gropperum cooptavit, eumque dignitatem ultro oblatam repudiantem, Romam accivit, ut quem literis non flexerat, sermone emolliret, vel auctoritate cogeret. In itinere aegritudine correptus Romam semimortuus ingressus est, nec multo post diem extremum obivit. Episcoporum more solenni pompa expositum corpus in Templo S. Mariae Germanorum, tantam sui admirationem movit, ut adstantes exclamarent, se vix vivum ullum vidisse magis aspectu decorum, & serena majestate conspicuum. Pontifex in Oratione funebri, quam in demortui laudem pronunciavit, sententiam hanc non semel protulit: Nequaquam Gropperum amisimus, sed ad Deum praemisimus.

S. CAROLUS BORROMAEUS

A PIO IV. ANNO MDLX. CR. DIAC. CARDINALIS

TIT. SS. VITI, ET MODESTI,

DEINDE PR. CARD. TIT. SANCTAE PRAXEDIS.

OBIIT MEDIOLANI 4. NOVEMBRIS 1584.

A Puero in Sortem Domini vocatus, per viam innocentiae, & ſcientiam Sanctorum ad ſacrum Eccleſiae Senatum anno aetatis XXII. pervenit, & S. Sedis praecipuis negotiis admotus, ea omnia egregia fide, & ſingulari prudentia adminiſtravit. Mediolanenſi Eccleſiae praefectus, factus eſt vera Dignitatis Epiſcopalis forma, & decus, nova quotidie praebens exempla vigilantiae, & paſtoralis ſolicitudinis. Sanctis operibus aedificata Urbe, defuncto Avunculo Pio IV. ad Eccleſiam ſuam evolavit, & perpetuo incubuit corrigendis populorum pravis moribus, veterique diſciplinae reſtituendae. Oves ſuas peſtilentia laborantes in humeris ſuis bonus Paſtor portavit, ſeque pro eis Deo obtulit hoſtiam placationis. Clariſſimus ſumma erga omnes caritate, caeleſtium rerum deſiderio, humanarum contemtu, invicta in adverſis conſtantia; tanta autem humilitate, quam Reginam, & Matrem virtutum omnium appellare conſueverat, ut cum Stemmata paterna, & materna nobiliſſima haberet, his contemtis, erigeret pro ſublimi Stemmate HUMILITATEM. Alter temporis noſtri Ambroſius, alter Chryſoſtomus. Deus itaque ſecundum conſilium ſuum, & providentiam, quae magnarum rerum ſeriem longe ante diſponit, Carolum Borromaeum naſci, & educari voluit, qui in ſacroſanctae ſtationis, & ordinis honore poſitus efficeret ſanctitate ſua, zelo, & doctrina, ut Tridentina Synodus abſolveretur, & ejus Decreta ſervarentur: ſicque Eccleſia internis hoſtibus, nempe vitiis, externis vero, nempe haereticis miſerum in modum impetita, & exagitata, exemplo, & Apoſtolica fortitudine tanti Cardinalis magna ex parte liberaretur, & ſaluti, priſcorumque temporum ſplendori reſtitueretur.

HIERONYMUS SERIPANDUS

TROJAE IN APULIA NATUS

ORDINIS EREMITARUM S. AUGUSTINI

ARCHIEPISCOPUS SALERNITANUS

A PIO IV. ANNO MDLXI. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SANCTAE SUSANNAE.

OBIIT TRIDENTI 17. MARTII 1563.

PRaeclaris virtutibus, linguarum multarum cognitione, & doctrina ſingulari primum in Ordine Eremitarum S. Auguſtini Magiſtratum promeruit. Eo ſponte ſe abdicavit, ut reliduum vitae tempus rerum divinarum contemplationi impenderet. At Caroli V, cui tanti Viri dotes plane innotuerant, opera in lucem revocatus, regendam ſuſcipere Salernitanam Eccleſiam coactus eſt. Ea in dignitate conſtitutus Synodo leges Dioeceſi opportunas tulit, ſategitque praeſertim exemplo ſuo, ut obſervarentur. Pius IV. inter pravas opiniones fluctuantem Chriſtianae Reipublicae navim ejus auctoritatis, & ſcientiae pondere confirmandam putavit. Quamobrem in Tridentino Concilio ad examinandos circa Sacram Scripturam abuſus, eoſque corrigendos munus illi demandatum eſt: quod ſingulari ſapientia, ac pietate perfecit. Romam accerſitus in Sacrum Cardinalium Ordinem magna Patrum comprobatione cooptatur, & ejuſdem Concilii Legatus decernitur. Tridenti a Collegis ſuis honorifice exceptus, qui nullis laboribus frangeretur, nullis oneribus premeretur, ita provinciam geſſit, ut in eo uno, tanquam praecipuo, ac firmiſſimo Eccleſiae columine, tota res ſacra niti videretur. Ibidem Synodo nondum abſoluta, non ſine Patrum luctu e vita migravit. Scripſit plurima, quae profundam ejus ſcientiam, & religionem teſtantur.

STANISLAUS HOSIUS
CRACOVIENSIS
EPISCOPUS VARMIEN.
A PIO IV. AN. MDLXI. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTAE SABINAE.
OBIIT CAPRANICAE 5. AUGUSTI 1579.

Cum in domestica virtutis, & pietatis exempla incidisset ab ineunte statim aetate, indicia praebuit futurae sanctimoniae. Studio Religionis Catholicae inflammatus nihil omisit pro ejus defensione, dignus, quem Paulus IV. Romam advocaret, ut propius laboranti Ecclesiae consilio, & opera sua prodesset. Cum de eo in numerum Senatorum cooptando cogitaret Pontifex, humilitate sua, ac precibus dignitatem eam effugit, quam a Pio IV. oblatam, praesertim ob egregiam operam Ecclesiasticis rebus navatam apud Carolum V., & Ferdinandum Romanorum Regem, declinare non potuit. Toto plaudente Sacro Collegio, Legatus ad Concilium Tridentinum pronunciatur. Eo absoluto ad commissam sibi Varmiensem Ecclesiam perrexit, suamque re comprobavit Fidem, industriam, & caritatem non solum Polonis suis, Lithuanis, Ruthenis, Russis, & Prussis, sed vicinis etiam Provinciis Germaniae, & Bohemiae. S. Pius V. suum in Polonia Legatum constituit. A Sigismundo Rege pro Regni negotiis Romam missus, ibidem incredibili bonorum omnium laetitia exceptus est. A Gregorio XIII. ad majoris Poenitentiarii munus electus, id quandiu potuit, recusavit: sed parere debuit Pontifici persistenti in ea sententia: Quod ei potissimum committenda esset peccatorum alienorum cura, qui propriis omnium minus esset onustus. Immortalem ejus gloriam afferunt Catholica Fides egregie propugnata, & exarata multa volumina, quae cum eruditione, & doctrina redolent magnam Auctoris sanctitatem. Qui vivens pauperum pater fuerat, moriens bona reliqua, pauca quidem in eosdem erogavit. Jacet in Basilica S. Mariae trans Tyberim.

LUDOVICUS SIMONETTA MEDIOLANEN.

EPISCOPUS LAUDEN.

A PIO IV. ANNO MDLXI. CR. PR. CARDINALIS
TIT. S. CYRIACI IN THERMIS.

OBIIT ROMAE 30. APRILIS 1568.

JUris utriusque Doctor insignis in Concilio Tridentino sedente Paulo III., & in aliis muneribus sibi demandatis, summam integritatis, & justitiae laudem promeruit. Ex Datario Cardinalem renunciatum, Pius IV. cum idem concilium prosequendum Tridenti indixisset, Apostolicae Sedis Legatis Simonettam adjunxit. Synodo fine imposito, Romam rediit cum Cardinali Morono, quibus Patres demandârunt, ut Actorum Concilii confirmationem a Summo Pontifice peterent, quam obtinuerunt. Tanti in Synodalibus actionibus utriusque Legati opera valuit, ut Pius in Consistorio, commendata Moroni virtute, Simonettae fidem, constantiam, industriam, & perpetuam Sedis Apostolicae defensionem magnis laudibus efferret. Ex testamento cavit, ut sine ulla inscriptione tumularetur. Ejus rei paulo ante vitae exitum, causam rogatus, respondit, dedecere hominem, dum in cinerem redigitur, & vermibus esca apponitur, gloriari. Animae, non titulorum inanium, habendam esse curam morituris. Caret ideo Epitaphio ejus Tumulus in Templo S. Mariae Angelorum in Thermis.

ANTONIUS PERENOTTUS DE GRANVELLA
BISUNTINUS

PRIMUS ARCHIEPISCOPUS MECHLINIEN.

A PIO IV. ANNO MDLXI. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTI BARTHOLOMAEI,

DEINDE EPISCOPUS SABINENSIS.

OBIIT MATRITI 20. SEPTEMBRIS 1586.

ARchidiaconus Bisuntinus, & Episcopus Atrebatensis, cum Patre suo Nicolao Caroli V. Cancellario, Tridentino Concilio interfuit, habuitque ad Patres eloquentissimam orationem. Admissus ad consilia Caesaris, varias ejus Legationes obivit ad Reges Galliae, & Angliae: hinc administer datus Margaritae Austriacae Belgii Gubernatrici, Rempublicam pari sapientia, & auctoritate rexit. Invidorum Procerum artibus vocatur in Hispaniam; instituitur a Paulo IV. primus Mechliniae Archiepiscopus, deinde a Pio IV. Cardinalis renunciatur. Succedit Cardinali Claudio de Balma in Archiepiscopatu Bisuntino. Regni Neapolitani Prorex Philippi II. nomine cum S. Pio V. egit de foedere Christianorum pro bello contra Turcas suscipiendo. Icto foedere Legatus Apostolicus declaratur, & Jo: Austriaco Christianae Classis Imperatori tradit sacrum Vexillum, quo praeeunte hostes ad Echinadas Insulas deleti sunt. Consilii rerum Italicarum supremus Praeses declaratus, hanc provinciam perpetua laude administravit. Viro tot negociis occupato non defuit amor literarum, omniumque bonarum artium. Septem linguas, ut suam plane calluit, septus, cum vacaret a negotiis, doctis hominibus omnium nationum, quorum unumquemque ejus lingua expedite alloquebatur. Vix quandoque dictanti epistolas, septem sufficiebant scriptores; adeo uberi, & promto erat ingenio. Fovit non doctos solum, sed & artifices, qui ejus imaginem certatim quacunque materia exprimebant, aut habere apud se gestiebant. Tanta gloria non tumuit. Noctu quandoque pedes Templa visitabat, frequens erat in Xenodochiis, & Coenobiis, quae multis opibus ditavit. Raro felicitatis exemplo tota vita integram Aulae gratiam superata invidia conservavit. Luctu omnium e vita excessit. Funus tanta celebritate ductum, quanta ullas supplicationes habitas historiae tradunt. Corpus Vesontionem relatum in paterno sepulchro apud Carmelitas conditum est.

MARCUS ANTONIUS AMULIUS VENETUS

A PIO IV. ANNO MDLXI. CR. DIAC. CARDINALIS, DEINDE PR. CARD. TIT. S. MARCELLI.

OBIIT ROMAE 13. MARTII 1570.

ELoquentiam, civilium rerum uſum, multiplicemque doctrinam a prima aetate conſecutus, pro Republica pluribus Legationibus magna cum laude functus eſt. Supremam Romae agentem, Pius IV. admiratione virtutis, Cardinalem, nil tale cogitantem creavit, imo renuentem cum prae ſingulari animi moderatione, tum quod Venetae leges ornari Legatos ſuos externis honoribus prohibeant. Tulit quoad vixit, aequo animo, ſuffragiorum ſeveritatem, cum tamen Chriſtiana Reſpublica de nova tanti Viri dignitate valde laetaretur. Cum Cardinali Alexandrino, qui Eccleſiae poſtea Pii V. nomine praeſuit, Abdieſu Patriarchae Muzalen. Orientalis Aſſiriae, qui ut Apoſtolorum limina viſitaret, Romam venerat, Catholicae Fidei Profeſſionem excepit, eumque Romae agentem impenſe ſovit, atque auctor ſuit, ut Pius in patriam redeuntem multis, pretioſiſque muneribus donaret. Reatinae Eccleſiae ſancte praeſuit, & Patavii Collegium educandis Venetae Nobilitatis adoleſcentibus erexit. Epiſtolae, quas ſcripſit familiares, Orationes Italicae, & Latinae, Tractatus de ſublimi genere dicendi, ac Vaticanae Bibliothecae Praefectura Amulio demandata, teſtimonium faciunt ſatis luculentum ejus doctrinae, miraeque eruditionis. Corpus ejus Venetias translatum eſt.

ALOYSIUS ESTENSIS

ARCHIEPISCOPUS AUXITANUS

A PIO IV. ANNO MDLXI. CR. DIAC. CARD.

TIT. SS. NEREI ET ACHILLEI.

OBIIT ROMAE 30. MAJI 1586.

Ex Hercule II. Ferrariae Duce, & Renata Ludovici XII. Francorum Regis filia natus, adhuc adolescens a Paulo III. Ferrariensi Ecclesiae praeficitur. In Galliam profectus nobilissimis aeque, ac ditissimis Sacerdotiis augetur, & Cardinalis renuntiatur. Jussu Gregorii XIII. Sedis Apostolicae Legatus in Gallia decernitur, ut Conventui Blesensi interesset, & ut Henrico III. Regi suaderet, ne Duci Alenconio fratri faveret, qui Belgis Philippo Regi Catholico rebellibus adhaerebat. Galliae Protector in Curia designatus, magnitudine animi, & munificentia in Urbe tamquam in publico Christiani Orbis theatro admirationi omnibus fuit. Nam quod in vastis aedium molibus, & otiosis operibus extruendis quandoque insumitur, id ille totum demerendis hominum per liberalitatem voluntatibus, ac tenuiorum fortunis sublevandis impendit, eas solas veras opes possidere se existimans, quas amicorum necessitatibus non rogatus donavisset. Joannem Cassierium, Magnum Religionis Sancti Joannis Hierosolymitani Magistrum, qui Romam venerat, ut se apud Pontificem de injustis sibi calumniis expurgaret, cum plusquam ducentis ejusdem Militiae Equitibus domum suam excepit, & per duos fere menses regia munificentia habuit, & cohonestavit. Cardinali Hosio eleemosynis exhausto, saepe refudit ingentem pecuniam, ne fons caritatis ab utro fluere unquam desineret. Merito itaque Pater pauperum, Sacri Collegii splendor, Aulaeque Romanae ornamentum meruit appellari. Tybure in Templo S. Francisci sepultus est cum Patruo suo Cardinali Hippolito Estensi.

MARCUS ANTONIUS COLUMNA

ARCHIEPISCOPUS TARENTINUS

A PIO IV. ANNO MDLXV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SS. XII. APOSTOLORUM,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT ZAGAROLAE 13. MAJI 1597.

EX praeclariſſima Columniorum Gente, cum Archiepiſcopus Tarentinus Tridentino Concilio ſingulari doctrinae, & Religionis laude interfuiſſet, in Cardinalium numerum adſcriptus eſt. A Gregorio XIII. commiſſam Piceni, & Campaniae Legationem tanta prudentia, & humanitate adminiſtravit, ut mirifice ſibi eorum populorum animos conciliaret, & poſterior Provincia etiam a Sixto V., iterumque a Gregorio XIV. eidem delegaretur. Vaticanae Bibliothecae a Clemente VIII. praefectus, benignum ſe doctorum hominum Mecoenatem praeſtitit, quibus patrocinio, pecuniaque nunquam defuit. Cum Guilielmo Cardinali Alano praefuit correctioni Editionis Sacrae Scripturae, a Sixto V. recognitae, & approbatae, adſcitis, quibuſcum deliberaret, octo e Congregatione a Gregorio XIV. deputata, viris doctiſſimis, linguarumque peritiſſimis, qui ut ab urbanis curis liberiores eſſent, omnes ſimul Zagarolam conceſſerunt. Tanta ſedulitate, tamque indefeſſo labore in id opus incubuere, ut viginti diebus utrumque Teſtamentum perdiligenter examinatum, quale nunc habemus, typis excuſum, & Sixti V. nomine, Clementiſque VIII. auctoritate vulgatum, tale Gregorio XIV. exhibuerint. M. Antonii eximia fuit in pauperes liberalitas, morum integritas, ſapientia, & zelus Religionis, quibus dotibus multi ex Conſcriptis Patribus dignum eum ſummo Pontificatu non ſemel praedicaverunt. Ultimo vitae luſtro, Beato Joſepho Calaſanctio Theologo uſus eſt, pari eum benevolentia, & veneratione proſequutus. Obiit in ſenectute bona, & apud Fratres Minores ſepultus eſt.

PROSPER PUBLICOLA DE SANCTACRUCE ROMANUS

EPISCOPUS CHYSAMEN.

A PIO IV. ANNO MDLXV. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. HIERONYMI ILLYRICORUM,

DEINDE EPISCOPUS ALBANEN.

OBIIT ROMAE 7. OCTOBRIS 1579.

POſt primaria Aulae Pontificiae munera a Paulo IV. Nuntius deſtinatur ad Auguſtanum Germanorum Principum Conventum; hinc ad Ferdinandum Regem Romanorum; mox in Hungariam, ac Bohemiam, ubi in Conventu Pragae habito omnibus numeris abſolutam orationem dixit, qua Proceres ad procurandam Fidei unitatem hortatus eſt. Julius III. Nuntium ad Henricum II. Galliae Regem miſit, pro pace inter ipſum, & Carolum V. conciliianda. Sedente Pio IV. egregie functus eſt Legationibus Luſitanica, Germanica, & ſecunda ad Carolum IX. in Gallia, flagrante Regno inteſtino bello: in qua exercenda tantum haereticorum odium in ſe concitavit, ut ſaepiſſime, praeſertim dum iter ageret, niſi ſtratagemate uſus, mortem non evitaret. Purpurae honore decoratus, Arelatenſemque Archiepiſcopatum adeptus, adſcitus eſt ad Regia conſilia, & ſingulari fide, ac prudentia res inter Pontificem, Regem, & Catharinam Mediceam compoſuit, impetravitque, ut Eccleſiae Gallicanae Epiſcopi cum Cardinali a Lotharingia Tridentum mitterentur: qua acceſſione Synodus Oecumenica ingenti Eccleſiae Catholicae gaudio, & bono tandem abſoluta eſt. Maximis toto vitae curſu pro Republica ſuſceptis laboribus attritus, obiit prope octogenarius, ac tumulatus eſt in Baſilica Liberiana.

ZACHARIAS DELPHINUS VENETUS

EPISCOPUS PHAREN.

A PIO IV. ANNO MDLXV. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARIAE IN AQUIRO.

OBIIT ROMAE 19. DECEMBRIS 1583.

IN multis domi, forisque pro patria obeundis negociis singulari prudentia enituit. A Pio IV. cum potestate Legati de Latere acturus de rebus Religionis, & rei Christianae, ad Ferdinandum Imperatorem electum, Maximilianumque ejus filium Romanorum Regem, & ad Principes Superioris Germaniae periculosis itineribus, ultro citroque missus, Imperii Saeculares Electores, aliosque Principes, qui Luthero adhaeserant, cum Commendono adivit, & ad Concilium Tridentinum celebrandum convocavit. Verum cum nihil sibi esse cum Pontifice Romano negotii, & de ea re ad Caesarem se relaturos dixissent, re infecta Zacharias, superiori Germania pro officio peragrata, ad Caesarem reversus Cardinalis creatus est. Romam cum redivisset, sapientissimi Senatoris partes omnes adimplevit. Tanta autem ingenii vi, mentisque acie polluit, ut nihil cognitionem ejus fugere videretur. Singularem operam navavit reducendis ad Fidem haereticis, ex quo zeli, solidaeque doctrinae laudem promeruit. Sine pompa elatus est ad S. Mariam supra Minervam.

JOANNES FRANCISCUS COMMENDONUS VENETUS

EPISCOPUS ZACINTHI, ET CEPHALONIAE

A PIO IV. ANNO MDLXV. CR. PR. CARDINALIS
TIT. S. CYRIACI IN THERMIS.

OBIIT PATAVII 26. DECEMRIS 1584.

AD multiplicem doctrinam, excellensque ingenium singularem agendi dexteritatem adjecit. A Julio III. in Angliam missus ad hortandam Mariam, quae Eduardo successerat, ut Regnum Catholicae unitati restitueret, rem pro communibus votis statim perfecit, & reversus cum Reginae Legatis, tam felici rerum exitu Romam, universamque Italiam laetitia cumulavit. A Paulo IV. ad Venetam Rempublicam legatur, deinde a Pio IV. ad Ferdinandum Imperatorem electum, ut Germaniæ Episcopos ad Concilium Tridentinum vocaret, utque Conventui Naumbergensi a Protestantibus coacto, Pontificis nomine interesset. In Poloniam Legatus ad Sigismundum Regem decernitur, ubi rebus Catholicae Fidei strenue invigilans, in Sacrum Collegium cooptatur. Comitiis Augustanis a Maximiliano II. indictis, jubente S. Pio V. pro Concilii Tridentini Decretorum, Fideique propugnatione interfuit. Mittitur secundo in Germaniam ad Maximilianum Caesarem, cui persuasit, ne Augustanam Confessionem petentibus Austriae Ordinibus concederet. Pergit tertio in Germaniam adeundem Caesarem conjungendum in foedere a Pontifice cum Hispanis, & Venetis contra Turcas inito; tum in Poloniam ad Sigismundum Regem, ut eum quoque ad illud bellum excitaret: cui negotio dum strenue insistit, Sigismundus è vivis eripitur. Hinc in Reipublicae comitiis Commendonus illud primum effecit, ut sedatis gravibus dissidiis Henricus Dux Andegavensis omnibus suffragiis pacifice Poloniae Rex acclamaretur. Multis his, ac magnis laboribus, & periculis edocuit Commendonus, quibus gradibus a prima aetate ad Sedem Honoris merito ascendatur.

GUILIELMUS SIRLETUS

STILI IN CALABRIA NATUS

A PIO IV. ANNO MDLXV. CR. DIAC. DEINDE PR. CARD.

TIT. S. LAURENTII IN PANE, ET PERNA.

OBIIT ROMAE 8. OCTOBRIS 1585.

HOneſtis parentibus natus, linguae Latinae, Graecae, Hebraicaeque cognitione comparata, & in Philoſophicis, Theologiciſque rebus apprime verſatus, Romam cum unico tantum Sacrae Scripturae volumine, ut fama eſt, venit, & inter Marcelli Cervini Cardinalis familiares adſcriptus eſt. A Pio IV., qui ejus diſciplinae adoleſcentem Carolum Borromaeum commiſerat, ex Protonotario Apoſtolico, ſacro inſtante Senatu, Cardinalis invitus renunciatur. S. Pius V. Sirletum S. Marci Epiſcopum creavit, eique Bibliothecae Vaticanae curam commiſit: quam conquiſitis toto orbe terrarum, voluminibus mirifice locupletavit, & auxit. Catechiſmum Romanum ex Decreto Tridentini Concilii, adhibitis ex Ordine Praedicatorum Leonardo de Marinis Archiepiſcopo Lancianenſi, Aegidio Fuſcarario Epiſcopo Mutinenſi, & Franciſco Forerio, compoſuit. Eximia fuit in omnes, vel infimæ conditionis humanitate; in egenos vero tanta liberalitate, ut non ſemel ſeſe, ut eos indueret, veſtibus ſuis expoliaverit. Quinquennio commiſſam ſibi Eccleſiam more antiquorum Patrum rexit, & quotidiano Verbi Dei pabulo gregem pavit. Propinquos, & familiares ſuos non divitiis, ſed bonis moribus ornare ſategit. Tanta in eo rerum omnium moderatio fuit, ut non ſatis conſtaret, utrum doctior eſſet, an ſanctior. Plurima ſcripſit, eaque doctiſſima, nihil prae humilitate edidit. Romae fundavit Templum S. Mariae de Montibus, piorum eleemoſynis abſolutum. Sepultus eſt in Templo Tituli ſui.

GABRIEL PALAEOTTUS BONONIEN.

SACRAE ROTAE AUDITOR,

A PIO IV. AN. MDLXV. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SS. NEREI, ET ACHILLEI,

DEINDE EPISCOPUS SABINENSIS.

OBIIT ROMAE 22. JULII 1597.

A Primis annis in literas humaniores, & Legalem ſcientiam incumbens brevi excellens Orator, & I. C. evaſit. Juris Caeſarei interpretandi munus publicum in patrio Gymnaſio per plures annos ſuſtinuit. A Paulo IV. depoſcente Bononien. Senatu Rom. Rotae Auditor conſtituitur. Cum Pius IV. Concilium Tridentinum abſolvere ſtatuiſſet, Legatis, qui Concilio praeeſſent, ex XII. Viris Rotae unum Gabrielem ſelegit, qui hac in re omnium graviſſima aſſiſteret; quo in munere, tam ſapienter ſe geſſit, ut eum Patres literis ſuis Pontifici commendarent, magniſque laudibus ornarent. Abſoluta Synodo, cujus Hiſtoriam conſcripſit, Romam rediit; & cum praecipua quaedam Concilii Decreta, antequam ederentur, diligentius eſſent examinanda, Pontifex hoc ei onus impoſuit, ſocioſque laboris adjunxit Hugonem Boncompagnum, & Franciſcum Alciatum, quibuſcum paulo poſt eum Cardinalem creavit. Auctus ea dignitate S. Sedi utilem deinceps miniſtrum magis, ac magis ſe ſtuduit exhibere. Fortis per omnia rerum diſcrimina, caſuſque, ubi aliqua ex parte Reipublicae cauſam periclitari videret, in Senatu ſententiam ſuam nihil humana veritus, integre, libereque ſemper aperuit. A S. Pio V. Bononiae Epiſcopus renunciatus, commiſſam Eccleſiam, quam deinde Gregorius XIII. tanti Viri exiſtimatione ductus ad Metropoliticam dignitatem evexit, ſanctiſſime adminiſtravit. Clerum formavit antiquis inſtitutis, ſacras aedes inſtauravit, pia loca auxit, & ditavit. Amplificandae Eccleſiaſticae Diſciplinae conſiliis, ſcriptis, hortationibus aſſidue incubuit, quippe qui S. Carolum ſibi propoſuerat imitandum. Pie obiit, ut vixerat, & ejus corpus Bononiam translatum in majori Eccleſia conditum eſt.

ANTONIUS CARAFA NEAPOLITANUS

BASILICAE VATICANAE CANONICUS

A S. PIO V. ANNO MDLXVIII. CR. DIAC. CARDINALIS
TIT. SANCTI EUSEBII.

OBIIT ROMAE 12. JANUARII 1591.

A Paulo IV. ejus gentili Basilicae Vaticanae Canonicatu donatus est. Illo defuncto particeps calamitatum, quas Gens Carafa passa est, Canonicatu privatus, Patavium perrexit, ubi in Legum studia incubuit. Hinc in ditionem paternam inter Brutios concedens, se divino servitio, & studiis consecrans, praeclara Commentaria Theodoreti super Psalmos, nonnullosque alios Auctores in Pentateuchum, cum aliquibus Orationibus S. Gregorii Nazianzeni e Graeco in Latinum vertit pure, ac fideliter. Romam a S. Pio V. revocatus a secretis Cubiculi Pontificii admittitur, cognitaque incorruptorum morum ejus vita, singulari doctrina, atque animo pro Ecclesiastica libertate imperterrito, tanquam Pauli IV. dignus alumnus, & consanguineus Cardinalis creatur. A Gregorio XIII. Bibliothecarius Apostolicus declaratus, Curatoribus praefectus est correctionum Decreti Gratiani, quod illius opera emendatius prodiit. Sedente Sixto V. emendandis Divinorum Bibliorum editionibus una cum aliquot eximiis viris egregie laboravit. Ejus industria Editio LXXII. Interpretum pene antiquata revixit. Oecumenica Concilia tam Latine, quam Graece scripta, in candorem pristinum vindicavit, & Romanorum Pontificum Epistolas, magnum sane Ecclesiae thesaurum, veluti e ruderibus effossum perpolivit, ac restituit. Collegii Graecorum Patrocinium suscepit, & Maronitas multis affecit beneficiis. Ejus consilium erat, ut ex proventibus Pontificii Aerarii pars aliqua seponeretur singulis annis pro accipiendis doctis viris paupertati obnoxiis, donec Ecclesiasticis Beneficiis juvarentur. Vitam innocentissime transactam pari fine conclusit, & ad S. Silvestrum in Quirinali sepultus est, paucis his tumulo inscriptis: ANTONII CARAFAE CARDINALIS SEPULCHRUM: quasi solo nomine cetera Viri ornamenta innotescerent.

JULIUS ANTONIUS SANCTORIUS CASERTANUS

EPISCOPUS S. SEVERINAE

A S. PIO V. ANNO MDLXX. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SANCTAE BARBARAE.

OBIIT ROMAE 7. JUNII 1602.

SAnctus Pius V., dum esset sacrae Inquisitionis Commissarius Sanctorium singulari doctrina, & integritate virum, acerrimum Fidei propugnatorem contra haereticos socium habuit. Pontifex renunciatus eum primum S. Severinae Antistitem, mox Cardinalem creavit. Inter Sancti Officii Inquisitores adscriptus, in exequendo munere semper fuit vigilantissimus, & caritate fervens indefessi laboris. Dona quaevis tamquam justitiae corruptelas, rejecit, asserens, abstinentiam a muneribus aeque, ac continentiam a voluptatibus, Cardinali esse pernecessariam. Congregationi pro Animarum conversione a Gregorio XIII., & Clemente VIII. Praefectus, Cathechismum pro omnium nationum Cathecumenis composuit. Plura docte scripsit, quibus argumenta praebuit temporum suorum conditio. Post obitum Innocentii IX., cum Cardinales plurimi Sanctorium Pontificem creare decrevissent; ille autem apud homines austeritatis nimiae audiens, repulsam inopinanter passus esset, in eas angustias devenit, ut se sequenti nocte sanguine sudasse, ipsemet in vitae suae commentariis scripserit. Tanta est honorum cupiditas, quae summorum quoque hominum mentem perturbat, atque obfuscat. Verum miserante Deo in sese receptus, cogitansque omnia, quae sub sole sunt, in auras evanescere, laeta fronte despexit, quae prius ducebat amplissima, nec solum omnem a se molestiam abjecit, sed pro suis etiam adversariis Divinum obtulit Sacrificium. Clemens VIII. tunc Pontifex electus illi summi Poenitentiarii munus contulit, quod zelo Apostolico administravit. Obiit septuagenarius, & sepultus est in Lateranensi Basilica.

V. PAULUS ARETIUS

MAMURRANI DIOECESIS CAJETANAE NATUS
CONGREGATIONIS CLERICORUM REGULARIUM THEATINORUM
EPISCOPUS PLACENTINUS
A S. PIO V. AN. MDLXX. CR. PR. CARDINALIS
TIT. SANCTAE PUDENTIANAE.
OBIIT NEAPOLI 17. JUNII 1578.

CUm ornatus ſcientiis, & egregius Juriſconſultus cauſarum Patronum ageret, vulgata ejus integritatis fama Neapolim ad Regium Conſilium vocatus eſt, ac judex conſtitutus incorrupte Jus dixit, quin & litigantium pauperum egeſtati conſulens, crebro ipſis opitulabatur, ac perſaepe pecuniam ad juſtas ſuas lites agitandas largiebatur. Relicto Foro, ut Deo liberius ſerviret, Clericis Regularibus ſeſe adjunxit. A Senatu, Populoque Neapolitano pro magni momenti negotiis ad Philippum II., addito Pii IV. mandato profectus, omnia, quae ſibi commiſſa fuerant, ex animi ſententia perfecit. Oblatas a Rege Epiſcopales Infulas invicta conſtantia rejecit, munera reſpuit, & honores ſibi decretos fuga eluſit. Sanctus Pius V. invitum quammaxime Placentinae Eccleſiae praefecit, eumque ſanctiſſimi Praeſulis officio fungentem in Cardinalium numerum adſcripſit. A Gregorio XIII. ad Cathedram Neapolitanam translatus, ejus Eccleſiae dignitatem pene collapſam reſtituit. Eximia prudentia, & in tractandis negotiis dexteritate eluxit. In expugnandis Eccleſiaſticae Immunitatis hoſtibus fortiſſimus, nullos labores refugit, nulla pericula formidavit. Paſtor priſcis illis ſanctiſſimis Epiſcopis merito comparandus; cujus obitu dolens S. Philippus Nerius dixit: Rari nunc ſunt homines, qui ſciant, velint, habeantque illum animarum, divinique honoris zelum, quo Cardinalis Aretius praeſtabat.

HIERONYMUS ALBAÑUS BERGOMENSIS

PROTONOTARIUS APOSTOLICUS

A S. PIO V. ANNO MDLXX. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. JOANNIS ANTE PORTAM LATINAM

OBIIT ROMAE 25. MAJI 1591.

JUventute prope omni in legali ſcientia tranſacta, animum ad militiam convertit, ac tantum in ea profecit, ut a Republica Veneta primos ejus artis honores conſequeretur. Plures filios habuit, qui Patris virtutem imitati magnis ſenſim dignitatibus aucti ſunt. Orbatus conjuge, cum pari ſcientia, & morum probitate Patriae eluceſceret, inivit amicitiam cum Michaele Ghislerio tunc Bergomi agente, eique contra haereticos Inquiſitori egregiam operam navavit. Michael creatus Romanus Pontifex, Hieronymum protinus ad ſe venire juſſum, primum Protonotarium Apoſtolicum, deinde Piceni Gubernatorem, demum Cardinalem renunciavit. Ad Principes Chriſtianos pro ineundo adverſus Turcas foedere Legatum miſit. Spe ſua minime fruſtratus eſt; nam tantae molis negotium Hieronymi ſuaſu, & opera brevi confectum eſt. Vir fuit excelſi animi, recti judicii, reconditae ſapientiae, & eloquentiae ſingularis. In dando ſuffragio, quod aequum putaret, immutabilis, maximeque liber propugnavit. Obiit in ſumma ſenectute, relictis praeclaris Juriſprudentiae monumentis, & in Templo S. Mariae de Populo tumulatus eſt.

A N D R E A S   A B   A U S T R I A

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXVI. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. MARIAE NOVAE.

OBIIT ROMAE 12. NOVEMBRIS 1600.

Ferdinandi Archiducis Auſtriae filius, a puero animum pietate, & religione, ingenium humanarum, divinarumque rerum cognitione excoluit. Decimumſeptimum aetatis annum agens, Vaticani Senatus honore donatus, cum Geberardus Truchſeſius Archiepiſcopus Colonienſis a Catholica Eccleſia defeciſſet, totius Germaniae Legatione inſignitur. Eccleſias Conſtanſienſem, & Brixinienſem regendas accepit, & a Catholico Rege Belgii Gubernator conſtitutus, magnarum ubique virtutum exempla reliquit. Ad varia loca, Chriſtianae Religionis monumentis illuſtrata peregrinationes obire ſolitus, ſeculari anno Romam conceſſit, & ignotus ſine ulla pompa, ſine comitatu, ſacco peregrinorum more amictus Sacras Baſilicas pedes, ac jejunus viſitabat. Agnitus a Cardinali S. Georgii, noctu ad Pontificem perductus, alter alteri lacrimas in amplexu pietatis elicuit. Deinde Neapolim S. Januarii caput, & ſanguinem veneraturus perrexit; familiaribus frequenter dictitans, ſe votorum omnium fore compotem, ſi Deo placeret, ſe ab hoc ſeculo nequam eripere. Exauditus eſt; nam Romam reverſus in morbum incidit, & Sacramentis ab ipſo Pontifice rite munitus ex terrena peregrinatione in Caeleſtem Patriam migravit, incredibili deſiderio ſui apud omnes relicto. Publico funere elatus eſt in Eccleſia S. Mariae de Anima, & Pompejus Ugonius oratione funebri juſſu Pontificis illi parentavit.

GERARDUS GROSBECANUS

EPISCOPUS LEODIENSIS

A GREGORIO XIII. AN. MDLXXVIII. CR. PR. CARD.

OBIIT LEODII 1. JANUARII 1579.

Ex illuſtri progenie natus, Leodienſibus primum Canonicis annumeratur, deinde cum in rebus gerendis magna prudentia floreret, & rara ejus pietas Civibus perſpecta eſſet, per omnes gradus ad Eccleſiae illius Epiſcopatum aſcendit. In tam ampla locatus dignitate, id maxime procuravit, ut liberaret periculis probos, revocaret a flagitiis improbos, opem ferret ſupplicibus, coenobia, & ſacra aedificia extrueret. De re Catholica optime mereri ſemper ſtudens, ingentem pietatis ſuae, ae defendendae religionis gloriam eſt conſecutus. In tumultu illo Belgico, in quo omnia ad interitum properare videbantur, ut non modo Dioeceſim ab hoſtium improbitate tueretur, verum etiam ut virus illud haereſeos, ubi ſedem fixiſſe videbatur, extirparet, ſummis viribus contendit. Orangium a Leodii ſuburbiis expulit, & ſeditionem in Civitate Huana ditionis ſuae exortam, ſumma uſus benignitate extinxit. Iratam Trajectenſibus Margharitam Parmenſem, Gubernatricem Belgii, reconciliavit. Cum haeretici, inter quos eminebant plurimi nobiles pauperes, Gallico nomine vocati Gheuſii, Civitatem Leodienſem ſibi dolo, & vi ſubjicere conarentur, ita ſe ſtrenue oppoſuit, ut illam profligatis hoſtibus integram conſervaret. Fortitudine demum Apoſtolica difficillimis temporibus commiſſum ſibi gregem ad veram Catholicae Fidei inſtitutionem penitus reduxit. Hinc cum Gerardi nomen per orbem terrarum glorioſe percrebuiſſet, a Gregorio XIII. Cardinalis creatus eſt, quem honorem non ſibi, ſed Eccleſiae Leodienſi delatum fuiſſe prae humilitate interpretatus eſt. Quae in Epiſcopatu dederat illuſtria documenta virtutum, tali ornatus dignitate auctiurus erat, niſi mors in ipſo Cardinalatus limine conceptam expectationem praecidiſſet.

JO. ANTONIUS FACCHINETTUS BONONIENSIS
PATRIARCHA HIEROSOLYMITANUS

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD.
TIT. SS. QUATUOR CORONATORUM,

QUI POSTEA INNOCENTIUS PP. IX.

OBIIT ROMAE 30. DECEMBRIS 1591.

COnfecto in patrio Gymnasio studiorum cursu, ab Alexandro Cardinali Farnesio in familiam receptus, Avenionem missus est, ubi ipsius Farnesii ejus tunc Civitatis Episcopi vices gessit. A Pio IV. Ecclesiæ Neocastrensi praefectus, Tridentino Concilio interfuit, in quo doctrinae, prudentiaeque singularis, ac zeli, & religionis egregia dedit specimina. Mox sub Sancto Pio V. Nuntius Apostolicus Venetiis, in foedere, quod ab ipso Pontifice, Rege Catholico, & Republica adversus Turcas ictum est, impigre, & eximie laboravit. Ineunte Gregorii XIII. Pontificatu, ad suam regendam Ecclesiam iter arripuit, ibique mirabili morum exemplo suis praeluxit. Mox ab ipso Gregorio Romam revocatus, Patriarcha Hierosolymitanus, deinde Cardinalis renuntiatur. Defuncto Gregorio XIV. Facchinettus mirabili celeritate, secundo scilicet Comitiorum die, summa totius Urbis acclamatione, & gratulatione, supremo Petri Solio dignus est judicatus. Cum extemplo, ut mos est, multae gratiae a Cardinalibus postularentur, ille se nihil indulturum respondit, quod non mature, & consulto perpendisset. Ita ad omne genus pietatis propensus erat, ut cum in suis, ac suorum rebus parcissimus videretur, in iis, quae ad Dei cultum, ac Religionem spectarent, ita erat profusus, ut nullum neque modum, neque finem largitioni praescriberet. Gregorianae laudis aemulator, atque utinam aetatis particeps, cogitabat de extirpandis haeresibus, & de Ethnicis, ac Turcis ad Fidem convocandis: sed plura molientem, quae nova Summi Pontificis Dignitas efflagitabat, luctu omnium mors inopinata extinxit.

JOANNES BAPTISTA CASTANEUS ROMANUS

ARCHIEPISCOPUS ROSAN.

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARCELLI,

QUI POSTEA URBANUS PP. VII.

OBIIT ROMAE 27. SEPTEMBRIS 1590.

DUos praeſtantiſſimos Cardinales Avunculos Dominicum Jacobatium, & Hieronymum Verallum adoleſcentiae cuſtodes, & inſtitutores nactus, Juris ſcientia, aliiſque gravioribus diſciplinis animum expolivit, & virtutibus exornavit. Roſſanenſem Eccleſiam Veralli ceſſione regendam a Julio III. ſuſcepit. Ad Tridentinam Synodum mittitur cum Legatis, quos Pius IV. monuiſſe fertur, ne inconſulto Caſtaneo quidquam, quod alicujus momenti eſſet, decernerent. Tanta de eo erat apud Pontificem aeſtimatio. Sedente S. Pio V. apud Philippum II. Hiſpaniarum Regem Nuntius, ardua negotia, quae fruſtra alii tentaverant, tractavit, confecitque, ut & Regi jus ſuum redderetur, & Pontificis auctoritas ſartatecta ſervaretur. Foedus contra Turcas inter S. Pium, Philippum, & Rempublicam Venetam ſtabilivit. A Gregorio XIII. Venetias Nuntius deſtinatur, deinde Coloniam Ubiorum, ut pax S. Sedi honorifica inter foederatos Belgas, & Philippum Regem ſanciretur. Tot Legationibus egregie perſunctus, ac Purpura decoratus, defuncto Sixto V. Eccleſiae Catholicae praeficitur. Magna fuit ex hac electione Populi Romani laetitia; nemo enim fuit, qui ſub tali Principe, cujus clementia omnibus explorata erat, non optima quaeque ſperaret. Diſſidentium Chriſtianorum Regum arma pacare, Religionem amplificare, juſtitiam tueri, miſericordiam exaltare, cunctaſque optimi Paſtoris, & Principis partes explere decreverat. At decimo tertio die poſtquam electus eſt, pientiſſime obiit Vir magnorum deſideriorum, Urbe in incredibili moerore relicta.

ALEXANDER MEDICES FLORENTINUS

ARCHIEPISCOPUS FLORENTIAE

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD.

TIT. SS. QUIRICI, ET JULITTAE,

QUI POSTEA LEO XI. P. M.

OBIIT ROMAE 27. APRILIS 1605.

EX Gente Medicea in familia Ducum Octaviani natus, pro Cosma I. Magno Hetruriae Duce gentili suo, ad S. Pium V., deinde ad Gregorium XIII. Orator, utrique gratissimus extitit. Primum Pistoriensis Episcopus, hinc ad Florentinam Sedem translatus, Sacro Collegio adscribitur. A Clemente VIII. in Gallias ad Henricum IV. Francorum Regem, qui nuper per Procuratores Ossatum, atque Perronium Absolutionis Apostolicae beneficium acceperat, cum potestate Legati a Latere missus, ut Rex ea omnia chirographo suo confirmaret, quae illius nomine Romae promissa fuerant, ac pacem inter illum, & Hispaniae Regem stabiliret, omnia felicissime, atque ex Pontificis sententia perfecit. In Italiam reversus, cum Ferrariam, ubi Clemens tunc degebat, tenderet, Cardinalibus obviam prodeuntibus honorificentissime exceptus est. Defuncto Clemente Pontifex salutatus, Leo Undecimus appellari voluit, renovata Leonis Decimi populo Romano gratissima ob liberalitatem memoria, parem & ipse, si diutius vixisset, consequuturus: utpote qui erga pauperes profusus erat, & in omnes gratiose munificus. Conceptam laetitiam paulo post funestissimus dolor excepit, cum ille septimo & vicesimo Pontificatus die e vivis ereptus est. Moriturus adduci non potuit, ut nepotem suum ex fratre, quem penes se educaverat, & unice diligebat, Cardinalem crearet; id licet petentibus nonnullis Cardinalibus, & etiam Regiis Legatis flagitantibus, interposita insuper *Confessarii* sui auctoritate; quem Leo ista ingerentem longe repulit, & ad se amplius accedere non passus est, quem magis indulgere rebus propinquorum, quam animae suae saluti consulere cognovisset. Quo vere egregio, & singulari virtutis exemplo, conceptam de vita anteacta aestimationem confirmavit.

ANTONIUS MARIA SALVIATUS ROMANUS

EPISCOPUS S. PAPULI IN GALLIA

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD. TIT. S. MARIAE DE PACE.

OBIIT ROMAE 18. MARTII 1602.

ADolescens bonarum artium, & J. U. scientia ornatus, honestate morum toto vitae cursu enituit. S. Papuli in Gallia Episcopus Tridentino Concilio interfuit. Eo absoluto Ecclesiam suam dimisit, ut contra repentem haeresim ejusdem gubernacula viro Gallicae Nationis opportunius committerentur. Carolo IX., ejusque matri Catharinae, quam affinitate conringebat, percarus, apud eos Nuncii S. Sedis munere fungitur. Ejus opera factum est, ut felici Catholicae Religionis successu, inter Hispaniae, & Galliae Reges conveniret, & summo navium Praefecto Colineo, ejusque sectae asseclis e medio sublatis, impiorum temeritas, & haereticorum audacia refraenaretur. A Sixto V. Bononiae Legatus constitutus, imitatus magnanimum Pontificem, Provinciam quae frequentibus exulum, ac sceleftorum hominum turbis vexabatur, tranquillitati restituit, partim caesis, partim captis tantae calamitatis auctoribus. Magna fuit Salviati & gratia, & auctoritas apud Pontifices: nullum tamen ab iis pro tantis laboribus praemium optavit, nihil accepit, quo res sua cresceret; communi plurimum, suae minimum utilitati semper consulens. Nullum supplicem passus est abire indonatum, & inopia pressos, & prae verecundia non se prodentes exquisivit, ac liberalitate erexit, & recreavit. Xenodochia Incurabilium, & S. Rocchi amplificata, Templa constructa, & illud praecipue S. Mariae in Aquiro, a fundamentis erectum, adjecto pro Orphanis Hospitio, & Collegio, aliaque in Urbe monumenta, religionem ejus, ac munificentiam nulla sinent oblivione deleri. In Templo S. Jacobi a se magnifice erecto regia pompa funeratus est.

FRANCISCUS DE JOYOSA

IN GALLIA NARBONENSI NATUS

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD. TIT. S. SILVESTRI,

DEINDE EPISCOPUS OSTIENSIS.

OBIIT AVENIONE 23. AUGUSTI 1615.

NAtus ex familia affini Galliae Regibus, & inter ſtudia literarum magno profectu educatus, adhuc adoleſcens Archiepiſcopus Narbonenſis inauguratur, & anno aetatis vigeſimo ſecundo in Cardinalium numerum cooptatur. Erepto e vivis Henrico III. in Provinciam Narbonenſem ſe contulit, ut ei inteſtinis malis laboranti ſuccurreret, & Henricum fratrem ſuum haereticos bello acerrimo inſequentem conſiliis moderaretur. Ad Toloſanam Eccleſiam promotus, celebrata Synodo, diſciplinam Eccleſiaſticam ex Concili Tridentini Decretis ſtatuit. Apud Clementem VIII., ut electionem Henrici IV. ratam haberet, plurimum contulit. Ad Eccleſiam Rothomagenſem translatus, ſanctiſſimis eam inſtitutis, & multis largitionibus ornavit. Imminentia bella prudentia ſingulari avertit, ortas ſeditiones compoſuit, inimicitias pacavit. Henrici IV. juſſu Romam, ac Venetias ſe contulit, ad componendas graves controverſias, quae inter Romanum Pontificem, ac Rempublicam Venetam intercedebant, quod eo ſucceſſu perfecit, quem & ingenium ejus, & ſapientia ſpondebant. Mariam Mediceam Reginam coronavit, ſacravit Ludovicum XIII., & Cleri nomine Generali Galliae Conventui praeſedit. In Templa, Religioſaſque Familias, in Seminaria pauperum, alioſque pios uſus, ducenta, & eo amplius aureorum millia ex teſtamento diſtribuit. Sincera pietate, & liberalitate populis, Pontificibus, ac Regibus cariſſimus fuit æquitate judicii, & animi integritate.

AUGUSTINUS VALERIUS VENETUS

EPISCOPUS VERONENSIS

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARCI,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT ROMAE 22. JUNII 1606.

BErnardi Naugerii Cardinalis ampliſſimi ex ſorore nepos ab ejus latere non prius diſceſſit, quam omni doctrina excultus diſciplinarum orbem impleviſſet. Veronae Epiſcopus factus nihil tale cogitans, perpetuis excubiis gregi ſibi a Deo credito invigilavit. Nominis ejus fama longius crebreſcens, animos praeſtantiſsimorum Cardinalium Palaeotti, ac Borromaei occupavit: quibus efflagitantibus Auguſtinus in Purpuratorum Patrum Ordinem cooptatur a Gregorio in ſeptima ſua Cardinalium creatione, ſocius datus Caſtaneo, Sfondrato, Facchinetto, & Mediceo, omnibus poſtea Pontificibus Maximis. Totus Eccleſiaſticae vitae addictus, praeſtans forma corporis, morum integritate eximius, atque venerandus, pectoriſque admodum ſinceri, & candidi, & cui cum ambitione nihil rei eſſet, tam prono favore Romae coltus eſt, ut mortuo Urbano unanimis meliorum conſenſio illum ad ſummum Honorem extolleret. Benemerentis decus turbavere paucorum conſilia, eo non aegre ferente, qui habere ſe illis gratias maximas dixit, quorum beneficio vacaret tam ſublimi, & oneroſo munere, ut ei ferendo imparem ſe eſſe profiteretur. Propenſa deinde magis, ac magis voluntate tanto viro blanditus eſt favor hominum, & Pontifices ipſi non parum illius gratiae tribuerunt, plurimum auctoritati. Ortum inter Paolum V., & Rempublicam Venetam diſſidium Valerius omni ſtudio cum utriſque agendo ſedare contendit, habito de tanto negotio in Conſiſtorio, ſermone, dataque Venetis Epiſtola hortatoria, quae dum in Senatu legeretur, fere omnibus excuſſit lacrimas, & Pater Patriae appellatus eſt. Inſtantium malorum dolore morbo affectus eſt, quo patientiſſime tolerato deceſſit. Vir ſanctitate, & zelo animarum antiqois Patribus coparandus, nec inferior doctiſſimis, ut teſtantur innumera ejus ingenii monumenta, quorum argumenta omnia fuerunt res ſacrae, & mores. Ejus corpus Veronam in Cathedralem ſuam translatum eſt.

VINCENTIUS LAUREUS

TROPEAE IN CALABRIA NATUS

EPISCOPUS MONTIS REGALIS IN SUBALPINIS

A GREGORIO XIII. ANNO MDLXXXIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARIAE NOVAE.

OBIIT ROMAE 19. DECEMBRIS 1592.

MAgno ingenio praeditus humanarum literarum, & praecipue Sacrae Theologiae ſcientiam incredibili propemodum celeritate aſſecutus Romam venit, ut opportunum ſibi vitae inſtitutum deligeret. Illum Cardinalis Turnonius familiarem adſcivit, ac ſecum in Galliam adduxit, ut ejus virtutes Regiae Aulae notas faceret. Tanto Patrono orbatum Hippolytus Eſtenſis Sedis Apoſtolicae Legatus excepit, ejuſque operam adhibuit, ut Antonium Navarrae Regem in avitae Fidei defenſione firmaret. A S. Pio V. Montiſregalis Epiſcopus declaratus, ad Mariam Scotorum Reginam Nuntius decernitur, ut ei conſiliis, & auctoritate in Catholicae Religionis defenſione opitularetur. Deſperatis in Scotia rebus ad regendam Eccleſiam ſuam reverſus, incredibili vigilantia, & dexteritate Dioeceſim erroribus expurgavit. Nuntius ad Emanuelem Philibertum Sabaudiae Ducem, auctor fuit, ut haereticos a Subalpinis regionibus expelleret. Eodem munere functus apud Henricum Valeſium, & Stephanum Batoreum Poloniae Reges, effecit, ut Religio Catholica, & Sedis Apoſtolicae auctoritas in illis regionibus integra ſervaretur. Virtutibus & multiplici ſcientiarum lumine refulſit. Nihil ei antiquius fuit ſinceritate, qua ſententiam ſuam aperte, confidenterque diceret, addere ſolitus, praeter juſtum, honeſtumque, nihil eſſe quaerendum. Tumulatus eſt ſine pompa, ut praeceperat, in Aede S. Clementis.

ALEXANDER PERETTUS DICTUS MONTALTUS ROMANUS

A SIXTO V. ANNO MDLXXXV. CR. DIAC. CARD. TIT. S. HIERONYMI,

DEINDE EPISCOPUS ALBANENSIS.

OBIIT ROMAE 2. JUNII 1623.

EX Familia Damafcena natum Sixtus V. ejus Avunculus adoptavit in fuam, & admodum adolefcentem vix dum explentem XIV. annum, fed non dubiae fpei, initio Pontificatus Cardinalem creavit. Montaltus cognominatus eft, quod Sixtus ipfe dum Cardinalis effet, a patria fibi cognomen indiderat. Fulgentem Senatorio honore Sixtus opulentiffimis Sacerdotiis auxit ufque adeo effufe, ut in eo nimius plerifque vifus fit. Alexander quamvis tenui, atque humili fortuna innutritus, demerendis hominibus natus apparuit. Nam ejus liberalitas nulla fuit neque locorum, neque temporum ratione, aut modo contenta, maxime in eos, qui a profitenda paupertate ingenuo pudore deterrentur, fuaque in occulto miferia anguntur. Virgines centum quotannis dotavit, & plurimos alieno aere gravatos pecunia fua fublevavit. Praeter hanc in homines liberalitatem, ingentes opes in cultum Dei, & Caelitum erogavit. Templum Sancti Andreae mole, & cultu auguftum in Urbis centro a fundamentis excitavit. Inerant ejus animo & alia maximarum infignia virtutum. Petentibus plus praeftare folitus, quam polliceri; firma autem, atque immota promifforum fide; multos fola doctrinae, aut probitatis fama commendatos fibi, & auctoritate, & gratia, qua pollebat apud Pontifices Maximos, proferre; navatam ab fe operam non folum, quod fere fit, non venditare, fed ne verbo quidem indicare iis, quos ftudiofe juverat: & plerique adjutos fe, provectofque commendatione ejus, de aliis refciverunt: fcilicet officiofus, & munificus effe, quam haberi malebat. Avunculum imitatus omnia fua cogitata, confilia, acta eo potiffimum contulit, ut S.R.E. honor apud omnes, & auctoritas valeret. Cefsit e vita anno aetatis LIV. publico nec antea, nec deinceps ufitato luctu totius Urbis, quae anniverfariam diem ejufdem obitus recolendam indixit, expofitifque ante fores doloris, ac moeftitiae fignis in plures annos produxit. Jacet ad magnum Avunculum fuum Sixtum V.

A S C A N I U S   C O L U M N A

A SIXTO V. AN. MDLXXXVI. CR. DIAC. CARD.

TIT. SS. VITI, ET MODESTI,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT ROMAE 17. MAJI 1608.

MArci Antonii Paliani Ducis rerum praeclare gestarum gloria clarissimi filius, Patrem animi magnitudine aequavit. Romae humanioribus literis instructus, scientiis operam navavit in Academiis Hispaniae, ubi amicitiam iniit cum Beato Josepho Calasanctio condiscipulo suo, qui postea Romae in Ascanii ipsius, Columnensiumque Principum aedibus Scholarum Piarum fundamenta posuit, tradito sibi in primum discipulum Philippo Columna Excellentissimae Familiae filio primogenito. Philippo II. Hispaniarum Rege postulante Ascanius in Collegium Cardinalium cooptatus, summum gradum tenuit & dignitatis, & gratiae. Regno Tarraconensi pro Rege praefuit, illudque summa cum aequitatis laude administravit. Vivido, acutoque ingenio, memoria, prudentia, ac dicendi venustate ita floruit, ut nemo in sacro Senatu sententiam disertius, facundiusque diceret. Familiae, & Paternae gloriae cultor eximius, regioque prope cultu, ac splendore imprimis clarus, insignem domi suae Bibliothecam construxit, virosque eruditione, & integritate praeditos, humanitate, ac beneficiis sibi conciliavit, penitusque devinxit. Hinc Princeps literatorum appellatus est, nec immerito: multa enim scripsit eorumdem judicio maxime comprobata. Prope quinquagenarius decessit magna eorum comploratione, & in Lateranensi Basilica a se beneficiis ornata conditus est non longe ab cineribus Magni Gentilis sui Martini V.

GUILIELMUS ALANUS ANGLUS

A SIXTO V. ANNO MDLXXXVII. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARTINI IN MONTIBUS.

OBIIT ROMAE 17. OCTOBRIS 1594.

Nobilibus ortus parentibus, familiam suam, & patriam doctrina, ac pietate decoravit. Oppugnata in Anglia ab haereticis, & Elisabetha Regina, Catholica Religione, solus perterritis ceteris in aciem prodiens, furentium adversariorum impetus strenue excepit. Alios cohortando, ut in Rom. Pontificis fide permanerent, alios qui defecerant, revocando, cum voce, tum editis pro temporis necessitate variis libris, eam multis animi constantiam injecit, ut pugnantes pro fide carceres, & patibula subire non formidarent. Ipse non semel ab inimicis ad necem inquisitus, divina ope evasit, & in Belgium se recepit. Ibi Duacense, postea in Gallia Rhemense Seminarium instituit, quo juvenes instituerentur, qui sibi succedentes Patriae saluti providerent. Opus illud numero Alumnorum celebre Philippus II. Hispaniarum Rex liberalitate, & Gregorius XIII. summis proventibus foverunt. Ab eodem Gregorio Alanus Romam vocatus, Rector Collegii Anglorum a se in antiquo ejusdem Nationis Hospitio erecti, constitutus est. Sixtus V. sacram ei Purpuram jam a Gregorio decretam, nec expectanti, nec opinanti contulit, ut tanto Viro sacri Collegii splendorem augeret. Gregorius XIV. Bibliothecarium Apostolicum declaratum ad reformationem Sacrorum Bibliorum sub Sixto inceptam, cum Cardinali Marco Antonio Columna deputavit. Scientiae, moderationis, & integritatis fama & exemplo clarus Romae excessit è vita inter lacrimas Anglorum pro Religione exulum, quorum columen fuit, perpetuumque praesidium. Jacet in Templo Nationis suae.

FEDERICUS BORROMAEUS MEDIOLANENSIS

A SIXTO V. ANNO MDLXXXVII. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. MARIAE IN DOMNICA.

OBIIT MEDIOLANI 21. SEPTEMBRIS 1631.

SAncti Caroli conſobrinus, & illius virtutum locupletiſſimus heres, S. Philippum Nerium conſcientiae moderatorem, & ducem habuit, a cujus latere quoad Romae fuit, raro diſceſſit. Anno aetatis vigeſimotertio illum Sixtus V. ad univerſae Italiae vota in Sacrum Collegium adſcripſit, eumque editioni veterum Conciliorum, ſacrorumque Bibliorum emendationi præfecit. A Clemente VIII. ad Mediolanenſis Eccleſiae regimen promotus, verus Paſtor ſuum gregem nunquam deſeruit, & Dei Legationem obivit docendo, concinandoque frequentiſſime, & omnia caritatis officia, quae e ſuggeſtu pronunciabat, operibus confirmavit. Decor ſacrarum Aedium, obſervantia Eccleſiaſticorum Rituum, Clericalis officii ſtudium, ardor divini cultus ei maximis in deliciis fuerunt. Selectiori eruditione, & linguis pluribus ornatus, Sacriſque Scripturis toto pectore mancipatus multa confecit volumina, quae ſuppreſſit vivens, typis mandari moriens non recuſavit. Quicumque ſanctitatis, & doctrinae laude praeſtarent, eorum amicitiam appetivit, fideliterque coluit. Bibliothecam ab eo Ambroſianam vocatam conquiſitis tota Europa libris collegit magnis ſumptibus, ſimulque Collegium inſtituit, in quo praeclara excolerentur ingenia ad liberales artes, Chriſtianamque Religionem ſuis laboribus illuſtrandam. Indigentibus erogavit large, & pro munere ſuo omnium calamitatem, moleſtiaſque levare ſategit. Ejus vita non ſecus, atque S. Caroli, in exemplum ſimul, & admirationem adhuc Mediolanenſi populo proponitur.

JOANNES FRANCISCUS MAUROCENUS VENETUS

EPISCOPUS BRIXIEN.

A SIXTO V. ANNO MDLXXXVIII. CR. PR. CARDINALIS TIT. SS. NEREI, ET ACHILLEI.

OBIIT BRIXIAE 14. JANUARII 1596.

Amplissimas Legationes pro Republica singulari prudentia, excelsique animi magnitudine obivit in Sabaudia, Gallia, Hispania, Polonia, & Constantinopoli, ubi Christianorum res mirifice promovit. Civili scientiae sacram adjunxit, & singularem virtutem. Quamobrem a Gregorio XIII. designatum Episcopum Brixiensem Sixtus V. confirmavit, & in Galliam Nuntium Apostolicum misit: cujus dum mandata prosequeretur, ad Henrici III. preces Cardinalem, eodemque die Legatum Pileo, & Cruce missa raro, aut nullo prorsus exemplo, pronunciavit, ut inter Regem, & Guisiae Ducem simultates componeret. Hujus, & Cardinalis fratris caede patrata, Legatus quod oscitanter negotium egisset, insigni calumnia apud Pontificem traducitur. In Italiam reversum Pontifex audire renuit. Quamobrem, nonnulli primarii Curiae Praesules illum hortantur, ut ad pedes Pontificis supplex procidat, quibus Maurocenus suae sibi innocentiae conscius, & veritati fidens, malle se respondit quasvis injurias perpeti, quam a se non admissa fateri. Superatis postea patientia, & virtute falsis criminum insimulationibus in pristinam Pontificis gratiam receptus est. Mox majoribus etiam titulis auctus, Germaniae, & Hungariae negotiis, rogante Caesare praeficitur. Tandem a publicis curis abduci cupiens, Brixiam se contulit, ibique in Ecclesiae suae sinu e vita migravit bonus Pastor, & pauperum Pater, quos heredes ex asse instituit.

FRANCISCUS TOLETUS CORDUBENSIS

SOCIETATIS JESU

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. MARIAE TRANPSONTINAE.

OBIIT ROMAE 14. SEPTEMBRIS 1596.

INſtitutum Societatis Jeſu profeſſus propter religioſiſſimae vitae exemplum, prudentiam, & doctrinam omnium ore commendatus eſt. A S. Pio V. Concionator Apoſtolicus electus ad ſacrum Senatum mirabili zelo, & eloquentia per plures annos peroravit. Cardinali Commendono Legato ad Imperatorem Maximilianum II., hinc in Poloniam, a S. Pio ſocius datus eſt, ut in ſummis negotiis conſilio, ac prudentia eidem adeſſet. A Gregorio XIII. in Belgium miſſus plures, qui a Catholica fide deſciverant, in Eccleſiae ſinum reduxit. Sub Sixto V. Sacris Bibliis recognoſcendis operam navavit. Clemens VIII., cui a confeſſionibus fuit, eum renuentem, renuentibuſque Societatis ſuae Patribus, quibus lex eſt, ne ad honores promoveantur, Cardinalem pronunciavit. Ejus inprimis utili uſus eſt opera, & conſilio, maxime cum de Henrici IV. Regis in Eccleſiam regreſſu ageretur: qua in graviſſima deliberatone Toletus ſic ſe geſſit, ut Chriſtianae Reipublicae bono, & Sedis Apoſtolicae unice conſuleret, ea libertate, ut Hiſpano nomini nuntium remiſiſſe videretur, & ſe tantum S. R. E. Cardinalem eſſe meminiſſet. Paulopoſt defuncto, Lutetiae celebri officio, regiaque magnificentia parentatum eſt in majori Eccleſia B. V. Regis juſſu in animi grati teſtimonium. Plura ſcripſit exculto ſtylo, ac mirabili in ſacris literis explanandis ingenio. Nobili ſepulchro conditus eſt in Baſilica Liberiana, Sancta Dei Genitrice herede inſtituta.

FRANCISCUS MARIA TAURUSIUS POLITIANUS

CONGREGATIONIS ORATORII

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVI. CR. PR. CARD.
TIT. S. BARTHOLOMAEI IN INSULA.

OBIIT ROMAE 11. JUNII 1608.

SOrtitus eſt Franciſcus Maria animam bonam, cui Deus talenta tradidit plurima, & luculentiſſima. A Sancto Philippo Nerio ad Congregationem Oratorii vocatus, mirum eſt quantum eo magiſtro profecerit. Praeter alias dotes admirabilis in eo eluxit facundia, ut merito Dux Verbi nuncuparetur. A Sancto Pio V. comes datur Cardinali Alexandrino in Galliam, Hiſpaniam, & Luſitaniam Legato ad foedus contra Turcas conjungendum: quo in munere populis, quibuſcum verſatus eſt, exemplo, conſilioque maxime profuit. Clemens Avenionenſi Eccleſiae invitum, & reluctantem Apoſtolico juſſu praefecit, nec multo poſt Cardinalem renuntiavit. Tam claram virtutis ſuae lucem in Galliam ſubito effudit, ut Epiſcopi e remotis Regionibus ad eum, tamquam ad Eccleſiaſticae diſciplinae magiſtrum accederent. Romam evocatus ad Cathedram Senenſem transfertur. Quo tandem onere exolutus, omnique aulae negocio relicto in aedes Vallicellanas ſeſe apud ſuos recepit, ibique non ſine illuſtri virtutum, & ſignorum fama jam gravior annis ſpiritum Deo reddidit. Eum virum Apoſtolicum, & antiquae probitatis aemulum appellavit Cardinalis Baronius: cui cum in vita conjunctiſſimus fuiſſet, ne corpus disjungeretur in morte, commune habuit cum eo ſepulchrum.

ANNAS GIVRIUS GALLUS

ORDINIS S. BENEDICTI

EPISCOPUS LEXOVIEN.

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVI. CR. PR. CARD. TIT. S. SUSANNAE.

OBIIT IN DIOEC. METEN. 19. APRILIS 1612.

NObiliſſimis Parentibus natus ; ſpretis mundi illecebris Ordini S. Benedicti ſeſe addixit . Accedente ad merita virtutum doctrina , Abbas S. Benigni Divionen. eligitur , & Henrico III. promovente Eccleſiae Lexovienſi praeficitur . Coorta inter Regem , procereſque diſſenſione illa , qua gravia orthodoxae fidei damna illata ſunt , enituit maxime Annae zelus , amorque erga Catholicam Religionem , & S. Sedis auctoritatem , pro quibus cum in Gallia , tum Romae , quo ſe idcirco contulerat , totis viribus laboravit . In Galliam reverſum Clemens , qui praeſentis virtutem inſpexerat , ſola ejuſdem virtutis commendatione Sacro Collegio adſcripſit , ac tamquam veritatis , & Religionis propugnaculum in Gallia remanere juſſit , donec Henricus IV. Eccleſiae reconciliaretur . A Lexovienſi ad Metenſem Eccleſiam translatus eam miſere Calviniana lue infectam expurgavit . Inſignis Religione , & ſapientia , jure Eccleſiaſtico , divinoque cultu amplificato , diem obiit ab omnibus bonis vehementer comploratus . Hoc ejus eſt ab eodem Henrico prolatum Elogium : Fruſtra agitur cum Cardinali Givrio , ſi aliquid a ratione , & recto tramite devium ab eo poſtuletur .

V. CAESAR BARONIUS SORANUS

CONGREGATIONIS ORATORII

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVI. CR. DIAC. CARD. TIT. SS. NEREI, ET ACHILLEI.

OBIIT ROMAE 30. JUNII 1607.

QUam ſpem in prima Caeſaris aetate homo, vel Angelus ſpopondit, qui parentibus dixit, futurum eſſe in Eccleſia magnum Virum, rei eventus comprobavit. S. Philippum Nerium vitae magiſtrum nactus coepit illico humana deſpicere, ac Caeleſtia deſiderare. Illo jubente Eccleſiaſticos Annales aggreſſus, immenſum opus, ſalebroſiſſimumque a Chriſti nativitate ad Innocentii III. tempora uſque feliciter perduxit. Alia etiam reliquit reconditae, miraeque eruditionis monumenta homo, quod maxime mirum eſt, ita omnibus Inſtituti ſui Officiis addictus, ut nullum praetermittere videretur. Clementi VIII. a conſeſſionibus quaecumque publici boni cauſa facienda, aut omittenda duceret, ſincere, libereque manifeſtavit, cum id eſſe ſui muneris probe cognoſceret. Remotis prudenter obſtaculis, ſuperataque multorum invidia perfecit, ut tandem a Clemente Henricus Galliae Rex abſolveretur: qui ad teſtificandum ſuum erga Baronium, amorem, atque obſervantiam, ei defuncto regias plane exequias Pariſiis celebrandas curavit, quibus & ipſe interfuit. Cardinalis licet enixe reluctans creatus, veſtem mutavit, non mores, dignitatem conſocians cum humilitate, perpetuo ſui, ac mundi contemtu. Singulari voto ſe obſtrinxit, ut nihil unquam ageret, quo viam ſibi ad Pontificatum ſterneret. Hinc poſt Clementis VIII. obitum, Patribus id animo volventibus, ne ſe Pontificem crearent, fortiter reſtitit, Deoque publicas gratias egit, quod ſe a Vaticano Solio, quaſi ab imminente naufragio liberaviſſet. Pontificiae Dignitatis, Majeſtatiſque acerrimus propugnator fuit, & cum omni antiquitate gloria eruditionis, & pietatis comparandus. Tanta fuit opinio de illius virtute, & Sanctitate apud exteras gentes: ut multi ex remotiſſimis regionibus ad Urbem venirent, ut Baronium viderent, & quos ad contemplationem ſui Roma non traxerat, quod olim de Livio dictum eſt, unius hominis fama perduceret. Jacet in Templo Vallicellano non longe a Magiſtro ſuo S. Philippo Nerio.

PHILIPPUS E DUCIBUS BAVARIAE

ADMINISTRATOR RATISPONEN.

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVI. CR. PR. CARD.

OBIIT IN ARCE PATERNA DUCHAVII 18. MAJI 1598.

Willelmi Bavariae Ducis Chriſtianae pietatis, & prudentiae gloria inclyti filius conjunxit cum praeclariſſimo genere literarum humanarum, ac divinarum, eximiaeque pietatis ornamenta. A tenera enim aetate perſpicax ingenium in liberalibus ſtudiis, animum vero ad Religionem ſactum in rerum Caeleſtium contemplatione ſedulo exercuit. Eum, & Ferdinandum fratrem, Colonienſem poſtmodum Archiepiſcopum, Romam venientes, populo Angelos in Urbem acceſſiſſe acclamante, Clemens regio more excepit. In Patriam reverſum Cardinalem pronunciavit. Hoc honore auctus, pietatem, moderationem, humanitatem, liberalitatem, tamquam Sac. Purpurae ſocias, & comites praeſetulit, habuitque familiares. Ratiſponenſis Eccleſiae quamprimum per aetatem licuit, regimen aggreſſus, ſpecimen dedit ſanctiſſimi praeſulis, ſtudioſe nitens comparare dotes omnes, quas in Epiſcopo requirit Apoſtolus. Nec ſpei defuiſſet, ſi mors tantum Eccleſiae bonum non invidiſſet. Sublatus eſt enim anno aetatis vigeſimo ſecundo, prius ſuos ad lectum lugentes conſolatus his verbis: Amici, ſuavius in Caelo victuri cur hinc abire cunctamur? Tanto adoleſcente dignum non erat ſeculum.

DOMINICUS TUSCHUS

CASTELLANARII RHEGIEN. DIOECESIS NATUS

EPISCOPUS TIBURTINUS

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVIII. CR. PR. CARD.

TIT. S. ONUPHRII.

OBIIT ROMAE 26. MARTII 1620.

Modicis ortus parentibus, relictis prae inopia literarum studiis fit miles, deinde fortuita Institutionum Juris Civilis lectione, fori amore illectus, arma togae postposuit, & ad perfectam Jurisprudentiae scientiam assequendam totum animum appulit. Fortuna comite Romam venit, ubi cum integritatem, ac diligentiam suam omnibus probasset, quorum negotia parva mercede ductus procurabat, paulatim famam Jurisconsulti consequutus est. Clemens eum Tiburtina Insula decoravit, & deinde Almae Urbis Praefectum declaravit. Eo munere fideliter administrato magnis laudibus ornatum in Cardinalium Collegium adlegit. Ne ad summum Pontificatum perveniret, obstitit sermonis libertas, ac licentia, quam Patres severiores non aequo animo ferebant. Repulsam incredibili animi magnitudine tulit, vel ob idipsum forte Pontificatu non indignus, quod ejusdem sibi quasi e manibus elapsi desiderio non magnopere commoveri visus sit. Nam continuo alacriter ad opus illud ingens Communium Conclusionum, quod inchoaverat, absolvendum, typisque mandandum se contulit. Obscuros homines bono ingenio ad se venientes, humaniter excipiebat, & excitabat ad Juris Civilis studium, honorum in Romana Curia ferax, ac frugiferum. De me, inquiebat, exemplum sumite. Ego ex vulgari causidico multis antea honoribus functus, Urbis Gubernator, Episcopus, & Cardinalis evasi: ac nihil propius est factum, quam ut Summus Pontifex fierem. Annos natus prope nonaginta, more senum, qui se annum semper victuros sperant, animum adjecit ad domum in amoeno Urbis loco aedificandam: sed accidit, ut antea hominem terra reciperet, quam domui fastigium imponeretur. Jacet in medio Choro S. Petri in Janiculo sub marmore his paucis inscripto: *Dominici. Cardinalis. Tuschi. Ossa.*

ARNALDUS OSSATUS

IN AQUITANIA NATUS

EPISCOPUS RHEDONEN.

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVIII. CR. PR. CARD.
TIT. S. EUSEBII.

OBIIT ROMAE 14. MARTII 1604.

Siquis ita ortus obſcuro eſt loco, ut nullum poſſet neque cognatum, neque affinem demonſtrare, ita ut homo ex ſe natus eſſe videretur, is plane fuit Arnaldus Oſſatus, qui ingenio, doctrina, pietate, morum candore, & inſita prudentia a Deo largiſſime cumulatus, quae generi deerant, magna acceſſione ſupplevit. Romae in ampliſſimo Orbis theatro ceteros omnes familiae ſplendore, & aliis fortunae praeſidiis illuſtres aequavit, pleroſque ſuperavit, humanitate vero omnium amorem, & admirationem ſibi conciliavit. Omni diſciplinarum genere, inprimiſque Juriſprudentia, quam a Jacobo Cujacio acceperat, atque in fori luce ad uſum protulerat, ſingulariter ornatum Paulus Foxius Archiepiſcopus Toloſanus, ac Regis Galliae ad Pontificem Legatus, ſibi a ſecretis elegit. Eo mortuo ab Hyppolito Cardinali Eſtenſi inter domeſticos adlectus eſt; & per Legatorum Regiorum abſentiam Gallica negotia aliquoties procuravit. Quibus regnante Henrico III. tractandis cum ingenii perſpicitate, tum opportuna Romanae Curiae diſciplina, ea praebuit prudentiae argumenta, ut illum Henricus IV. Jacobo Perronio Ebroicenſi Epiſcopo collegam deſignârit, quocum apud Pontificem de ſua cum Eccleſia reconciliatione ageret. Arduam, difficilemque provinciam ita ſapienter geſſit, ut & Pontifici, & Regi ſatisfaceret, & Chriſtianae Reipublicae pacato Galliae Regno tranquillitatem reſtitueret. Regio poſtulatu in Cardinalium Ordinem cooptatus eſt ſummo Patrum conſenſu, ac plauſu. Hunc enim fatebantur jam diu virtuti ejus debitum honorem, quem ipſe ſapientia, integritate, officiorum in omnes propenſione, animi denique moderatione ſingulari exornavit. Ejus Epiſtolae luculenta praebent Religionis, civiliſque ſcientiae documenta. Tumulatus eſt in Aede S. Ludovici.

SILVIUS ANTONIANUS ROMANUS

A SECRETIS BREVIUM

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVIII. CR. PR. CARD. TIT. S. SALVATORIS IN LAURO.

OBIIT ROMAE 16. AUGUSTI 1603.

NOminis novitatem virtuti non officere, argumento eſt ſatis claro Antonianus, qui nullis majorum titulis commendatus, ſed praeclaris animi bonis aditum ſibi ad Cardinalatum pateſecit. A S. Philippo Nerio in pietate a prima aetate inſtitutus, mirabili morum candore, atque innocentia tota vita eluxit. Liberalibus artibus, gravibuſque diſciplinis maxime excultus a Pio IV. inter familiares adſcitus, S. Caroli Cardinalis magiſter, & a ſecretis literarum Latinarum ſuit, cum quo Mediolanum ſe inde contulit, & Mediolanenſis Concilii acta conſcripſit. Omnibus aetatis ſuae Pontificibus carus, ſuprema apud eos munera obivit ſumma cum integritate, fide, ac vigilantia. Itaque his dotibus effecit, ut verè dictum videatur: Sui cuique mores fingunt fortunam. A Clemente Octavo ſacro Purpuratorum coetui adſcriptus, re praeſtitit, quod ſolebat verbis proferre: Cardinalatum non ad delicias, & voluptates conferri, ſed ad collaborandum cum Sanctiſsimo Patre, & Paſtore in regimine univerſalis Eccleſiae: Purpuram non faſtus, & regiae ſuperbiae inſigne, ſed caritatis ignem erga proximum referre. Singulari ſuit liberalitate, & in Urbis eluvione totam pecuniam effudit in pauperes. Saepe domi ſuae, & quotannis in Templo tituli ſui magno cum auditorum fructu concionabatur. Multa cum carminibus, tum ſoluta oratione docte, eleganterque ſcripſit, inter quae aureus eſt Liber de Chriſtiana puerorum educatione. Eum aegrotantem inviſit Clemens, ſublatum doluit cum Urbe univerſa, luxitque ex animo affirmans, nihil Silvii morte ſibi tunc gravius accidere potuiſſe. Jacet in Aede Vallicellana.

V. ROBERTUS BELLARMINUS POLITIANUS

SOCIETATIS JESU

A CLEMENTE VIII. ANNO MDXCVIII. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE MARIAE IN VIA.

OBIIT ROMAE 17. SEPTEMBRIS 1621.

MArcelli II. P. M. ſororis filius Societati Jeſu adoleſcens nomen dedit, illamque prae ceteris Religioſis Familiis ſibi delegit, quod in ea ad honores Eccleſiaſticos lege occluſum iter eſſe didiciſſet. Multis cum Italiae, tum Belgii peragratis civitatibus, diſcendi, docendique cauſa, humanarum, divinarumque rerum ſtudiis, ac potiſſimum Graecae, Hebraicaeque linguae cognitione perpolitus eſt. A Sixto V. comes datus eſt Henrico Cardinali Cajetano Legato in Galliam, commiſſo ei Theologi munere; qua in Legatione a politicis conſultationibus, tamquam a rebus ab officio ſuo alienis, perpetuo abſtinuit, conſilium operamque ſolum navans in iis, quae ad conſcientiam, Religionemque ſpectarent. Editis adverſus ſui temporis haereticos pluribus, ac doctiſſimis libris nomen ſuum immortali memoriae conſecravit. Innocentium IX., qui ſtatuerat primis Cardinalium Comitiis in ampliſſimum Ordinem Robertum cooptare, eo multis precibus ac lacrimis impulit, ut ſponderet ſe neque proximis, neque aliis deinceps Comitiis aliquam ſui rationem habiturum. Sed humilis Servi Dei vota eluſerunt Divina conſilia: nam Clemens VIII. Robertum reluctantem Cardinalem renuntiavit, dictitans, ſe illum eligere, quod nullum eo tunc temporis cognoſceret in Eccleſia doctiorem. Capuanam Eccleſiam ſibi traditam ſanctiſſime adminiſtravit, moribus, continentia, pietate, innocentia excellenti ingenio, ac doctrinae perpetuo reſpondentibus. Jacet in Templo Societatis ſuæ SS. Nomini Jeſu dedicato.

JACOBUS PERRONIUS

IN NORMANNIA NATUS

EPISCOPUS EBROICEN.

A CLEMENTE VIII. ANNO MDCIV. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE AGNETIS.

OBIIT PARISIIS 5. SEPTEMBRIS 1618.

Nobilis genere, egregius forma, ingenio maximus jugi ſtudio viſus eſt ſcientiarum omnium principatum obtinuiſſe. SS. Patrum lectione veritatem edoctus ab erroribus Calviniſtarum, quibus a puero innutritus fuerat, emerſit, multiſque haereticis proceribus, ut reſipiſcerent, tum maxime Henrico IV. dux, & adjutor praecipuus fuit: quem cum Eccleſia reconciliare ſuſcepta ad Clementem VIII. Legatione procuravit. Publicis diſputationibus coram eodem Rege, & frequenti Principum, ac Patriciorum corona, Calvinianam haereſim ſingulari veritatis demonſtratione profligavit. De haereticis loquens dicere ſolebat ſuis: Hos ſi convinci cupitis, ad me perducite: ſi converſos, dirigite ad Epiſcopum Genevenſem: nempe ad S. Franciſcum Saleſium. Archiepiſcopus Senonenſis factus, & magnus Franciae Eleemoſynarius, praecipuiſque adhibitus negotiis, nihil, niſi quod ad publicam Sacerdotii, & Imperii tranquillitatem, & concordiam ſpectaret, & praecipue in generalibus Regni Comitiis, propugnandum ſibi propoſuit. Ejus praecipua opera Veneti, obmuteſcere juſſis diſſenſionis auctoribus, S. Sedi reconciliati ſunt. Quantus vir fuerit, oſtendunt graviſſima ſcripta, quae reliquit, cum eſſet nihilominus ſermone, & diſceptatione longe praeſtantior. Optime de Regno Galliae, univerſaque re Chriſtiana meritus, pie obiit, illud S. Auguſtini identidem repetens: *Ignoſce quod meum eſt, agnoſce quod tuum eſt.*

FRANCISCUS RUPEFUCALDIUS PARISIENSIS

EPISCOPUS SILVANECTEN.

A PAULO V. ANNO MDCVII. CR. PR. CARD.
TIT. S. CALLISTI.

OBIIT PARISIIS 14. FEBRUARII 1645.

PRaeclariſſima familia ortus, atque ad liberalium artium, Ecclesiaeque diſciplinam inſtitutus omni virtute excelluit. Dignitatibus quibuſcumque par a prima juventute, eaſdem ablatas nonniſi Dei vocatione accipere viſus eſt. Ad Claramontanum primum, deinde ad Silvanectenſem Epiſcopatum promotus ita ſe geſſit, ut populi voce abſolutus numeris omnibus Antiſtes praedicaretur. Motus fama virtutum ejus Henricus Quartus, pro eo a Pontifice Cardinalis Inſignia poſtulavit, quamvis Henrico ipſi ad Regnum properanti, non ſtudio partium, ſed Religionis amore viam occludere tentaviſſet. Illi Regii Conſilii Praeſidi, & Magno Franciae Eleemoſynario renunciato Gregorius XV. rogante Ludovico XIII. auctoritatem tribuit, ut Galliae Monaſteria ad primaevae inſtitutionis puritatem revocaret. Quam Provinciam ſuperatis invicta conſtantia maximis difficultatibus, ad felicem exitum perduxit. Plura egregie ſcripſit de rebus Eccleſiaſticis, quae doctrinam in eo pietati parem fuiſſe teſtantur. Jura Eccleſiae ſi quando laedi contigiſſet, conſtanter tuebatur apud Regem, qui ejus monitis perlibenter aurem praebebat, quem ſciret ſalutis ſuae amantiſſimum. Multum, diuque laboravit anno 1615. in Comitiis Cleri Gallicani Lutetiae habitis, ut Synodus Tridentina ab Epiſcopis reciperetur, quod ſpopondere communi calculo quotquot aderant Praeſules, duobus tantum exceptis, ſeque eo ſacramento in Cardinalis ipſius manibus obſtrinxerunt. Romae dum degeret Galliae Patronus, una extitit Summi Pontificis adjutor egregius. Tanta fuit in egenos liberalitate, ut ſecundus Joannes Eleemoſynarius appellaretur. Eo in ſumma ſenectute mortuo Eccleſia propugnaculum, & Gallia decus ſibi ereptum ingemuerunt.

SCIPIO COBELLUTIUS VITERBIENSIS

A PAULO V. AN. MDCXVI. CR. PR. CARDINALIS

TIT. SANCTAE SUSANNAE.

OBIIT ROMAE 29. JUNII 1627.

PRobitate, & doctrina viam sibi ad honores aperiens a Paulo V. primum adhibetur scribendis literis, quas Brevia vocant; deinde inopinato in Sacrum Collegium cooptatur. Nihil habuit in dignitate antiquius, quam ut eam cum vitae sanctimonia, & in omni victu, cultuque cum moderatione conjungeret. Inprimis se doctis, & honestis hominibus amicum praestare gloriosum duxit, inter quos, qui inopes essent, opibus sublevavit. Ejus in aedibus, veluti in quodam Lycaeo Sapientiae, omnia literis personabant. Nunc agebatur de Liturgia, Conciliis, sacraque historia, qua mirifice delectabatur; nunc de Fide propaganda, nunc de sublevandis Catholicis, Turcarum, & haereticorum persequutionibus oppressis. Christianis in Hungaria Othomanica tyrannide oppressis certam pecuniae summam quotannis mittere solebat, largiturus abundantius, si per censum licuisset. Auctor fuit magna ex parte Constitutionis, quam de eligendo Summo Pontifice Gregorius XV. tulit. Moriens duobus se plurimum debere multis audientibus dixit: Paulo V., qui se Cardinalem creaverat, & Scipioni ejus ex fratre nepoti, qui ne Pontifex fieret, intercesserat. Loco Beneficii posuit repulsam a maxima, simulque periculosissima omnium Dignitate. Nihil suis, omnia reliquit Collegio Viterbiensi S. I., quod & egregia bibliotheca ditavit. Tumulatus est in Aede sui Tituli.

GUIDO BENTIVOLUS FERRARIENSIS

ARCHIEPISCOPUS RHODIEN.

A PAULO V. ANNO MDCXXI. CR. PR. CARDINALIS

TIT. S. JOANNIS ANTE PORTAM LATINAM,

DEINDE EPISCOPUS PRAENESTINUS.

OBIIT ROMAE 7. SEPTEMBRIS 1644.

ABſolutis in Academia Patavina ſtudiis, & praecipue Juriſprudentiae, Romam ad rempublicam capeſſendam acceſſit. In ſumma rerum, ac temporum difficultate Belgicam Provinciam Nuntius Apoſtolicus ita laudabiliter adminiſtravit, ut multarum, maximarumque virtutum impreſſa veſtigia ubique reliquerit. Eodem munere functus in Gallia magnam ſibi aeſtimationem, benevolentiamque conciliavit apud Ludovicum XIII. Regem, qui non ſolum eum beneficiis proſequutus eſt, verum etiam Vicarias ei Galliae apud Romanum Pontificem Protectoris partes commiſit. In conſiliis de republica dandis, dicendaque in Senatu ſententia, nihil fuit illo prudentius, nihil gravius, nihil copioſius. Res ſui temporis in Belgio geſtas ſcripſit, varias epiſtolas, aliaque multa, quæ puritate, gravitate, ſapientia plena cum priſcis, primiſque auctoribus facile poſſunt comparari. Cum liberalitate, & munificentia ſe alieno aere gravaviſſet, coactus eſt palatium in Quirinali ampliſſimum vendere, pretiumque inter creditores diſtribuere, receptus modicis aedibus, aulicolarum numero, expenſiſque pro rerum viciſſitudine ad trientem imminutis. Excelſi animi Vir, qui felicitatem in virtute collocaverat, tranquillo, fortique animo tulit hanc calamitatem, nec quidquam a generis ſui nobilitate, & a ſapientis dignitate alienum admiſit. Tanta itaque apud homines celebritate virtutis, & doctrinae, tanta apud Principes exiſtimatione, & gratia inops moritur Bentivolus. Cujus in Aede S.Silveſtri in colle Quirinali quieſcentis ſuaviſſima in Epitaphio aliquo recordatio adhuc deſideratur.

ARMANDUS JOANNES RICHELIUS PARISIENSIS

EPISCOPUS LUCIONENSIS

A GREGORIO XV. ANNO MDCXXII. CR. PR. CARD.

OBIIT PARISIIS 4. DECEMBRIS 1642.

NOn ſolum multarum imaginum commendatione, & trito jam a Majoribus ſuis itinere, ſed & eximia humanarum, divinarumque rerum ſcientia ad ſummos honores pervenit. A Ludovico XIII. Regni Adminiſter electus brevi patefecit acre, & vehemens ingenium, celſam indolem, & vaſtam, judicium exactum, & conſtans, & ultra conſtantiam ipſam pertinax. Unius Rupellae, validiſſimi haereticorum praeſidii expugnatio, cumulavit Richelio trophaea: in ea quippe conjuratae potentiſsimorum hoſtium vires, & opes fractae, proſtrata haereſis, Catholica Fides, quam & ſcriptis propugnaverat, aſſerta. Chriſti ſepulchrum, & ſacra Paleſtinae loca a Turcarum tyranno, amotis ſchiſmaticis, reſtituenda FF. Minoribus Obſervantibus curavit. Domeſticos motus compreſsit, labentem in tribunalibus juſtitiam fulſit, torpentem in otio nobilitatem excitavit, commercia auxit, externos timores depulit, vires, & opes hoſtiles attrivit, rem denique Gallicam aſſeruit, conſtituit, auxit, & a ſe formatam, conſtantemque longe ſuperiorem ſucceſſoribus Regibus reliquit. Ut erat ingenio maximus, & munificentia effuſiſſimus, literatos omnes fovit, atque promovit, quorum plurimos, etiam homines novos ad Epiſcopatus, & ampliſsimos honores extulit, non aequum ratus, dignitate, & auctoritate deſtitui, qui egregiis animi dotibus eminerent. Aedes Sorbonae vetuſtate collapſas, magnificentiſsime reſtituit, & amplificavit. Avidus magis gloriae, quam opum, paucis ad ſe, ſuoſque derivatis, obiit nulli omnium Regiorum Miniſtrorum potentia, nulli forte ſapientia ſecundus.

FRANCISCUS BARBERINUS FLORENTINUS

AB URBANO VIII. ANNO MDCXXIII. CR. DIAC. CARD. TIT. S. ONUPHRII,

DEINDE EPISCOPUS OSTIENSIS.

OBIIT ROMAE 10. SEPTEMBRIS 1679.

A Puero humanioribus, ac sacris literis institutus adhuc adolescens in Cardinalium Collegium cooptatur. Bello in Valle Tellina saeviente, ad Reges, & Principes, & praecipue ad pacem componendam in Galliam, hinc in Hispaniam Sedis Apostolicae Legatus decernitur. Pace tandem Italiae firmata, Romam reversus, Lusitaniae, Angliae, Scotiae, Aragoniae, & Helvetiorum Protector declaratus, multa in Curia praeclara munera honorifice exercuit. Henrichettae Magnae Brittaniae Reginae, Caroli I. Viduae, Catholicae Fidei propugnatrici, Bavariae Duci adversus Protestantes bellum gerenti, & Reipublicae Venetae pro re Cretensi non modicam contulit pecuniam. Magnificis Familiae suae aedibus instructissima Bibliotheca praesertim Mss. Codicibus locupletata mentem addidit. Viros doctrina, & eruditione praestantes doctus ipse secum in Aula, & in peregrinationibus comites semper habuit, summa humanitate coluit, & plerosque instructissimo hospitio excepit. Vir sublevandis hominibus natus, profusus in pauperes, eorumque, qui aliquo opificio, aut arte excellerent, munificus promotor, & patronus. Qui Vaticanam Purpuram quinquaginta sex annis illustravit, totidemque regiam pene munificentiam exercuit, quo luctu ad Templum S. Andreae de Valle elatus sit, quisque potest conjicere.

PETRUS BERULLUS PARISIENSIS

FUNDATOR ORATORII DOMINI JESU

AB URBANO VIII. ANNO MDCXXVII. CR. PR. CARD.

OBIIT PARISIIS 28. SEPTEMBRIS 1629.

Piis, nobilibusque parentibus natus, puer adhuc septennis Deo se servandae perpetuo virginitatis voto consecravit. Adolescens Clero adscriptus meditationibus Theologiae cum Misticae, tum Scholasticae summo cum progressu incubuit. Ab Henrico IV. oblata Sacerdotia, rara animi moderatione, & constantia repudiavit, concepto etiam de non admittendis dignitatibus Ecclesiasticis voto. Pietatem in Clero, populoque misere languentem suscitavit, & Congregationem Oratorii Domini Jesu, suadente maxime S. Francisco Salesio instituit; cui tantum incrementum Deus dedit, ut in domos supra quinquaginta in Gallia, finitimisque regionibus brevi propagaretur. A Ludovico XIII. ad Reginam Mariam Mediceam matrem, quae e Blesensi Castro Engolismam secesserat, missus, belli civilis metum, & perniciem, quae inde Regno imminebat, caelesti prudentia feliciter avertit, & matrem cum filio reconciliavit. Rogante ipso Ludovico Petrum ad Purpuram vocavit Urbanus, cui cum ejus votum non esset ignotum, Literis Apostolicis pridie, quam eum crearet, scriptis, religione, qua obstringebatur, liberavit, damnaturus contumaciae, si dignitatem detrectaret. Purpura invito ornatus, nihil de religione, humilique vivendi more remisit: sicque fastum in sublimitate castigans, docuit se meruisse, quod adeptus est. Lenta febri correptus, dum Sacra in domestico Sacello celebraret, ad illa Canonis verba, Hanc igitur oblationem, subitum animi deliquium passus in adstantium brachia recubuit, mox paululum recreatus, efflagitato, susceptoque Viatico, obiit, relinquens magnam apud omnes sanctitatis opinionem.

J U L I U S   M A Z A R I N U S

PISCINÆ IN SAMNITIBUS NATUS

AB URBANO VIII. ANNO MDCXLI. CR. DIAC. CARD.

OBIIT PARISIIS 9. MARTII 1661.

PRaeeunte nemine gentis ſuae, intentata aliis via ad ſummum gloriae culmen evaſit. Ingenium illi ſubtile, & morarum patiens, judicium maturum, & tenax, intra tenacitatem tamen flexibile. Pro Sedis Apoſtolicae rebus pluries Italiam, Galliamque peragravit, & ad Caſalem in ipſa pugna inter Gallorum, & Hiſpanorum arma pace incredibili nominis ſui fama conciliata, periculorum praemia, ac laborum fructum accepit. Nam Nuntius in Galliam ab Urbano ablegatus, bene de Rege, ac Regno meritus, Cardinalium Collegio adſcribitur, rogante Ludovico XIII., a quo in defuncti Richelii locum homo Italus ſubſtituitur, mox in minori aetate Ludovici XIV. cum tutrice Regina totius Regni curam ſuſcepturus. Tanti Regis inſtitutio laus eſt eximia Julii Mazarini. Bella ad ſe tranſmiſſa pace compoſuit: Germaniam ad Monaſterium, totamque Europam ad Pyrenaeos pacavit: rempublicam armis, viriſque florentiſſimam reliquit, nihil actum credens, cum quid ad Principis gloriam ſupereſſet agendum. Adverſam fortunam vix ſentire viſus eſt, & quantum ſatis eſſet, ad probandam virtutem. Suos partis labore divitiis locupletavit, & conjugiis cum Italiae, Galliaeque Principibus familiis illuſtravit. Baſilicam, & gymnaſium Lutetiae Pariſiorum ad reipublicae bonum fundavit. Si libet eum cum Richelio conferre, fuerunt ambo dignitate, & praefectura inſignes, rebus geſtis, & fortuna ſimiles; ingenio vero, & adminiſtrandæ reipublicae ratione diſſimiles, quod quidam ingenioſe hoc diſticho expreſſit:

Magnus uterque fuit, ſed dignos vindice nodos
Armandus ſecuit, Julius explicuit.

SFORTIA PALLAVICINUS ROMANUS

SOCIETATIS JESU

AB ALEXANDRO VII. ANNO MDCLVII. CR. PR. CARD. TIT. SANCTAE SUSANNAE.

OBIIT ROMAE 5. JUNII 1667.

Talem ſe ab ineunte pueritia ad pietatem, & literas formavit, ut in iis Romanae Juventutis princeps eſſet, & haberetur. Utriuſque Signaturae Referendarius morem Ordinis ſui ſecutus, nonnullis ditionis Eccleſiaſticae urbibus praefuit. Pertaeſus autem hujuſmodi vitae, cui parum otii ad ſtudia, minuſque quietis ineſſet, ac ſaturitate quadam rerum humanarum certius ad felicitatem iter inſiſtere decrevit, & abdicato Magiſtratu Societati Jeſu nomen dedit. In ea totum ſe literarum, ac pietatis ſtudiis addixit, ut praeclara edita ab eo monumenta teſtantur. Hiſtoriam Concilii Tridentini ſibi commiſſam publica auctoritate ſcribendam ſuſcepit, vindicandamque adverſus Petri Suavii Polani de eodem argumento mendacia, & calumnias. Opus ſane auctoris ingenio, & mole rerum magnum. Cardinalatum ſibi delatum, tamquam ſaluti, & tranquillitati ſuae incommodum deprecatus, non niſi iterum, ac tertio juſſus accepit. In ea dignitate conſtitutus nihil de prioris vitae conſuetudine immutavit. Magno Sedis Apoſtolicae, & rei Chriſtianae ſtudio incenſus, Cardinalium Collegium Vaticanis in Comitiis pluribus obſecravit, ut ſi ſeipſos, ſi rempublicam ſalvam vellent, eum Pontificem renuntiarent, quem vera virtus, & multis ſpectata documentis, non Principum favor, & conciliata ambitu gratia commendarent, quemque non domus ſuae, ſed domus Dei zelo incenſum diuturno uſu cognoſcerent. Pie obiit, ut vixerat, & ſepultus eſt in Templo S. Andreae in colle Quirinali.

FRANCISCUS GUILIELMUS WARTEMBERGIUS

GERMANUS

EPISCOPUS OSNABRUGEN.

AB ALEXANDRO VII. ANNO MDCLX. CR. PR. CARD.

OBIIT 1. DECEMBRIS 1661.

FErdinandi Bavariae Ducis filius, a Comitatu Comes Wartembergius appellatus, absolutis Romae gravioribus studiis, variis Sacerdotiis praeficitur. Episcopus Osnabrugensis a Canonicis de more postulatus, possessionem Ecclesiae armatus ipse, devictis civibus moram facientibus, ope Danorum adiit, totamque Dioecesim in Catholica Fide confirmavit, & sacris ordinationibus munivit. A Ferdinando II., ut Imperatoriam Legem de recuperandis bonis Ecclesiasticis exequeretur, in Saxoniam missus, pium Caesaris votum non sine capitis discrimine implevit. Ab Urbano VIII. Episcopus Mindensis, & Verdensis renunciatus, Coadjutor Ecclesiae Ratisponen. designatur, & Vicarius Apostolicus ad partes Septentrionales. Pro Electore Coloniensi ad conventum Monasteriensem Caesari in conficienda pace, quae Westphalica dicta est, adstitit: quam provinciam ea fide, industria, ac prudentia gessit, ut per omnes Christiani Orbis provincias Wartembergii nomen inclaresceret; ipsique haereticorum Principum Legati morum ejus lenitatem, & elegantiam, rerum gerendarum usum, vitae sanctimoniam, & zelum Domus Dei admirarentur, ac laudarent. Totum vero illius studium in eo fuit, ut pax omnium juribus opportuna componeretur, nihilque de Ecclesiae immunitatibus, atque auctoritate minueretur. Ceteros Germaniae Episcopos exemplo suo adversus heterodoxos inflammavit. Talem, ac tantum Virum Alexander VII. ad Caesaris preces Cardinalem pronunciavit. Anno sequenti pene septuagenarius ad promerita Superum gaudia evolavit, ingenti Germanicae Ecclesiae damno: ejus enim opera, ac zelo in tanta rerum omnium perturbatione Catholica Religio stetisse visa est.

V. GREGORIUS BARBADICUS VENETUS

EPISCOPUS BERGOMENSIS

AB ALEXANDRO VII. ANNO MDCLX. CR. PR. CARD.
TIT. S. THOMAE IN PARIONE.

OBIIT PATAVII 15. JUNII 1697.

Nobili, & perantiquo genere ortus, ac politioribus literis eruditus adolescens, cum Aloysio Contareno Monasterium a Venetis ad pacem statuendam misso profectus est, ibique Fabium Chisium, qui Apostolicus Nuntius ab Urbano VIII. pacificator & ipse accesserat, in sui admirationem pertraxit. Chisio ad Pontificatum evecto, Bergomensi Ecclesiae praeficitur; deinde in numerum Cardinalium adscriptus ad Patavinam transfertur. Magnis utrobique virtutibus eluxit, atque insignia reliquit exempla religionis, & caritatis. Omnia Provinciae suae longe, lateque porrectae negotia expedivit diligentissime, nec laboribus, aut vigiliis ad extremum usque spiritum pepercit. Dioecesim suam literis, ac pietate toto studio excoluit, ideoque educandae juventuti duo Collegia instituit, alterum Patavii, quod est Seminarium, alterum in agro Trestensi. Illud omnium ferme facultatum delectis magistris instruxit: linguas sacris voluminibus interpretandis apprime utiles adjecit, Hebraicam videlicet, Chaldaicam, Syriacam, Arabicam, Graecam praesertim, quae parens est solidae literaturae; addita in subsidium bibliotheca, ac typographia: quod Institutum Ecclesiasticis censibus stabilivit, heredemque ex asse scripsit. In egenos tanta fuit liberalitate, ut compertum sit erogasse ad octingenta nummûm millia. Binos selectos viros exemplo S. Caroli habuit, sui correctores, eorumque nomina typis impressa exponi jussit in Episcopali tabulario, ut ostenderet se aliorum admonitiones aequi, bonique consulere. Nihil in eo non eximium: animum semper aequabilem, constantia, & gravitate firmum non laeta, non tristia mutârunt. Omnes denique partes implevit praestantissimi Cardinalis, summosque Principes in sui admirationem traxit splendore virtutum. Abivit ad superos via ea, quam singulari vitae sanctimonia sibi munierat.

J O A N N E S B O N A

MONTEREGALI IN SUBALPINIS NATUS

CONGREGATIONIS CISTERC. REFORM. S. BERNARDI

A CLEMENTE IX. ANNO MDCLXIX. CR. PR. CARD.

TIT. S. SALVATORIS IN LAURO.

OBIIT ROMAE 28. OCTOBRIS 1674.

CUm ingenio esset facili, & ad virtutem plane facto, singulari studio, ac diligentia eo perveoit, ut nulla continentiae, & caritatis in eo exempla desiderarentur. Edita ab eo monumenta, praesertim in rebus Liturgicis illustrandis, non tam ejus doctrinam, quam pietatem testantur. In Cistercienfium Reformatorum familia adscriptus, sodalibus Monachis pluries renuntiatus Abbas ad virtutes excolendas dux fuit, & magister. Episcopatum Astensem oblatum constanter recusavit solitudinis amore detentus, nec nisi coactus Purpuram accepit, quæ id solum in eo mutavit, ut qui virtutes suas in Coenobiorum latebris absconderat, super candelabrum positus palam omnibus ostenderet. Fuit invicto animo in rebus adversis, ferendisque injuriis: caelesti sapientia Summis Pontificibus in gravissimis rebus mirifice profuit: moderatione denique, atque admirabili humilitate Pontificatum communibus pene suffragiis sibi propositum, toto conatu declinavit, nulla gentis suae habita ratione, nulla demum ambitione permotus, quae in mortalium animis antiquissima, & validissima est: ut etiam hoc insignis victoriae sui titulo cum sanctissimis, summisque Viris sit comparandus. Pientissime obiit, & in Templo Sancti Bernardi Ordinis sui cum luctu bonorum omnium tumulatus est.

HIERONYMUS CASANATE NEAPOLITANUS

A CLEMENTE X. ANNO MDCLXIII. CR. DIAC. CARD.

TIT. S. MARIAE IN PORTICU.

OBIIT ROMAE 3. MARTII 1700.

MAthiae Patricii Caesaraugustani, in supremo Neapolis Consilio Regentis celeberrimi filius, Vir fuit excelsi animi, & eximiae virtutis. Cum Romam in ipso aetatis flore accessisset, in Ordine Praesulum adscriptus, & pro more nonnullis ditionis Ecclesiasticae Provinciis praefectus, a praedonum incursionibus impigre tutatus est Sabinos, & Picenos ab ingruenti pestilentia, & inopia servavit. Obortas ex Martini Rhedini in Magnum Magistrum Religionis Hierosolymitanae electione perturbationes, Melitam Inquisitor missus compescuit, sustulitque magna cum laude. In Urbem revocatus, in praecipuis secundi Ordinis muneribus ingenium exhibuit disciplinis omnibus instructum: animum vero iis moribus, eoque tuendorum Ecclesiasticorum jurium zelo ornatum, ut Purpura, quam consecutus est, dignissimus unus haberetur. Tanta apud Patres, Summosque Pontifices auctoritate valuit, ut eo potissimum ad extremam usque senectutem cum in Senatusconsultis, Statutisque Pontificum exponendis, tum & maxime in rebus gravioribus transigendis, uterentur. At vero ne post vitam quidem sua deesset reipublicae opera, cum ex solo patrimonii sui censu, se pro dignitate, & familiam aluisset, ex reservatis Sacerdotiorum proventibus Bibliothecam, toto jam Orbe de ejus nomine celebratam instituit, quam PP. Dominicanis in Apostolicae Sedis subsidium, publicumque studiorum usum legavit. Octoginta ei adtribuit aureorum millia, cum coemendis in immensum libris, tum decem viris perpetuo alendis, quorum duo Bibliothecae praeessent, duo S. Thomae doctrinam publice interpretarentur, reliqui variarum gentium Theologi pro Fide, & moribus adversus errores, atque licentiam dimicarent. Aeternum posteris exemplum amoris in Ecclesiam, & literas, quod pauci imitentur, mirentur omnes. Tanti Viri cineres in Basilica Lateranensi nobili sepulchro asservantur.

JOSEPH AGUIRRIUS HISPANUS

ORDINIS S. BENEDICTI

AB INNOCENTIO XI. ANNO MDCLXXXVI. CR. PR. CARD. TIT. SANCTAE BALBINAE.

OBIIT ROMAE 19. AUGUSTI 1699.

IN Ordinem S. Benedicti ingressus ita pietate, & humanarum, divinarumque rerum scientia profecit, ut primus Sacrae Scripturae Interpres in Salmanticensi Universitate, ac deinde a secretis Supremae Inquisitionis Hispaniarum renunciaretur. Praesidens generalis Hispanicae Congregationis S. Benedicti creatus, eam provinciam summa cum laude administravit. Pro Catholica Fide tantus illi inerat ardor, ut quam de ea tuenda, propagandaque nullam priorem haberet cogitationem. Hinc zelus ille praecipuus asserendae Ecclesiasticae Jurisdictionis, pro qua nec vultum potentum, nec domestica veritus est detrimenta. Defensio Cathedrae S. Petri ab eo suscepta, invicteque confirmata adversus eam impugnantes, tantam illi apud omnes peperit gloriam, & praesertim apud Innocentium XI., ut auctorem in Sacrum Collegium ascisceret. Nova auctus dignitate, cum de rebus ad Ecclesiasticam disciplinam, aut libertatem spectantibus loqueretur in conspectu Regum, ac Principum, ejusmodi erat illius oratio, qualis Cardinalem decet, ac hominem illius Curiae, quae neminem timere debet, nisi Deum. Viam insuper veritatis perpetuo sequens sanam in opinionibus doctrinam promovere sategit: ut abunde non ejus tantum scripta, sed & celebrium scriptorum encomia testantur. Vita caste, integreque peracta perenne posteris, rarumque nostrorum temporum testimonium humilitatis reliquit in tumuli sui apud S. Jacobum in Circo Flaminio inscriptione, quam tibi subjicio.

VITA. PECCATOR. APPELLATIONE. MONACHUS
S. BENEDICTI. STUDIO. THEOLOGUS.

HENRICUS NORIS VERONENSIS

ORDINIS EREMITARUM S. AUGUSTINI

AB INNOCENTIO XII. ANNO MDCXCV. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTI AUGUSTINI.

OBIIT ROMAE 20. FEBRUARII 1704.

PArentis sui Alexandri, qui Historiam de bellis Germanicis scripsit, cura honestissimis a prima aetate artibus operam dedit. Ut liberius sacris studiis vacaret, Sancti Augustini Familiae nomen dedit. Romam accitus a Christiano Lupo sacris disciplinis apprime exculto, quid erudita valerent studia Henricus plenius didicit, & cum animadverteret de Scholasticis alioquin acutissimis modicam quidem in Urbe rationem haberi, sed a cunctis ordinibus Lupum majorem in modum observari, sese in hujus studiorum rationem totum contulit. Accessit Onuphrii Panvinii concivis sui jucundissima recordatio, quem non minus Romanae, quam Ecclesiasticae Historiae parentem possumus appellare. Tantorum virorum vestigiis inhaerens, in Theologica sapientia, in Chronologia, in Sacra, profanaque historia, & in totius antiquitatis cognitione celebre sibi nomen comparavit non tam apud nostrates, quam apud exteras nationes. Insigni edito de Historia Pelagiana volumine, clarissimus doctrinae Augustinianae vindex, & interpres habitus est. E Pisana Cathedra Romam ab Innocentio XII. evocatus, Bibliothecae Vaticanae praeficitur. Eo in munere gravissimis Sedis Apostolicae negotiis adhibitus Cardinalitia dignitate augetur, & defuncto Cardinali Casanate Bibliothecarius S. R. E. renunciatur. Omnes illius animi candorem, aequitatemque in aliorum sententiis discutiendis, in refellendis lenitatem, & in proponendis suis modestiam admirati sunt, & amaverunt. Vir aeque literis, ac Purpura Eminentissimus, & Eruditorum in Urbe aeterna Decus; quique ex gravissimo BENEDICTI XIV. Pontificis sapientissimi testimonio, sine speciali laude, tamquam Romanae Ecclesiae splendidissimum lumen, nunquam est nominandus. Jacet in Templo S. Augustini.

CAROLUS THOMAS TURNONIUS TAURINEN.

PATRIARCHA ANTIOCHENUS

A CLEMENTE XI. ANNO MDCCVII. CR. PR. CARD.

OBIIT MACHAI IN REGNO SINARUM 8. JANUARII 1710.

VIr integritate morum, doctrina, ac prudentia clarus, renuntiatus Antiochenus Patriarcha, & Visitator Apostolicus cum potestate Legati de Latere in Sinarum Imperium, aliaque Orientalium Indiarum Regna cum lectis Evangelicae Legis Praeconibus mittitur. Felici navigatione cum eo pervenisset, multa pro opportunitate rerum, Fideique Orthodoxae integritate constituit, editis praesertim Pudicherii Decretis, quae a Christianis Regni Madurienfis idololatriae ritus eliminarent, deinde Sedis Apostolicae Auctoritate confirmatis. In Sinas demum appulsum nonnulli in aula variis muneribus praefecti, concitatis animis eum apud Imperatorem traduxerunt, veluti noxia Imperio molientem, ejusque coepta abrumpere omni arte statuerunt. Hinc enixe Turnonio laborandum fuit, ne violentia, quae multos ex sacris Missionariis oppressit, universos abriperet. Obstitit fortiter contra conatus omnes, nec animam suam fecit grege suo pretiosiorem. Qua de constantia certior factus Clemens XI. Cardinalem creat, & Purpureum Pileum ad eum per sacros Ministros deferendum procurat. Hi Machaum cum pervenissent, Cardinalem inveniunt inopinato Imperatoris decreto, eo perductum, jussumque immorari, donec vis tempestatis remitteret. Verum aucta in dies mala eo tandem processerunt, ut durissimum in Carcerem Cardinalis detruderetur, & asperrima quaeque pro Orthodoxae Religionis defensione ferre cogeretur. Tandem triennalibus rerum omnium angustiis confectus ipso Pentecostes die in Sacellum delatus, ac Sacramentis munitus migravit ad Christum anno aetatis quadragesimo secundo, eo magis lugendus bonis omnibus, quo vel carcere detentus magno erat praesidio Sinensi Ecclesiae, terrebatque vel in vinculis ipsis hostes Religionis. Pontifex fortissimum hominem in Apostolico Senatu laudavit, indixitque publicas in Sacello Pontificio exequias, inter quarum solemnia panegyrica oratione est commendatus. Corpus ad Urbem delatum, in Ecclesia de Propaganda Fide, quam heredem instituit, Resurrectionem expectat.

MELCHIOR POLINIACUS GALLUS

A CLEMENTE XI. ANNO MDCCXII. CR. PR. CARD.

TIT. SANCTAE MARIAE DE ANGELIS.

OBIIT PARISIIS 20. NOVEMBRIS 1741.

ORtus genere illuſtrium virorum imaginibus commendato a prima aetate maturos ſcientiarum fructus protulit, quos literaria reſpublica admirata eſt. Vir ingenti animo in maximis negotiis verſatus, ac variis Europae populis ad gentis ſuae gloriam demonſtratus a Ludovico Magno commiſſas celeberrimas Legationes diligenter obivit, fideliterque adminiſtravit. Cooptatum inter Romanae Rotae Auditores, Jacobus III. Magnae Brittanniae Rex, ut Ludovico Regi gratificaretur, ad Purpuram vocavit. Mox Galliae rebus Romae gerendis praeficitur. Is fuit ejus orationis nitor, qui ad ſenſus audientium cum ſuavitate effiueret, & illaberetur, ea hominis lenitas, & humanitas, qua omnium animos ſibi conciliaret. Divitiis uſus eſt ad magnificentiam, & ſplendorem, neque meliorem earum uſum novit, quam cum ad elargiendum ſuppeterent. Ejuſdem tuendae Religionis ſtudium nulla humanarum rerum cura, aut ratio, nullus Magiſtratuum tumultus unquam retardavit, aut relaxavit. In proſperis non elatus, non demiſſus in adverſis fuit, ſed utriſque altior, ac ſibi perpetuo par, & aequalis. Semel, & iterum aemulorum artibus a negotiis ſecluſus, cauſam ſupremi Numinis adverſus Atheos tutatus eſt egregio illo latine compoſito Poemate, quod Anti-Lucretius inſcribitur, ſive De Deo, & Natura contra Lucretium eorundem antiſtitem, & oraculum, quem collato pede profligare ſibi propoſuit. Opus ſane magnae mentis, eximiaeque pietatis, in quo Philoſophia, & quidem Carteſiana tamquam religionis miniſtra, & famula demonſtratur, quodque natum arguit ad eloquentiam, & poeſim ingenium, infinitis illis & eruditionibus, & amoenitatibus, quae tantum argumentum maximopere illuſtrant. Ita explevit Cardinalis Poliniacus vitam octoginta annorum, ut in tam longo curriculo pars omnino nulla ſplendore ſuo vacua eſſe videatur.

JOSEPH MARIA DE THOMASIIS PANORMITANUS

CONGREGATIONIS CLERICORUM REGULARIUM

A CLEMENTE XI. ANNO MDCCXII. CR. PR. CARD. TIT. SS. SILVESTRI, ET MARTINI AD MONTES.

OBIIT ROMAE 1. JANUARII 1713.

NAtus in familia, de qua vere dici possit: Beata gens, quam Deus elegit in hereditatem sibi: ab adolescentia conceptam animis omnium spem Christianae Perfectionis veris virtutibus exaequavit. In schola patrui sui Caroli ex Congregatione Theatinorum pietatis laude conspicui innutritus, ejusdem inhaerens vestigiis, paterno Lampedusae Principatu abdicato, ipse quoque Theatinis adscriptus est. Vitae sanctimonia, & editis sacrae antiquitatis monumentis innotescere publice coepit, qui latere perpetuo cupiverat. Clemens plane cognita Thomasii virtute, & doctrina, eum in Collegium Cardinalium invitum maxime, ac diu reluctantem adlegit, ut veteris disciplinae in tam sublimi gradu novum exemplar proponeret. Sapientissimi Pontificis judicium confirmavit Thomasii vita, brevis quidem, uti ipse apertis verbis futuram esse pronunciavit, sed plenissima cujusque virtutis monumentis. Modesta, & humilis ejus supellex, modica, & lecta ad probitatem familia, restituta in Titulo suo prisca Sacrorum institutio, & reverentia, animus in rerum divinarum contemplatione jugiter defixus, os ad laudem Dei, salutemque populi apertum, porrecta manus ad pauperem; sancta denique opera alia testari visa sunt, eum Cardinalatus explevisse tempora multa. Congregationem de Propaganda Fide reliquit ditissimae paupertatis suae heredem, exemplum statuens, unde studio Christiani nominis amplificandi Conscriptorum Patrum animi accenderentur. Neque postmodum defuerunt Thomasii imitatores, qui zeli ejusdem clara argumenta praestiterunt, iis institutis heredibus, qui Fidem propagarent. Animam efflavit in osculo Domini, & in Templo subterraneo *SS. Silvestri*, & Martini conditus est sub rudi laterculo, quem paucis ante obitum diebus, initialibus nominis sui literis insculpi, eoque in loco collocari mandaverat. Humilem Deus exaltabit.

ANDREAS HERCULES FLEURIUS

LUTEVAE IN OCCITANA NATUS

EPISCOPUS FOROJULIEN. IN PROVINCIA

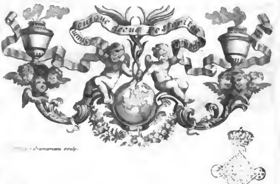
A BENEDICTO XIII. ANNO MDCCXXVI. CR. PR. CARD.

OBIIT PARISIIS 30. JANUARII 1743.

ADditis ad egregia naturae munera honeſtiſsimis moribus Aulam adiit, nec multo poſt a Ludovico Magno ad regimen Eccleſiae Forojulienſis poſtulatur. Eo munere difficili tempore prudenter ſunctus annis pluribus, Pariſios ad ſummam omnium provinciam revocatur. Rex enim morti proximus formaturus ad imperium abnepotem ſuum Ludovicum XV. adhuc infantem, praeceptorem ultimis Teſtamenti ſui tabulis Fleurium dedit. Spem ſapientiſſimi Regis Regiae virtutes in animum excellentis Pueri inſinuatae non feſellerunt. Magiſtri virtus, & ſapientia parem ſibi Diſcipuli reverentiam, & amorem perpetuo conciliaverunt. Regiorum hinc conſiliorum moderator, & arbiter, nihil in innumeris pene curis habuit antiquius, quam ut pacem, & Religionem ſartas tectas tueretur. Nullum bellum gerendum putavit, niſi neceſſarium, nullam pacem ſtatuendam, niſi Religioni, & publico bono conſentaneam. Perniciosis opinionibus, quae Eccleſiam Gallicanam integro ſeculo vexaverant, reviviſcentibus fraenum impoſuit, conſociatis cum Pontificiis Conſtitutionibus Regiis Decretis. Hunc in Religionem zelum ea animi moderatio comitata eſt, quae non honores quaerere, ſed quaeri ab honoribus videretur. Ornatus Purpura inſtante Ludovico, ſecunduſque poſt Regem, humaniter omnes excepit, audivit patienter, nullum, quoad potuit, triſtem diſcedere paſſus eſt. Galliam, quam variis caſibus inopem invenit, opulentam reliquit, nihilque inde in domum ſuam, praeter muneris recte, & ſancte geſti gloriam intulit. Poſt Regnum ultra viginti annos adminiſtratum, poſt Europam conſiliis, & opera ſua nunc pacatam, nunc conſtitutam, mortuus eſt in ſenectute bona. Illi parentavit patens magnanimi Regis dolor, eo magis memoria dignus, quod, ut dicit Plinius de Trajano: In Principe rarum, ac prope inſolitum eſt, ut ſe putet obligatum, aut ſi putet, amet. Quo illuſtri grati animi documento, ceteriſque vere Regiis virtutibus LUDOVICO XV. Cognomen DILECTI omnium concentu peculiare factum eſt, quod ipſe agnoſcit, ſentitque Sibi, non Principi datum.

MONITUM te volumus, Lector benevole, praeter ducentas Imagines Cardinalium Illuſtrium, quorum hic Elogia vides, aliquot adhuc alias in Pinacotheca noſtra ſpectari; quae ſi ad centenarium numerum perveniſſent, tertiam quoque centuriam addere non omiſiſſemus. Numerum autem eum explere in animo eſt, centuriamque ipſam adjungere: quam curam ſi provecta aetas ſuſtinere nos minime permiſerit, ii ſuſcipient, ad quos Pinacotheca eadem noſtra identidem aliis aucta Imaginibus deveniet. Neque id illis factu difficile erit, cum ſeculum proxime elapſum, noſtrumque hoc decimum octavum cum praeteritis de palma virtutis, & doctrinae poſſint non immerito contendere. Quam enim multos, quam egregios Viros horum temporum Pontifices Maximi ſacra Purpura induerunt? Occurrunt ultro animis, ſeſeque objiciunt praeclariſſima Cardinalium nomina, non minori laude digna, quam quae in Elencho noſtro vides primaria, & celeberrima. Occurrit videlicet primo aſpectu Marcellus Lantes, Vir ad benemerendum de humano genere natus, qui ob profuſam in egenos omnes liberalitatem alter temporis ſui Joannes Eleemoſynarius appellatus eſt. Occurrunt Franciſcus Boncompagnus, & Dionyſius Marquemontius magnarum virtutum Antiſtites, quorum alter Neapolitanam, alter Lugdunenſem Eccleſiam ſanctiſſime adminiſtravit; Julius Sacchettus exactae prudentiae Vir, & perpetuo in honeſto quoque propoſito fortis, & conſtans; Joannes Franciſcus a Balneo ob virtutes ſuas meritis doctorum virorum laudibus celebratus; Hieronymus Grimaldus Aquenſis Archiepiſcopus, qui in paſcendo, tuendoque grege S. Carolum ſibi propoſuit imitandum; Ludovicus Portocarrerius, qui gentis ſuae gloriam ſplendore auxit virtutum ſuarum, Toletanae Eccleſiae decus, & Hiſpaniae ornamentum; Laurentius Brancatus de Lauria ex Ordine Minorum, cujus expreſſam habemus imaginem in libris, quos & plures, & egregie ſcriptos reliquit; Stephanus Camuſius Gratianopolitanus Epiſcopus, qui gregis ſui forma factus ex animo, labefactatam diſciplinam Eccleſiaſticam reſtituit; Caeleſtinus Sfondratus Jurium Romanae Cathedrae Vindex, Aſſertorque conſtantiſſimus Eccleſiaſticae libertatis; Marcellus de Aſte Anconitanus Antiſtes, vitae ſanctimonia, & propagandae divinae gloriae ſtudio illuſtris; Chriſtianus Auguſtus e Ducibus Saxoniae, qui in Germania rem Catholicam impenſe juvit, factuſque Archiepiſcopus Strigonienſis, & Hungariae Regni Primas exitiale bellum adverſus Regem, & ſanctiora jura a per-

duellibus excitatum sedavit; Armandus Rohanius genere aeque & ingenio eminens, non de Apostolica tantum Sede, sed & de Ecclesiae Gallicanae Orthodoxa doctrina benemerentissimus; Ludovicus Belluga Carthaginiensis Episcopus, invitus, ac renitens ad Purpuram vocatus, Pontificiae Auctoritatis, & Ecclesiasticae Immunitatis intrepidus defensor, morum sanctitate, atque zelo amplificandae Catholicae Religionis conspicuus. Occurrit denique repetenti altius animo, ut alios bene multos praeteream, Thomas Philippus Howardus e Ducibus Norfoltiis ex Ordine Praedicatorum, antiquitate generis, gloria Majorum, & modestia sua unus omnium maxime florens, Cardinalitio auctus Honore praesertim ut etiam praeterito seculo Magnae Britanniae in homine suo praestantissimo Romana Purpura elucesceret. Quod aetati nostrae, & magno quidem incremento concessit Deus, ut nempe videremus additum a Sanctissimo D. N. BENEDICTO XIV. Cardinalium Senatui Regium Adolescentem Henricum Benedictum Ducem Eboracensem, qui Regiorum, eorundemque optimorum Parentum vestigiis inhaerens, & caelestium praeceptorum doctrinis innutritus in aetatis flore ea Ecclesiasticae vitae exempla praebet, quae omnes suspiciant, & venerentur. Hunc posteritas admirabitur, nec extollere meritis laudibus omittet coaevos Patres, quorum commendandis virtutibus dignus praeco non deerit.

ELEN-

ELENCHUS
ILLUSTRIUM CARDINALIUM
Quorum Elogia in hoc Volumine describuntur.

A

B

Be-

C

D

E

F

Fran-

G

H

I

L

M

N

O

P

R

S

T

V

Z

AD-

ADDENDA

PAg. 2. Chunradus de Wittelesbach. *adde* Archiep. Moguntinus.
8. Gregorius de Crescentio *lin.* 5. obiit = Romae.
16. Otho a Castro Rodulphi *l.* 2. = Ordinis Cistercien.
30. Bertrandus de Turre *l* 7. obiit = Avenione.
45. Angelus Acciajolus. *in fine*: Nicolai Acciajoli = Magni Sinischalci Regni Neapolit.
58. Dominicus Capranica *in fine* = Jacet in Templo S. M. supra Minervam celebratus hoc Elogio:

XII. Apostolicis. Legationibus. claro pacis. Italiae. in. annos. XXV. constitutori. doctrina. religione. &. sanctis semper. operibus. admirabili.

69. Joannes Caravajalis *in fine* = sepultus est ad S. Marcellum cum hoc Epitaphio:

Patrum. splendori. virtutum. decori de. religione. atque. omni. Repub. benemerito. Bessario. Card. Nicaenus. Collegae. pientissimo.

77. Alexander de Oliva *in fine* = Sepultus est ad S. Augustinum.
123. Hieronymus Aleander *in fine* = Tanti Viri nobile monumentum dejectum, & quidem hac nostra aetate boni omnes deplorant, & indignantur.

		ERRATA	CORRIGE.
Praefat.	lin. 406.	Lectiori	Lectori
Pag. 13.	l. 3.	Aeconitanus	Aconitanus
	7.	Ogniacensem	Oegniacensem
57.	13.	A Braccio Montorio jussu Uladislai Regis	A Bracchio a Montono jussu Ladislai Regis Neapolit.
115.	17.	Juribus	Negotiis
134.	7.	Brixiensi	Brixiniensi
161.	8.	Episcopi	Archiepiscopi
163.	7.	Octaviani	De Ottajano
		Cosma	Cosmo
183.	8.	Ablatas	Oblatas
200.	2.	Occitana	Occitania

Siquae alia oculos nostros fugerint, Lector corriget.